ΙΠΠΟΚΡΑΤΗΣ,

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ

ΤΩΝ

ΙΑΤΡΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ,

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΚΑΤΑ ΜΗΝΑ.

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

" Δοκεῖ δέ μοι ἄξια γραφῆς εἶναι ταῦτα μάλιστα, ὁκόσα
" ἀκταμάθητα ἐστὶ τοῖσιν ἰητροῖσιν, ἐπίκαιρα ἐόντα εἰδέναι ".
ΙΠΠΟΚΡΑΤΗΣ, Περὶ διαίτης ὀξέων.

ΤΟΜΟΣ Α'. 1862. ΤΕΥΧΟΣ Β'.

ΠΕΡΙΛΗΨΙΣ

ΤΩΝ ΕΝ ΤΩΙ ΤΕΥΧΕΙ ΤΟΥΤΩΙ ΕΜΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ.

Α'. ΦΥΣΙΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΠΑΘΟΛΟΓΙΑ· 13. Περὶ τοῦ λαρυγγοσκοπίου καὶ τῆς χρήσεως αὐτοῦ ἔν τε τῇ Φυσιολογίᾳ καὶ τῇ Παθολογίᾳ.— 14. Περὶ ἐκτοπισμοῦ τοῦ σπληνός. Β'. ΔΗΜΟΣΙΑ ΥΓΙΕΙΝΗ· 15. Περὶ τῆς βλάβης, τῆς προερχομένης ἐκ τῶν δι' ἀρσενικοῦ εἰργασμένων βιομηχανικῶν προϊόντων. Γ'. ΦΑΡΜΑΚΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΗ· 16. Περὶ τῆς χρήσεως τοῦ αἰθερείου σιναπελαίου ὡς φοινικτικοῦ.— 17. Περὶ τῆς διὰ τοῦ ὠξυδωμένου χαλκοῦ (Cupri oxydati) ἀλοιφῆς. — 18. Περὶ τοῦ Κρεωσότου (Kreosoti) ὡς ἀντιμετικοῦ. — 19. Περὶ τῆς θεραπευτικῆς χρήσεως τοῦ ἰωδούχου σιδήρου μετ' ἰωδούχου κινίνης (Ferri cum Chinino jodato). — 20. Περὶ τῆς ἐξωτερικῆς χρήσεως τοῦ διττιωδούχου ἐρυθροῦ ὑδραργύρου (Hydrargyri bijodati rubri) κατὰ τῆς βρογχοκήλης.—21. Περὶ τῆς θεραπείας τῆς ἀξείας δυσεντερίας διὰ μεγάλων δόσεων ἰπεκακουανῆς.—[14.] Περὶ τῆς ἐνεργείας τῆς ἀβροτονίνης (Santonini) καὶ τῶν ἀκευασιῶν αὐτῆς. Δ'. ΠΟΙΚΙΛΑ· 22. Περὶ τῆς ἐπιρροῆς τοῦ χρώματος τῶν ὑελίνων ἀγγείων ἐπὶ τῶν ἐν αὐτοῖς φυλαττομένων φαρμάκων.—23. Περὶ τετραμάστου γυναικός.—24. Περὶ τῆς ἐξωτερικῆς χρήσεως τῆς ἀγρίας νάρδου (Valeriana silvestris) ὡς ληξιπυρέτου.—25. Περὶ τῆς χρήσεως τοῦ ὀφθαλμοσκοπίου πρὸς διάγνωσιν τῶν νοσημάτων τοῦ νευρικοῦ συστήματος.

ΦΥΣΙΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΠΑΘΟΛΟΓΙΑ.

13. Περὶ τοῦ λαρυγγοσκοπίου καὶ τῆς χρήσεως αὐτοῦ ἔν τε τῇ Φυσιολογίᾳ καὶ τῇ Παθολογίᾳ.

(*Κατὰ τὸν Κύριον J. N. CZERMAK*).

Ἡ ἐπίνοια τῆς ἐπὶ τοῦ ζῶντος ἀνθρώπου, ὑπό τε φυσιολογικὴν καὶ παθολογικὴν ἔποψιν, ἐξετάσεως τοῦ λάρυγγος διὰ τῆς εἰς τὸν φάρυγγα εἰσαγωγῆς σμικροῦ κατόπτρου, ἐστηριγμένου εἰς μακρὰν λαβήν, ἐπῆλθεν εἰς πρῶτον τὸν Ἄγγλον *Αἰστωνα*, ἀναφέροντα ἐν τῇ *Πρακτικῇ* αὐτοῦ *Χειρουργικῇ* (*), ὅτι μετεχειρίσθη μετ' ἐπιτυχίας ὡς διαγνωστικὸν μέσον τὸ ἁπλοῦν τοῦτο ὄργανον. Μετὰ τὸν *Αἰστωνα* ἐδημοσίευσεν ὁ Κ. *Γαρκίας* (*) σειρὰν ἀρκούντως ἀκριβῶν λαρυγγοσκοπικῶν παρατηρήσεων περὶ τῆς φωνήσεως. Ἀλλὰ τοῦ μὲν *Αἰστωνος* οἱ λόγοι περιῆλθον εἰς παντελῆ λήθην, τοῦ δὲ *Γαρκία* τὰς ἐξόχους ἐπιτυχίας οἱ μὲν τῶν Φυσιολόγων ὑπεδέξαντο μετά τινων διισταγμῶν, οἱ δὲ ἐκήρυξαν ἄντικρυς ψεύδη.

Τῷ **1857** ἤρξατο τὸ πρῶτον ὁ Κ. *Ζέρμακ* τῶν λαρυγγοσκοπικῶν αὐτοῦ ἐρευνῶν ἐπὶ τῷ σκοπῷ νὰ διευκρινήσῃ τὰ περὶ τὴν παραγωγὴν τῶν γνησίων λαρυγγοπροφέρτων φθόγγων, ἐπαναλαμβάνων καὶ, εἰ δυνατόν, ἐπεκτείνων τὰς φυσιολογικὰς τοῦ *Γαρκία* παρατηρήσεις. Ἅμα ἀρξάμενος τοῦ ἔργου αὐτοῦ ὁ εἰρημένος Φυσιολόγος, συνεῖδε τὴν πρακτικὴν ἀξίαν τῆς νέας ἐξεταστικῆς μεθόδου, διὸ καὶ προσέθη μᾶλλον τεθαρρημένος εἰς τὰς περαιτέρω αὐτοῦ ἐρεύνας. Τὸ δὲ περιγενόμενον τῶν παρατηρήσεων, ἃς

(*) Practical Surgery with 50 engravings on wood by Rob. Liston, Esq. London, 1840. σελ. 447. « Ulcerated glottis.—A view of the parts » may be sometems obtained by means of a speculum — such a glass as is used by dentists on a » long stalk, previously dipped in hoc water, introduced with its reflecting surface dowinwards, » and carried well into the fauces. »

(*) Garcia. « Observations on human voice ». Philosoph. Magazine and Journal of science. Τόμ. Γ'. σελ. 218 καὶ Gazette hebdomadaire de méd. et de chir., 1855. Τεῦχ. 46.

ἔκαμεν ἐπί τε ἑαυτοῦ καὶ ἐπ' ἄλλων, ἐδημοτίευσεν ἀρτίως ἐν ἰδίῳ Συνταγματίῳ, οὗ τὸ περιεχόμενον ἐθεωρήσαμεν ἄξιον ἀνακοινώσεως εἰς τοὺς ἀναγνώστας τοῦ «Ἱπποκράτους», ὡς ἐνδιαφέρον τὰ μέγιστα, οὐ μόνον τὸν φυσιολογοῦντα τὰ περὶ τὴν λειτουργίαν τῶν φωνητηρίων ὀργάνων, ἀλλὰ καὶ τὸν μετιόντα τὴν ἰατρικὴν καὶ ἐπιδιώκοντα τὴν πρόσκτησιν γνώσεων πρὸ πάντων πρακτικῶς ὠφελίμων.

Τὸ λαρυγγοσκόπιον ἔσχε πολλὰς μέχρι τοῦδε τροποποιήσεις. Καὶ περὶ μὲν τοῦ λαρυγγοσκοπίου τοῦ *Αἰστωρος* καὶ *Γαρκία* οὐδὲν ἄλλο γινώσκομεν, ἢ ὅτι ἦσαν ἐπίπεδα κάτοπτρα, φέροντα δυσκαμπῆ λαβήν, ἔχουσαν πολλῶν δακτύλων μῆκος. Ὁ Κ. *Ξερμὰκ* ἔδωκεν εἰς τὸ κάτοπτρον τοῦ λαρυγγοσκοπίου ἀπεστρογγυλωμένον τετράγωνον σχῆμα, προσκολλήσας τὴν λαβὴν κατὰ μίαν τῶν ἡμβλυμένων αὐτοῦ γωνιῶν. Τῶν δὲ παρὰ τῷ Κ. *Türck* ἐν χρήσει λαρυγγοσκοπίων τὰ μὲν εἰσὶ κυκλοτερῆ, τὰ δ' ἐλλειπτικά. Αἱ κατὰ μέγεθος διαφοραὶ τῶν λαρυγγοσκοπίων εἶναι οὐσιωδέστεραι, ἢ αἱ κατὰ σχῆμα. Καθολικώτερον ἰσχύει ὁ κανών, ὅτι, τῶν συνθηκῶν οὐσῶν ἄλλως τῶν αὐτῶν, τὰ μείζονα λαρυγγοσκόπια εἰσὶ προτιμώτερα τῶν ἐλασσόνων, καθότι ὅσῳ μείζων ἡ ἀντανακλῶσα ἐπιφάνεια, τόσῳ λαμπρότερος γίνεται καὶ ὁ φωτισμὸς καὶ τὸ ὀπτικὸν πεδίον εὐρύτερον. Τὸ καταλληλότερον κατὰ τὸ μέγεθος λαρυγγοσκόπιον διὰ τὴν καθημερινὴν χρῆσιν εἶναι τὸ ἔχον διάμετρον 7—8 βιενναίων Γραμμῶν. Οὐχ ἧττον δὲ ἀπαντῶνται καὶ περιστάσεις οὐκ ὀλίγαι, καθ' ἃς ἀπαιτοῦνται μείζονα λαρυγγοσκόπια, καὶ ἄλλαι, καθ' ἃς εἰσὶ σκοπιμώτερα τὰ ἐλάσσονα. Δὲν εἶναι δὲ πάντη ἀδιάφορον ἐκ τίνος ὕλης εἶναι εἰργασμένον τὸ κάτοπτρον, καθότι ἐξ αὐτῆς ἐξήρτηται ὁ χρόνος, ἐφ' ὅσον ἡ ἀντανακλῶσα ἐπιφάνεια διατηρεῖ τὸν βαθμὸν ἐκεῖνον τῆς θερμότητος, ὅστις προφυλάσσει αὐτὴν ἀπὸ τῆς ἀχλυώσεως, τῆς προερχομένης ἐκ τῆς συμπυκνώσεως τῶν ἀτμῶν τοῦ ὕδατος. Διὰ τοὺς πρωτοπείρους μάλιστα περὶ τὴν λαρυγγοσκοπίαν, οἵτινες εὑρίσκουσιν ἧττον ταχέως τὴν ἑκάστοτε προσήκουσαν θέσιν τοῦ κατόπτρου, ἀποβαίνει λίαν ἐμποδιστικὴ συνθήκη, ἂν τὸ κάτοπτρον ψύχηται καὶ ἀχλιῶται ταχέως, ὡς ἐκ τῆς ὕλης, ἐξ ἧς εἶναι κατεσκευασμένον. Ὅπως λοιπὸν διατηρηθῇ τὸ κάτοπτρον στιλπνὸν ἐφ' ὅσον οἷόν τε μακρότερον χρόνον, πρέπει νὰ δοθῇ εἰς αὐτό, πρὶν ἢ εἰσαχθῇ εἰς τὸ στόμα, ὁ ὕψιστος τῆς θερμότητος βαθμός, ὃν δύναται ν' ἀνεχθῇ ὁ ἐξεταζόμενος. Ὅταν τὸ τοῦ λαρυγγοσκοπίου κάτοπτρον ἔχῃ πολλὴν κατὰ τὸ πάχος αὐτοῦ ὕλην, ἀρκεῖ τότε καὶ ταπεινὸς βαθμὸς θερμότητος, ὅπως ἐμποδίσῃ ἐπὶ ἀρκοῦντα χρόνον τὴν ἀχλύωσιν αὐτοῦ. Ἅμα τὸ λαρυγγοσκοπικὸν κάτοπτρον ἀρχίσῃ ν' ἀποβάλλῃ τὴν πρὸς διατήρησιν τῆς στιλπνότητος αὐτοῦ ἀναγκαίαν θερμότητα παρατηρεῖται ἐπ' αὐτοῦ κατὰ πᾶσαν ἐν πρώτοις ἐκπνοὴν ἀχλυῶδες ἐφίζημα ὕδατος, ἐξαφανιζόμενον πάλιν κατὰ πᾶσαν εἰσπνοὴν κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ τὸ ἧττον ἐντελῶς. Ἡ θέρμανσις τοῦ λαρυγγοσκοπίου γίνεται, ἢ ἐμβαπτιζομένου αὐτοῦ εἰς ζέον ὕδωρ, ἢ προσαγομένης τῆς ἀντανακλώσης αὐτοῦ ἐπιφανείας ὑπεράνω φλογός, μὴ ἀναδιδούσης λιγνύν. Ἡ ὕλη, ἐξ ἧς κατασκευάζονται τὰ κάτοπτρα τῶν λαρυγγοσκοπίων, εἶναι ὕελος, ἢ μέταλλον, πρὸ πάντων δὲ χάλυψ. Τὰ μετάλλινα, μάλιστα δὲ τὰ χαλύβδινα, λαρυγγοσκόπια πλεονεκτοῦσιν ὁμολογουμένως ἐν πολλοῖς, ὑπὸ φυσικὴν ἔποψιν, τῶν ὑελίνων, ἀλλ' ἀφ' ἑτέρου εἰσὶ δαπανηρότερα καὶ φθείρονται τάχιον, ἢ ταῦτα, ὅταν μεταχειρίζηταί τις αὐτὰ ἧττον ἐπιμελῶς. Τὰ ὑέλινα τῶν λαρυγγοσκοπίων κάτοπτρα πρέπει νὰ ἐναρμόζωνται ἐν στεφάνῃ, ὅσον οἷόν τε στενωτάτῃ, κατεσκευασμένῃ δ' ἐξ ὕλης κακῶς θερμαγωγούσης. Τὰ μετάλλινα κάτοπτρα δὲν χρήζουσι τῆς τοιαύτης στεφάνης· ἀλλ' εἶναι σκόπιμον ἵνα ἐπικαλύπτηται ἡ ὀπισθία αὐτῶν ἐπιφάνεια διὰ πετάλου ἐξ ὕλης οὔσης κακῆς θερμαγωγοῦ. Ἡ ἀρκούντως δυσκαμπὴς καὶ τριῶν περίπου δακτύλων μῆκος ἔχουσα λαβὴ τοῦ ὀργάνου εἶναι προσκεκολλημένη ἐπὶ τοῦ κατόπτρου αὐτοῦ, ἢ ἐπὶ τῆς στεφάνης. Ἀλλ' ὁ βαθμὸς τῆς δυσκαμψίας τῆς λαβῆς δὲν πρέπει νὰ εἶναι τοιοῦτος, ὥστε ν' ἀδυνατῶμεν ὅπως μεθαρμόζωμεν πρὸς τὴν ἑκάστοτε ἀνάγκην τόν τε βαθμὸν τῆς ἐπὶ τὴν λαβὴν κλίσεως τοῦ κατόπτρου καὶ τὴν κυρτότητα τῆς λαβῆς. Ἡ ἀπόκλισις τοῦ κατόπτρου ἀπὸ τῆς λαβῆς αὐτοῦ ἀποτελεῖ ἀμβλυῖαν γωνίαν, ἥτις εἰς τὰ λαρυγγοσκόπια τοῦ Κ. *Türck* εἶναι **120°—125°**. Παρατηρητέον, τέλος, ὅτι ἡ ἐπιτυχία τῆς ἐξετάσεως ἐξήρτηται κατὰ μεῖζον μέρος ἀπὸ τῆς ἐπιδεξιότητος καὶ τῆς ἀσκήσεως τοῦ παρατηρητοῦ, ἢ ἀπὸ τῆς ποιότητος τοῦ ὀργάνου.

Περὶ τοῦ ἐν καιρῷ τῆς ἐξετάσεως φωτισμοῦ τοῦ λαρυγγοσκοπίου εὑρίσκομεν ἐν τῇ Συγγραφῇ τοῦ Κ. *Czermak* τὰς ἑξῆς πληροφορίας· οἱ λαρυγγοσκοποῦντες κατὰ τὸν ὑπὸ τοῦ Κ. *Garcia* ὑφηγημένον τρόπον μεταχειρίζονται πρὸς τὸν φωτισμὸν τοῦ ὀργάνου τὸ *ἡλιακὸν φῶς*, σχηματίζοντες τὸν πρὸς ἐξέτασιν ἄνθρωπον οὕτως, ὥστε αἱ φωτιστικαὶ ἀκτῖνες νὰ προσπίπτωσι κατ' εὐθεῖαν ἐπὶ τὸ λαρυγγοσκόπιον, καὶ διευθύνοντες τὸν ὀπτικὸν αὐτῶν ἄξονα ὡς οἷόν τε μάλιστα καθ' ἕξιν τῶν ἐπὶ τοῦ λαρυγγοσκοπίου προσπιπτουσῶν ἀκτίνων. Ἀλλὰ τὸ κακὸν τῆς διὰ τοῦ ἡλιακοῦ φωτὸς ἐξετάσεως εἶναι, ὅτι αἱ περὶ τὸν φωτισμὸν συνθῆκαι δύνανται νὰ ὦσιν ἐνίοτε τοιαῦται, ὥστε ὁ παρατηρητὴς, ἐπιπροσθῶν, νὰ σκιάζῃ τὸ λαρυγγοσκόπιον, ἢ νὰ βλέπῃ αὐτὸ πρὸς τοιοῦτον ὀπτικὸν ἄξονα, ὥστε νὰ ἐλλείπῃ τὸ πρὸς ἐνεργῆ ἀντίληψιν ἀπαιτούμενον φέγγος. Ἑτέρα ἔλλειψις τῆς διὰ τοῦ ἡλιακοῦ φωτὸς λαρυγγοσκοπήσεως εἶναι, ὅτι πρέπει νὰ μετασχηματίζηται ὁ ἐξεταζόμενος πρὸς τὴν ἑκάστοτε θέσιν τοῦ ἡλίου, ἐντεῦθεν δὲ παραβλάπτεται οὐσιωδῶς τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ἐξετάσεως. Ἡ διὰ τοῦ ἡλιακοῦ φωτὸς λαρυγγοσκόπησις ἐξήρτηται προσέτι, οὐ μόνον ἐκ τῶν ἰδιοτροπιῶν τοῦ καιροῦ, ἀλλὰ καὶ ἐκ τῆς πρὸς τὴν αὐγὴν θέσεως τοῦ θαλάμου, ἐν ᾧ γίνεται ἡ λαρυγγοσκόπησις. Ὁ Κ. *Czermak*, ἅμα ἀρξάμενος τῶν λαρυγγοσκοπικῶν αὐτοῦ ἐρευνῶν, διενοήθη ν' ἀναπληρώσῃ τὸ τοσοῦτον συχνὰ ἀνεπαρκὲς ἡλιακὸν φῶς διά τινος ἄλλου τεχνητοῦ καὶ οὕτω δυνηθῇ ἵνα ἀπαρεμποδίστως ἐργάζηται. Ἐκ τῶν πρὸς τὸν σκοπὸν δὲ τοῦτον γενομένων ἀποπειρῶν αὐτοῦ ἀπεδείχθη, ὅτι τὸ φῶς τοῦ ἡλίου δὲν εἶναι τῶν ὧν οὐκ ἄνευ πρὸς τὴν διὰ τοῦ λαρυγγοσκοπίου ἐξέτασιν. Ἐὰν προσαγάγωμεν πρὸ τοῦ ἀνεωγότος στόματος τοῦ ἐξεταστέου ἀνθρώπου λαμπράν τινα φλόγα, ἧς τὸ φῶς ἐμποδίζεται διά τινος προσκιάσματος τοῦ νὰ προσπίπτῃ εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς ἡμῶν, δυνάμεθα τότε νὰ εἰσίδωμεν παρὰ τὸ ἄκρον τῆς φλογὸς εἰς τὸν οὕτω φωτιζόμενον λάρυγγα. Πρὸς ἐπίτευξιν μείζονος φωτιστικῆς ἐντάσεως καὶ ἄρσιν πολλῶν ἐλλείψεων ὁ Κ. *Czermak* εἰσήγαγεν εἰς τὴν λαρυγγοσκοπίαν τὴν χρῆσιν τοῦ ὀφθαλμοσκοπίου. Τὰ πλεονεκτήματα τῆς βελτιώσεως ταύτης εἰσὶ τὰ ἑξῆς· 1) ἡ διὰ τοῦ ὀφθαλμοσκοπίου (ἐνταῦθα *φωτιστικοῦ κατόπτρου*) συγκέντρωσις τῶν ἀκτίνων τοῦ τεχνητοῦ φωτὸς ἐπὶ τοῦ λαρυγγοσκοπίου καθιστᾷ πολλῷ ἐναργεστέραν τὴν παρατήρησιν τῶν ἐξεταστέων μορίων· 2) ὁ ὀφθαλμὸς τοῦ παρατηρητοῦ δύναται πολλάκις νὰ *διέδῃ* εὐχερῶς διὰ τῆς τοῦ φωτιστικοῦ κατόπτρου ὀπῆς, ἢ καὶ παρὰ τὸ ἄκρον τοῦ κατόπτρου τούτου, τὸ μέρος ἐκεῖνο τῆς ἀντανακλώσης τοῦ λαρυγγοσκοπίου ἐπιφανείας, ἐπὶ τὸ ὁποῖον ἀντανακλᾷ τὸ φωτιστικὸν κάτοπτρον τὰς ἐφ' ἑαυτοῦ προσπιπτούσας ἀκτῖνας· 3) διὰ τοῦ φωτιστικοῦ κατόπτρου αἴρεται ὁ φόβος μὴ ὁ παρατηρητὴς, ἐπιπροσθῶν, ἀμυδρώσῃ τὸν φωτισμόν· 4) ὅτι δυνάμεθα νὰ λαρυγγοσκοπήσωμεν πρὸς τὴν ἑκάστοτε ἀνάγκην κατὰ πάντα σχηματισμὸν καὶ πᾶσαν θέσιν τοῦ ἐξετασθησομένου. Τὸ ἐνταῦθα ἐν χρήσει φωτιστικὸν κάτοπτρον εἶναι ἐπίπεδον, ἢ κοῖλον, κυκλοτερές, ὅσον, **3—4** βιενναίων Δακτύλων τὴν διάμετρον (**7—12** 6. Δ. τὴν ἑστίαν). Φέρει δὲ λαβήν, πρὸς ἧς τὴν δικρόαν ἄκραν εἶναι οὕτως ἐνηξονισμένον, ὥστε δύναται, στρεφόμενον περὶ τὸν ὁριζόντιον αὐτοῦ ἄξονα, νὰ λαμβάνῃ τὴν ἑκάστοτε προσήκουσαν κλίσιν, ἐν ᾗ τηρεῖται ἀμετακινήτως διά τινος στρόφιγγος. Ἡ ὀπὴ (ἢ τὸ ἀκασσιτέρωτον χωρίον) τοῦ κατόπτρου εἶναι **3** βιενναίων Γραμμῶν τὴν διάμετρον, κατέχει δὲ τὸ κέντρον, ἢ ἀπέχει μικρὸν αὐτοῦ κατὰ τὸν ὁριζόντιον τοῦ κατόπτρου ἄξονα. Καὶ ἐνταῦθα δέ, ὅπως καὶ κατὰ τὴν ὀφθαλμοσκόπησιν, τὸ φωτιστικὸν κάτοπτρον προσάγεται πρὸ τοῦ ὀφθαλμοῦ τοῦ παρατηρητοῦ ἐν τῇ προσηκούσῃ κλίσει καὶ τηρεῖται ἐν αὐτῇ ἀμετακίνητον. Ἐπιτυγχάνεται δὲ τοῦτο, ἢ βαστάζοντος τοῦ παρατηρητοῦ τὴν λαβὴν τοῦ ὀργάνου διὰ τῆς ἑτέρας αὐτοῦ χειρὸς, ἢ (ὅπως ἀμφότεραι αἱ χεῖρες ὦσιν ἐλεύθεραι) συγκρατοῦντος αὐτὴν μεταξὺ τῶν γομφίων του, ἢ στηριζομένου τοῦ ὀργάνου ἐν τῇ προσηκούσῃ θέσει διὰ τοῦ ὑδώματος τῆς μετωπικῆς ἀναδέσμης τοῦ *Kramer*, ἢ, ὡς πράττουσιν οἱ ἰατροὶ *Semeleder* καὶ ὁ. *Stellvag*, καθ' ὃν τρόπον στηρίζονται πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν τὰ δίοπτρα. Οἱ ἠσκημένοι εἰς τὴν χρῆσιν τοῦ ὀφθαλμοσκοπίου δὲν ἀπαντῶσιν οὐδεμίαν δυσχέρειαν περὶ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ κατὰ τὸν ἕνα, ἢ τὸν ἄλλον τρόπον συνεσκευασμένου φωτιστικοῦ κατόπτρου. Διὰ τοὺς μύωπας εἶναι σκοπιμώτατος ὁ κατὰ *Semeleder* καὶ ὁ. *Stellvag* τρόπος τοῦ στηριγμοῦ, καθότι δύναται νὰ ἐντεθῇ εἰς τὸ κενὸν ὑελοκάτοχον ἡ πρὸς τὸν ἑκάστοτε βαθμὸν τῆς μυωπίας κατάλληλος διοπτρικὴ ὕελος. Ὁ Κ. *Czermak* προτιμᾷ τὴν διὰ τῶν γομφίων κράτησιν τοῦ φωτιστικοῦ κατόπτρου, καθότι τὸ πρὸς τοιαύτην χρῆσιν κατεσκευασμένον λαρυγγοσκόπιον εἶναι ἁπλούστερον καὶ μᾶλλον εὐμεταχείριστον τῶν λοιπῶν, ὡς ἀγόμενον εὐχερέστατα εἰς τὴν προσήκουσαν θέσιν καὶ κρατούμενον ἐν αὐτῇ ἀσφαλέστερον. Ἀφοῦ δὲ τὸ φωτιστικὸν κάτοπτρον κρατηθῇ πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν κατὰ τὸν ἕνα, ἢ τὸν ἄλλον τρόπον, διευθύνομεν ἑκάστοτε τὴν ἀνταύγειαν αὐτοῦ εἰς τὴν προσήκουσαν θέσιν, διακινοῦντες μικρὸν τὴν κεφαλὴν ἡμῶν. Πρὸς ἐπίτευξιν τοῦ μᾶλλον ἐνθεταμένου φωτισμοῦ δέον ἵνα προσπίπτῃ ἐπὶ τῶν ἐξεταζομένων μορίων ἡ κορυφὴ τοῦ κώνου τῶν ἀντανακλωμένων ἀκτίνων. Κατορθοῦμεν δὲ τοῦτο, ἀπομακρύνοντες προσηκόντως τὸ φωτιστικὸν κάτοπτρον ἀπό τε τῆς φλογὸς καὶ τοῦ λαρυγγοσκοπίου. Ὅταν δὲ λαρυγγοσκοπῶμεν διὰ συγκεντρωμένου ἡλιακοῦ φωτὸς, πρέπει βέβαια νὰ προσέχωμεν μὴ διὰ τῆς θλαστικῆς ἑστίας καύσωμεν τὸ στόμα τοῦ ἐξεταζομένου.

Παρὰ τοὺς προκειμένους ὑπάρχει καὶ ἄλλος πρὸς φωτισμὸν τοῦ λάρυγγος τρόπος, ὃν ὁ Κ. *Czermak* ὀνομάζει διαφωτισμὸν (*Durchleuchtung*), περιγράφων αὐτὸν ὡς ἑξῆς· «Ὁ λάρυγξ καὶ ἡ τραχεῖα

»μετὰ τῶν καλυπτόντων αὐτὰ μορίων εἰσὶν ἐνιαχοῦ »τοσοῦτον διαφανῆ, ὥστε ἐπὶ ἀνθρώπων ἀβρῶν φαί»νεται ἡ γλωττὶς ἐξέρυθρος καὶ ἐὰν μόνον φωτισθῇ »ἔξωθεν διὰ τοῦ ἡλιακοῦ φωτὸς ὁ αὐχὴν αὐτῶν. »Ἐὰν δὲ συγκεντρώσωμεν τὸ ἡλιακὸν φῶς διά τι»νος κοίλου φωτιστικοῦ κατόπτρου ἐπί τινων χω»ρίων τοῦ λαιμοῦ, γίνονται τὰ κατ' αὐτὰ ἔνδον »χωρία τοῦ λάρυγγος, ὅπως οἱ πρὸ τῆς φλογὸς »τεταμένοι τῆς χειρὸς δάκτυλοι, τοσοῦτον ἐντε»ταμένως αἱμόχροα καὶ πυραυγῆ, ὥστε δύναταί »τις νὰ διακρίνῃ αὐτὰ ἐναργέστατα. Ἡ διαφώτι»σις αὕτη ἐπιτυγχάνεται ἐνίοτε, εἰ καὶ ἧττον ἐν»τεταμένως, καὶ διὰ μόνου τοῦ δι' ἀερίου φωτός, »συγκεντρωμένου. Ὁ τρόπος οὗτος τοῦ φωτισμοῦ »ἠδύνατο ἴσως νὰ χρησιμεύσῃ πρὸς παρατήρησιν »τῶν φυσιολογικῶν καὶ παθολογικῶν μεταβολῶν »τοῦ πάχους τῶν φωνητικῶν συνδέσμων πρὸς διά»γνωσιν τινῶν περὶ τὴν διάθεψιν αὐτῶν παθήσεων »καὶ ἐκτίμησιν τοῦ βάθους, εἰς ὃ καθικνοῦνται πα»θολογικαὶ τυχὸν ἀλλοιώσεις τῆς τραχείας ».

Τὴν διὰ τοῦ λαρυγγοσκοπίου ἐξέτασιν δυνάμεθα νὰ ἐνεργήσωμεν ἐπί τε ἄλλων ἀνθρώπων καὶ ἐφ' ἡμῶν αὐτῶν. Καὶ ἡ μὲν ἐπ' ἄλλων ἐξέτασις ἐκτελεῖται τόνδε τὸν τρόπον. Καθεσθεὶς ὁ ἐξετασθησόμενος ἐφ' ἕδρας ἐν τοιαύτῃ θέσει, ὥστε τὸ φῶς νὰ προσπίπτῃ ἐκ τῶν ὄπισθεν, τῶν ἄνω καὶ δεξιόθεν αὐτοῦ, προσερείζει τὰς χεῖρας ἐπὶ τῶν γονάτων, προνεύει μικρὸν τὸν θώρακα, προεκτείνει τὸν λαιμὸν, ἀνανεύει ἠπίως τὴν κεφαλὴν καὶ τηρεῖ τὸ μὲν στόμα αὐτοῦ ὅσον οἷόν τε μάλιστα ἀνεῳγὸς, τὴν δὲ γλῶσσαν μικρὸν προεκτεταμένην καὶ ὡς μάλιστα χθαμαλήν. Ἐὰν ἡ ἐξέτασις πρόκηται ἵνα γένῃ διὰ τεχνητοῦ φωτὸς, τίθεται ὁ λαμπτὴρ ἐπὶ τῆς γωνίας τραπέζης, κειμένης παρὰ τῷ δεξιῷ τοῦ ἐξετασθησομένου βραχίονι, ὥστε ἡ φλὸξ νὰ φθάνῃ μέχρι τοῦ ὕψους τοῦ στόματος αὐτοῦ καὶ μικρὸν ὄπισθεν τοῦ δεξιοῦ ἡμίσεος τοῦ προσώπου. Ὁ δὲ παρατηρητὴς καθέζεται ἐφ' ἑτέρας ἕδρας ἀντιπρόσωπος πρὸς τὸν ἐξετασθησόμενον, φέρων μεταξὺ τῶν γομφίων αὐτοῦ ἐστηριγμένον τὸ φωτιστικὸν κάτοπτρον. Θερμάνας δὲ πρῶτον τὸ λαρυγγοσκόπιον ὃν εἴρηται τρόπον καὶ δοκιμάσας διὰ τῆς ἁφῆς τὸν βαθμὸν τῆς θερμότητος, εἰσάγει αὐτὸ διὰ τῆς δεξιᾶς χειρὸς εἰς τὸ στόμα τοῦ ὑπὸ ἐξέτασιν, (ὅστις ἐναλλὰξ προΐεται τὸν φθόγγον *αἰ* καὶ εἰσπνέει βαθέως). Λφοῦ δὲ ἐρείσῃ τὴν ὀπισθίαν τοῦ λαρυγγοσκοπίου ἐπιφάνειαν ὑπὸ τὸ ὑπερῴϊον ἰστίον καὶ τὸν γαργαρεῶνα (Uvulam) καὶ δώσῃ αὐτῷ τὴν δέουσαν κλίσιν, προστρέπει ἐπ' αὐτοῦ τὰς εἰς τὸ φωτιστικὸν κάτοπτρον προσπιπτούσας ἀκτῖνας, ἐνῷ διὰ τοῦ ἀντίχειρος καὶ τοῦ δείκτου τῆς ἐπὶ τοῦ δεξιοῦ ὤμου τοῦ ἐξεταζομένου στηριζομένης ἀριστερᾶς χειρὸς ὑπερείδει αὐτοῦ τήν τε γένυν καὶ τὸ ἰνίον. Καὶ οὗτος μὲν εἶναι, ἐν κεφαλαιώδει περιγραφῇ, ὁ τρόπος, καθ' ὃν ἐκτελεῖται πᾶσα λαρυγγοσκόπησις. Τί δὲ πρέπει περαιτέρω νὰ γίνεται πρὸς ἐπίτευξιν τοῦ ἑκάστοτε σκοποῦ, ἂν πρέπῃ νὰ ἀνωσθῇ, ἢ νὰ καταβιβασθῇ τὸ τοῦ λαρυγγοσκοπίου κάτοπτρον μετὰ τοῦ ἐπ' αὐτοῦ γαργαρεῶνος, ἂν πρέπῃ νὰ προωσθῇ βαθύτερον εἰς τὸν φάρυγγα, ἢ νὰ προελκυσθῇ, πρὸς ποίαν ὀπτικὴν γωνίαν πρέπει νὰ εἰσίδῃ εἰς τὸ λαρυγγοσκόπιον ὁ παρατηρητής, πῶς πρέπει νὰ μεταβάλληται κατὰ τὴν ἑκάστοτε ἀνάγκην ἡ θέσις τοῦ ἐξεταζομένου, ἢ τοῦ ἐξετάζοντος, ἢ καὶ ἀμφοτέρων, εἰσὶ λεπτομέρειαι, ἃς διδάσκει μᾶλλον ἡ ἄσκησις καὶ εὑρίσκει μετὰ ἐπιστατικὴν σκέψιν ἐπὶ τῆς ἑκάστοτε περιπτώσεως ἡ θυμοσοφία τοῦ ἐξετάζοντος. Ἐὰν ὁ ἐνεργῶν τὴν λαρυγγοσκόπησιν ἐκτήσατο ἤδη εὐχειρίαν τινὰ περὶ τὴν ἐφαρμογὴν τῆς μεθόδου, ἐπιτυγχάνει, ὡς ἐπὶ τὸ πολύ, ἐκ πρώτης ἀποπείρας καὶ εὐχερέστατα. Ἀλλ' ἐνίοτε κατορθοῦται ἡ ἐπιτυχία αὕτη διὰ πολλῶν προσπαθειῶν. Ἐπί τινων μάλιστα ἀνθρώπων, οἵτινες εἰσὶν ἰδιαζόντως εὐερέθιστοι, ἢ ἀνεπιτήδειοι, ἢ δυσφυῶς πρὸς τὴν ἐφαρμογὴν τῆς μεθόδου ταύτης διαπεπλασμένοι, ἡ πρώτη ἀπόπειρα ἐλάχιστον, ἢ, κάλλιον εἰπεῖν, οὐδὲν κατορθοῖ. Ἐν τοιαύταις δὲ περιπτώσεσιν οὐδὲν ἄλλο ὑπολείπεται, ἢ νὰ ἀρθῶσι, μία μετὰ τὴν ἄλλην, ἅπασαι αἱ δυσχέρειαι, ἀσκουμένου μεθοδικῶς τοῦ ἐξετασθησομένου ἀνθρώπου, οἷον ἀνοίγοντος ὡς μάλιστα εὐρύτατα καὶ τηροῦντος παρατεταμένως ἀνεῳγὸς τὸ στόμα αὐτοῦ, προβάλλοντος ἅμα καὶ ἰσοπεδοῦντος τὴν γλῶσσαν, ἀπαμβλύνοντος τὴν ὑπερβάλλουσαν τῶν μορίων εὐκινησίαν τῇ συχνῇ καὶ παρατεταμένῃ αὐτῶν ψαύσει (*) κ. ο. κ. Αἱ μεθοδικαὶ αὗται ἀσκήσεις φέρουσιν ἐν ὀλίγαις ἡμέραις, καθ' ἃ διαβεβαιοῖ ὁ Κ. *Czermak*, τὸ ἐφετὸν ἀποτέλεσμα. Καὶ ἐπὶ μὲν τῶν χρονίων παθή-

(*) Πρὸς ἐλάττωσιν τῆς ὑπερβολικῆς εὐαισθησίας μεταχειριζόμεθα ἡμεῖς ἀναγαργαρισμοὺς δι' ἐπιζέματος ἐλελισφάκου (ξυj) μετὰ βόρακος (ξijβ), ἐντελλόμενοι εἰς τὸν ἄνθρωπον, ὃν μέλλομεν νὰ λαρυγγοσκοπήσωμεν, ἵνα διακλύζῃ τετράκις τῆς ἡμέρας τὸ στόμα αὐτοῦ διὰ τῆς εἰρημένης διαλύσεως, ψυχρᾶς. Παρετηρήσαμεν δὲ, ἐνίοτε μάλιστα ἐπὶ περιπτώσεων, καθ' ἃς ἅπαντα τὰ λοιπὰ μέσα, καίτοι ἐφ' ἑβδομάδας ὅλας ἐφαρμοσθέντα, ἀπέβησαν μάταια, ὅτι ἐν διαστήματι ὀκτὼ μέχρι δέκα ἡμερῶν ὑπεστάλη διὰ τῶν εἰρημένων ἀναγαργαρισμῶν εἰς τοσοῦτον ἡ εὐαισθησία τῶν μορίων, ὥστε ἠδυνάμεθα ἤδη ἵνα διεξαγάγωμεν τὴν πρότερον ἀδύνατον ἐξέτασιν, πολλάκις μάλιστα εὐχερέστερον, ἢ ὅταν ἡ εὐαισθησία τῶν μορίων δὲν ἦτο τοσαύτη, ὥστε νὰ ἀπαιτῆται ἡ εἰρημένη προπαρασκευή.

σεων ἡ κατὰ τὴν προπαρασκευὴν ταύτην ἀπώλεια τοῦ χρόνου οὐδεμίαν φέρει ζημίαν εἰς τὸν πάσχοντα. Τοὐναντίον μάλιστα καὶ ὅταν ἡ πρώτη ἀπόπειρα ἤθελεν ἐπιτύχῃ καὶ ἄνευ τῆς εἰρημένης προπαρασκευῆς, ἀποβαίνει οὐδὲν ἧττον ἀνύσιμος πρὸς εὐχερεστέραν καὶ ἀκριβεστέραν τοῦ λάρυγγος παρατήρησιν, ἢ πρὸς τὴν ἐν αὐτῷ ἐκτέλεσιν χειριστικῶν τινων, ἢ ἄλλων θεραπευτικῶν πράξεων. Ἐπὶ δὲ ὀξέων νοσημάτων, ἐφ' ὧν οὐδεμία συγχωρεῖται ἀπώλεια χρόνου, ἡ περὶ ἧς ὁ λόγος μέθοδος οὐδαμῶς δύναται νὰ ἐφαρμοσθῇ, ὅταν πρὸς τὴν ἐφαρμογὴν ταύτην ἀντιτάσσωνται αἱ προεκτεθεῖσαι δυσχέρειαι. Ἀλλὰ διὰ τοῦτο οὐδεὶς βεβαίως τῶν τυχόντων εὐκαιριῶν ἵνα ἐκτιμήσωσι τὰ πλεονεκτήματα τῆς περὶ ἧς ὁ λόγος μεθόδου θέλει διαμφισβητήσει τὴν ἀξίαν αὐτῆς· πᾶσα μέθοδος ἔχει τῆς ἐφαρμογῆς αὐτῆς τὰ ὅρια.

Τὸ λαρυγγοσκόπιον δύναται προσέτι νὰ ἐφαρμοσθῇ καὶ πρὸς ἐξέτασιν τῆς ὀπισθίας ἐπιφανείας τοῦ ὑπερῴου ἰστίου, τῆς ῥινοφαρυγγαίας κοιλότητος (Cavi plaryngonasalis), τῶν χοανῶν καὶ τῶν στομίων τῶν σαλπίγγων τοῦ Εὐσταθίου. Καὶ πρὸς τὴν ἐξέτασιν δὲ τῶν χωρίων τούτων πρέπει νὰ γίνωνται αἱ κατὰ τὴν ἐξέτασιν τοῦ λάρυγγος προπαρασκευαί, περὶ ὧν ἐν τοῖς πρόσθεν διελάβομεν. Ἐκτὸς δὲ τούτων πρέπει νὰ ἀναίρωμεν κατὰ τὴν ἐξέτασιν τὸ ὑπερῴϊον ἰστίον διά τινος δυσκάμπτου καὶ ὠτόεντος μεταλλίνου σύρματος, οὗ τὸ ὠτίον νὰ εἶναι ἁρπαγιοειδῶς ἀνακεκαμμένον. Τούτου δὲ γενομένου, εἰσάγομεν εἰς τὸν φάρυγγα σμικρὸν, προτεθερμασμένον, λαρυγγοσκόπιον οὕτως, ὥστε τὸ κάτοπτρον αὐτοῦ, ἔχον τετραμμένην πρὸς τ' ἄνω καὶ ἔξω τὴν ἀνταναχλῶσαν αὐτοῦ ἐπιφάνειαν, νὰ φθάσῃ ὑπὸ τὸ ὑπερῴϊον ἰστίον καὶ, εἰσαποστέλλον τὰς ἐφ' ἑαυτοῦ προσπιπτούσας φωτιστικὰς ἀκτῖνας εἰς τὴν ῥινοφαρυγγαίαν κοιλότητα, ν' ἀποδίδῃ κατοπτρικῶς εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς ἡμῶν τὰς εἰκόνας τῶν οὕτω φωτιζομένων μορίων. Σημειωτέον δὲ, ὅτι, καθ' ἃ βεβαιοῖ ὁ Κ. *Czermak*, τὸ ὑπερῴϊον ἰστίον πολλῶν ἀνθρώπων εἶναι πρὸς τὴν ἐπαφὴν τοῦ εἰρημένου μεταλλίνου ἀρτῆρος πολλῷ ἀνεκτικώτερον, ἢ ὅσον ἤθελέ τις ἐκ τῶν προτέρων εἰκάσει. Αἱ δυσχέρειαι, αἵτινες συνοδεύουσι τὴν κατοπτρικὴν ἐξέτασιν τοῦ κοίλου τῆς ῥινὸς διὰ τῶν χοανῶν καὶ τῆς ῥινοφαρυγγαίας κοιλότητος καὶ ἐμποδίζουσι τὴν γενικωτέραν πρακτικὴν αὐτῆς ἐφαρμογὴν, εἰσὶν ἐν μέρει πολλῷ δυσυπερβλητότεραι, ἢ αἱ τὴν πρόοδον τῆς λαρυγγοσκοπίας ἐπὶ τοσοῦτον χρόνον ἐμποδίσασαι. Ἀλλὰ τὰ ἐκ τῆς μέχρι τοῦδε πείρας ἐπιτευχθέντα ἀγαθὰ ἀποτελέσματα δίδουσιν ἡμῖν τὴν ἐλπίδα, ὅτι, ὅπως ἐκεῖναι ἤρθησαν διὰ τῆς ἐπιμονῆς καὶ τῆς διηνεκοῦς ἀσκήσεως, οὕτω θέλουσιν ὑπερνικηθῇ καὶ αὗται.

Περὶ δὲ τῆς κατοπτρικῆς αὐτοσκοπήσεως, τουτέστι τῆς διὰ τοῦ λαρυγγοσκοπίου παρατηρήσεως τοῦ ἰδίου ἡμῶν λάρυγγος καὶ τῶν λοιπῶν, ἐν τοῖς ἔμπροσθεν εἰρημένων, μορίων, εὑρίσκομεν ἐν τῇ Συγγραφῇ τοῦ Κ. *Czermak* τὰς ἀκολούθους πληροφορίας. Τὴν διὰ τοῦ τεχνητοῦ φωτὸς λαρυγγοσκόπησιν ἐκτελεῖ ὁ εἰρημένος Φυσιολόγος ἐφ' ἑαυτοῦ τόνδε τὸν τρόπον· ἀφαιρέσας τὸν γαλακτίζοντα ὑέλινον κώδωνα σὺν τῇ ὑποβασταζούσῃ αὐτὸν στεφάνῃ ἀπὸ τοῦ λαμπτῆρος τοῦ σπουδαστηρίου αὐτοῦ (εἶναι δὲ οὗτος ἐξ ἐκείνων, οὓς δύναταί τις νὰ ὑψώσῃ, ἢ ταπεινώσῃ κατὰ βούλησιν) καὶ ἀνυψώσας τὴν φλόγα μέχρι τοῦ ὕψους τοῦ ἀνεῳγότος στόματος αὐτοῦ, διὰ μὲν τῆς μιᾶς χειρὸς εἰσάγει εἰς τοῦτο τὸ λαρυγγοσκόπιον, διὰ δὲ τῆς ἑτέρας κρατεῖ μεταξὺ τῆς φλογὸς καὶ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ ἐπίπεδον κάτοπτρον, ἀρκούντως μέγα, ὥστε νὰ σκιάζῃ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ καὶ χωρῇ τὴν εἰκόνα τοῦ φωτιζομένου λάρυγγος. Ὅπως δὲ τὸ κάτοπτρον τοῦτο μὴ ἀποβάλῃ τὴν στιλβηδόνα αὐτοῦ, ἀχλυούμενον ἐκ τῆς ἐφιζήσεως τῶν ἐκπνεομένων ἀτμῶν τοῦ ὕδατος, δέον ἵνα προθερμάνωμεν αὐτό, ὡς καὶ τὸ τοῦ λαρυγγοσκοπίου κάτοπτρον. Πρὸς τὴν διὰ τῆς νέας ταύτης ἐξεταστικῆς μεθόδου παρατήρησιν τοῦ ἰδίου ἡμῶν λάρυγγος εἰσάγομεν εἰς τὸ στόμα ἡμῶν τὸ λαρυγγοσκόπιον, προωθοῦντες αὐτὸ ἡρέμα ἐκ τῶν ἔμπροσθεν πρὸς τὰ ὀπίσω, καὶ προσπαθοῦντες ἵνα ὑπερβιβάσωμεν τὸ κάτοπτρον αὐτοῦ πέραν τοῦ ὑπερῴου ἰστίου. Ὑψώσαντες εἶτα μικρὸν διὰ τῆς ὀπισθίας τοῦ λαρυγγοσκοπίου ἐπιφανείας τόν τε γαργαρεῶνα καὶ τὸ ὑπερῴϊον ἰστίον, προσερείδομεν τὸ ἓν τοῦ κατόπτρου ἄκρον ἐπικαρσίως, ἢ ὁριζοντείως, ἐπὶ τοῦ ὀπισθίου τοῦ φάρυγγος πλευρώματος, ἐὰν ἤδη ὦμεν προσειθισμένοι εἰς τὴν τοιαύτην προσαφήν.

Αἱ διὰ τοῦ λαρυγγοσκοπίου ὑπὸ τοῦ *Garcia* ἐπιτευχθεῖσαι φυσιολογικαὶ γνώσεις εἰσὶν αἱ ἑξῆς. Ἐπὶ τῆς ἡρεμαίας ἀναπνοῆς τὸ *σχίσμα* τῆς γλωττίδος φαίνεται ἐπισήμως ἀνεῳγός. Ὅταν δὲ τὸ *σχίσμα* τοῦτο γίνεται στενώτερον κατὰ τὴν πρόεσιν φθόγγου τινὸς, οἱ ἀρυταινοειδεῖς χόνδροι μετίστανται εἰς δονήσεις συχνὰς καὶ μᾶλλον ἐλευθέρας, ἢ ὅσον ἠδύνατό τις νὰ προεικάσῃ. Κατὰ τὴν πρόεσιν τῶν διατόρων βυθίων, ἢ θωρακικῶν φθόγγων καὶ κατὰ τὰς νοθοφωνίας (Falsettönen) εἶναι ἄλλοτε ἄλλη ἡ στάσις τῆς ἐπιγλωττίδος καὶ ἡ ἀπὸ τοῦ ἀρυταινοειδοῦς χόνδρου ἀπόστασις αὐτῆς. Πρὸς τὴν *ἐν γένει φώνησιν* οὐδαμῶς συντελοῦσιν οἱ ἀνώτεροι θυρεοαρυταινικοὶ σύνδεσμοι. Τὴν καθόλου φώνησιν παράγουσι μόνην αἱ τῶν κατωτέρων θυ-

ρεοαρυταινικῶν συνδέσμων, ἢ γνησίων φωνητικῶν χορδῶν, δονήσεις, αἵτινες ἐπὶ τῶν μὴ λίαν ὑψηλῶν φθόγγων εἶναι σαφῶς ὁραταί. Τὴν ἀνακάλυψιν τῆς οὐσιώδους ταύτης φυσιολογικῆς γνώσεως ὀφείλει ἡ ἐπιστήμη εἰς τὸν *Joh. Müller*.

Τὰς δὲ ἰδίας αὐτοῦ λαρυγγοσκοπικὰς παρατηρήσεις περιγράφει ὁ Κ. *Czermak* ὡς ἀκολούθως. Ἐάν τις, ἔχων τὴν μὲν κεφαλὴν μικρὸν ἀνανευκυῖαν, τὸ δὲ στόμα ὡς οἷόν τε μάλιστα ἀνεωγὸς καὶ τὴν γλῶσσαν ἀδιάστως ἐν αὐτῷ ἀτρεμοῦσαν, εἰσίδῃ διὰ τοῦ λαρυγγοσκοπίου εἰς τὸ βάθος τοῦ λάρυγγος, παρατηρεῖ ἐν τῷ σχεδὸν μηνοειδεῖ χώρῳ, τῷ ὑπὸ τοῦ ὀπισθίου τοῦ φάρυγγος πλευρώματος καὶ τῆς ῥίζης τῆς γλώσσης καθοριζομένῳ, τὸ ἀνώτερον ἐλεύθερον ἄκρον τῆς ἐπιγλωττίδος, ἧς ἡ βλενομεμβράνη φαίνεται κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ τὸ ἧττον ἰσχυρῶς ἐνειμένη. Ἐνίοτε φαίνεται ὅλως ὠχρὰ ἡ βλενομεμβράνη αὐτῆς, ἐπὶ ταύτης δὲ διακρίνονται ἀριδήλως, ὅπως ἐπὶ τοῦ σκληρωτικοῦ τοῦ ὀφθαλμοῦ, λεπτά τινα ἀγγεῖα, αἱματόχροα καὶ παντοειδῶς διακλαδιζόμενα. Ἡ ἐπιγλωττὶς ἐφάπτεται τοιουτοτρόπως τῆς ὀπισθίας ἐπιφανείας τοῦ φάρυγγος διὰ τῶν ἀνωτέρων μοιρῶν τῶν πλαγίων αὐτῆς χειλέων, ὥστε ὑπολείπονται ἑκατέρωθεν καὶ πρὸς τὰ κάτω, ἔτι δὲ πρός τ' ἄνω καὶ ἐν τῷ μέσῳ, αἱ πρὸς δίοδον τοῦ ἀναπνεομένου ἀέρος διέξοδοι. Εἶναι δὲ δυνατὸν νὰ εἰσίδῃ τις καὶ βυθιώτερον διὰ τοῦ μεσαίου σμικροῦ ἐλλειψοειδοῦς σχίσματος, τοῦ μεταξὺ τοῦ ἀνωτέρου κοίλου χείλους τῆς ἐπιγλωττίδος καὶ τοῦ πλευρώματος τοῦ φάρυγγος. Προσέτι παρατηρεῖ τις ἐν τῇ βλενομεμβράνῃ ἐπικάρσιόν τι ὑπέρυθρον ὀγκωμάτιον, ἐφαπτόμενον τοῦ πλευρώματος τοῦ φάρυγγος ἀκριβῶς πρὸς τὰ ὄπισθεν, ὃν ἐφ' ἑκάτερα αὐτοῦ ὀγκηρότερον καὶ φέρον ἑκατέρωθεν, πρὶν ἢ ἀφανισθῇ ὄπισθεν τῶν πλαγίων τῆς ἐπιγλωττίδος χειλέων, ἀνὰ ἓν ἐπαρμάτιον, κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ τὸ ἧττον εὐδιάκριτον. Τὸ εἰρημένον ὀγκωμάτιον εἶναι τὸ χεῖλος τῆς μεταξὺ τῶν διεστηκότων ἀρυταινοειδῶν χόνδρων τεταμένης πτυχίδος τῆς βλενομεμβράνης. Κατὰ δὲ τὸ χωρίον, καθ' ὃ ἡ ὀπισθία ὁρίζουσα γραμμὴ τῆς εἰρημένης πτυχίδος ἐφάπτεται τοῦ πλευρώματος τοῦ οἰσοφάγου, *εὑρίσκομεν τὴν εἰσίθμην αὐτοῦ κεκλεισμένην ἐφ' ὅσον δὲν διανοίξῃ αὐτὴν πρόσοισμά τι.* Ἡ προσθία ὁρίζουσα κοίλη γραμμὴ τῆς εἰρημένης πτυχίδος μετὰ τοῦ ὑψηλότερον κειμένου ἀνωτέρου χείλους τῆς ἐπιγλωττίδος καθορίζουσι στενόν τι, ἐλλειψοειδές, ἐπικάρσιον σχίσμα, *διὰ τοῦ ὁποίου δύναταί τις δι' ἐπαρκοῦς φωτὸς νὰ εἰσίδῃ εἰς τὸν λάρυγγα μέχρι τοῦ προσθίου τῆς τραχείας ἀρτηρίας πλευρώματος.* Ὁπως δὲ δυνηθῇ τις νὰ παρατηρήσῃ δι' ἧττον στενοῦ σχίσματος καὶ μᾶλλον ἐναργῶς εἰς τὰ ἔνδον τοῦ λάρυγγος καὶ τῆς τραχείας, πρέπει νὰ ἄρῃ τὴν ἐπιγλωττίδα ἀπὸ τοῦ ὀπισθίου φαρυγγαίου πλευρώματος. Κατορθοῦται δὲ τοῦτο, ἢ διὰ τῆς ἐπανειλημμένης προέσεως τοῦ φθόγγου *αἰ*, ἢ ἀγομένης τῆς ῥίζης τῆς γλώσσης εἰς τοιαύτην θέσιν, ὥστε τὰ παρατηρητέα μόρια νὰ μένωσιν ἀνεπιπρόσθητα. Διὰ τῆς οὕτω ἀνευρυσμένης ὀπῆς παρατηροῦμεν, ὅτι, ἅμα τις πειραθῇ νὰ ῥήξῃ φθόγγον τινά, ἀνατείνουσιν ἑαυτοὺς ἐν τῇ ὑφ' ἧς περιβάλλονται πτυχίδι τῆς βλενομεμβράνης καὶ προσεγγίζουσιν ἀλλήλοις ἐν μεγάλῃ ταχύτητι οἱ ἀρυταινοειδεῖς χόνδροι, ἐκ τούτου δὲ αἱ φωνητικαὶ χορδαί, ἑλκυόμενα πλησιέστερα πρὸς ἀλλήλας διὰ τῶν κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ τὸ ἧττον συγκλινουσῶν φωνητικῶν προβολῶν, ἐνοῦσι τὴν γλωττίδα. Διά τινος δὲ ἀσκήσεως καὶ προσοχῆς κατορθοῦται νὰ γίνηται ἡ κίνησις αὕτη ἐν ἀποχρώσῃ βραδύτητι, ἢ καὶ νὰ ἐπέχηται αἴφνης ἐν τῷ γίνεσθαι καὶ οὕτω νὰ παρατηρῶνται ἐναργέστερον αἱ ἐν καιρῷ τῆς φωνήσεως μεταβολαὶ τῶν φωνητηρίων ὀργάνων. Ἐπὶ τῆς προέσεως ὅμως τῶν *βυθίων θωρακικῶν* λεγομένων φθόγγων διαφεύγουσι τὴν ἄμεσον παρατήρησιν τὰ εἰς τὰ ἐντὸς τοῦ λάρυγγος γινόμενα, ἐπειδὴ οἱ ἀρυταινοειδεῖς χόνδροι συμπλησιάζουσι πρὸς ἀλλήλους μέχρις ἐντελοῦς προσαφῆς, ἐντεῦθεν δὲ ἐπιπροσθούμενα, ἀποκρύπτονται ἀπὸ τοῦ ὀφθαλμοῦ τοῦ παρατηρητοῦ τὰ ἔνδον τοῦ λάρυγγος. Ἀλλ' ἐπειδὴ κατὰ τὴν πρόεσιν τῶν ἧττον βυθίων θωρακικῶν φθόγγων, καθ' ἣν δυνάμεθα νὰ εἰσβλέψωμεν εἰς τὰ ἔνδον τοῦ λάρυγγος, τὰ φωνητικὰ ὄργανα λειτουργοῦσιν ὃν εἴρηται τρόπον, καθ' ὃ ὁ *Garcia* ἀπέδειξεν, οὐδεὶς λόγος πείθει ἡμᾶς, ὅτι ἔχουσιν ἄλλως τὰ κατὰ τὴν πρόεσιν τῶν ὑψηλοτέρων φθόγγων. Κατὰ τὴν πρόεσιν στρηνοῦς τινος φθόγγου ἐκ τῶν ὑψίστων δύναταί τις εὐχερέστατα νὰ παρατηρήσῃ τὰ ἐν τῷ λάρυγγι γινόμενα, τουτέστιν, ὅτι τὸ σχίσμα τῆς γλωττίδος εἶναι λίαν ἐσενωμένον (ὅσον γραμμῆς τὸ μέγεθος) καὶ ὅτι ἑκατέρωθεν αὐτοῦ δονοῦνται αἱ γνήσιαι φωνητικαὶ χορδαί, αἵτινες διακρίνονται ἀπὸ τῶν περικειμένων ὑπερύθρων μορίων διὰ τοῦ προφανῶς ὠχροτέρου αὐτῶν χρώματος. Περαιτέρω ἐπὶ τὰ πλάγια παρατηροῦμεν ἑκατέρωθεν στενόν τι ῥηγμάτιον, ὅπερ φέρει εἰς τὴν ἑτέραν μοργάνειον κοιλότητα. Ἔτι δὲ μᾶλλον πρὸς τὰ ἔξω φαίνονται αἱ νόθοι φωνητικαὶ χορδαί. Ἐάν, οὕτως ἐχόντων τῶν μορίων, διανοίξωμεν τὴν γλωττίδα πρὸς εἰσπνοήν, παρατηροῦμεν τὰς φωνητικὰς προβολὰς τῶν ἀρυταινοειδῶν χόνδρων κινουμένας πρὸς τὰ ἔξω, τοὺς δὲ χόνδρους αὐτοὺς διισταμένους ἀπ' ἀλλήλων καὶ τὴν γλωττίδα λαμβάνουσαν ἐντεῦθεν ῥομβοειδὲς σχῆμα ὡς ἐκ τῶν ἐν ταῖς φωνητικαῖς χορδαῖς σχηματιζομένων εἰσοχῶν. Αἱ εἰσοχαὶ αὗται μεταβάλλονται τοὐναντίον εἰς ἐξοχάς, ὅταν αἱ φωνητικαὶ τῶν ἀρυταινοειδῶν χόνδρων προβολαὶ λάβωσιν ἀποκλίνουσαν θέσιν, ὅπερ συμβαίνει σχεδὸν ἀείποτε κατὰ τὴν ἐκ νέου στένωσιν τῆς γλωττίδος ἐνίοτε δὲ καὶ κατὰ τὴν διάνοιξιν αὐτῆς. Τότε δὲ ἡ γλωττὶς φαίνεται κατὰ τὴν ὀπισθίαν αὐτῆς μοῖραν σχεδὸν τρίγωνος, ὅτε καὶ ὀνομάζεται, ἐσφαλμένως, *ἀναπνευστικὴ γλωττὶς* (*Glottis respiratoria*). Ἡ συνήθης ἀνατομικὴ διαίρεσις τῆς γλωττίδος εἰς ἀναπνευστικὴν καὶ φωνητικὴν εἶναι φυσιολογικῶς ἡμαρτημένη. Τῆς γλωττίδος δυνάμει μόνον ἀνατομικῶς νὰ διακρίνωμεν τὴν προσθίαν μοῖραν, ἢ *τὴν μεμβρανώδη*, καὶ τὴν ὀπισθίαν, ἢ *τὴν μεσοχόνδριον*.

Κατὰ τὴν βαθεῖαν μὲν, ἀλλ' ἥρεμον ἀναπνοὴν ἡ πρὸς στιγμὴν ῥομβοειδὲς σχῆμα λαβοῦσα, ἢ διὰ τῶν ἑκατέρωθεν εἰς αὐτὴν προβαλλουσῶν φωνητικῶν προβολῶν εἰς μίαν προσθίαν καὶ ἑτέραν ὀπισθίαν μοῖραν διαιρεθεῖσα γλωττὶς μεθίσταται παραχρῆμα εἰς μεγάλην τινὰ, ἐπιμήκη καὶ ἑστρογγυλωμένην εἰσίθμην.

Κατὰ τὴν ἥρεμον ἀναπνοὴν τὰ λοιπὰ μόρια μένουσιν ἀκίνητα ἐν τῇ περιγραφείσῃ θέσει, ἡ δὲ γλωττὶς εἶναι τοσοῦτον εὐρεῖα, ὥστε ὁ Κ. *Czermak* ἠθελεν εὐχερῶς δυνηθῇ, ὡς λέγει, ἵνα εἰσαγάγῃ εἰς τὸν ἴδιον ἑαυτοῦ λάρυγγα ἕνα τῶν δακτύλων μέχρι τῆς τραχείας αὐτοῦ ἀρτηρίας, ἐὰν ἡ ἐπιγλωττὶς δὲν ἤθελε προβάλλει, οἱονεὶ προφυλακτική τις προστεγὰς, ὑπὲρ τὴν εἰσίθμην τοῦ λάρυγγος, φερομένη ἐπικλινῶς ἀπὸ τῶν ἔμπροσθεν καὶ κάτω πρός τ' ἄνω καὶ ὀπίσω.

Ἐπὶ τῆς μετὰ κόπου γινομένης βαθείας ἀναπνοῆς παρατηρεῖται ἐνίοτε, ὅτι οἱ ἀρυταινοειδεῖς χόνδροι συμμεθίστανται εἰς δονητικὰς κινήσεις, ὃν τρόπον τὰ πτερύγια τῆς ῥινὸς τῶν δυσπνοϊκῶν, κατὰ πᾶσαν μὲν ἐκπνοὴν πλησιάζοντες κατά τι πρὸς ἀλλήλους, κατὰ πᾶσαν δ' εἰσπνοὴν διιστάμενοι ἀπ' ἀλλήλων.

Ὁ Κ. *Czermak* διηγεῖται προσέτι, ὅτι ἐνῷ αὐτὸς εἶχε τὴν μὲν γλωττίδα αὐτοῦ ὡς μάλιστα εὐρύτατα διηνοιγμένην, τὴν δὲ τραχεῖαν ἀπηυθυσμένην ὅσον ἠδύνατο περισσότερον, ὁ ἰατρὸς Κ. *Elfinger*, γενόμενος εἰς τοῦτο προσεκτικὸς ὑπ' αὐτοῦ τοῦ Κ. *Czermak*, *ἠδυνήθη νὰ παρατηρήσῃ ἐπανειλημμένως διὰ τοῦ συγκεντρωμένου ἡλιακοῦ φωτὸς κατὰ μῆκος τῆς τραχείας ἀρτηρίας, (ἐφ' ἧς σαφῶς φαίνονται διαμαρμαίροντες οἱ ἡμιδακτυλιώδεις χόνδροι, ὅπως εἶχεν ἤδη παρατηρήσει ὁ Garcia), μέχρι τοῦ μέρους, καθ' ὃ διχάζεται ἡ τραχεῖα καὶ μέχρι τοῦ βάθους, ἐν ᾧ ἄρχονται τὰ βρόγχια.* Ἀκολούθως ἐβεβαιώθη καὶ ὁ καθηγητὴς Κ. *Brücke* περὶ τοῦ καταπληκτικοῦ τούτου φαινομένου, ὅπερ παρά τινων εἶχεν ἀδίκως θεωρηθῆ ὡς ἐπιπολαίως ἐξηρμηνευμένον καὶ μὴ πιστευτόν.

Πρὶν ἢ μεταβῶμεν εἰς τὴν ἔκθεσιν τῶν κατὰ τὸν μηχανισμὸν τῆς ἀποφράξεως τοῦ λάρυγγος, ἐνδιαφέρον νομίζομεν ἵνα μικρὸν ἐνδιατρίψωμεν εἰς τὴν ἐξέτασιν ἀνατομικῆς τινος τῶν φωνητηρίων ὀργάνων συνθήκης, ἣν ἐγίνωσκε μὲν ἤδη ὁ *Santorini*, ἀλλ' ἥτις ὑπὸ τῶν νεωτέρων ἀνατόμων ἐξετέθη ἡμαρτημένως, ἢ, τουλάχιστον, ἀνεπαρκῶς καὶ εἰς ἣν προσετράπη τυχαίως ἡ προσοχὴ τοῦ Κ. *Czermak* ἐνῷ ηὐτοσκόπει τὸν ἴδιον ἑαυτοῦ λάρυγγα διὰ τοῦ γαρκιακοῦ λαρυγγοσκοπίου. Ἤδη εἴπομεν ἐν τοῖς ἔμπροσθεν, ὅτι κατὰ τὸ κατώτερον μέρος τοῦ ὀπισθίου πλευρώματος τῆς ἀρκούντως ἀνατεταμένης ἐπιγλωττίδος παρατηρεῖται ἓν, ἰσχυρῶς προβάλλον καὶ ὑπέρυθρον, ὀγκωμάτιον, ὅπερ, ἐκφυόμενον ἀμέσως ὑπεράνω τοῦ μέρους, εἰς ὃ καταφύονται αἱ φωνητικαὶ χορδαί, καλύπτει τὰ προσθιώτερα αὐτῶν ἄκρα καὶ πιθανώτατα ἐφάπτεται αὐτῶν κατὰ τὴν πρόεσιν τῶν ὑψίστων στρηνῶν φθόγγων. Ἑπομένως *διὰ τοῦ μηχανισμοῦ τούτου ἐπιτυγχάνεται διὰ τὰς φωνητικὰς χορδὰς ὅ τι ἐπὶ τῶν ἐντατῶν ὀργάνων διὰ τῆς πρὸς τὸν ὑπαγωγέα αὐτῶν πλησιάσεως τῆς δακτυλικῆς πιέσεως, τουτέστι μείωσις τοῦ μήκους τῆς δονουμένης μοίρας τῶν χορδῶν.* Τὸ εἰρημένον δὲ, ἐπὶ τῆς ἐπιγλωττίδος παρατηρούμενον, ὀγκωμάτιον δὲν ἰδιάζει, τυχὸν, εἰς μόνα τὰ φωνητήρια ὄργανα τοῦ Κ. *Czermak*, ἀλλ' ὑπάρχει ἐπὶ παντὸς ἀνθρώπου, καὶ περὶ τούτου δύναταί τις εὐχερῶς νὰ βεβαιωθῇ διὰ τῆς ἀμέσου ἐσωπτρικῆς ἐξετάσεως.

Μετὰ τὴν οὐσιωδεστάτην ταύτην παρέκβασιν, ὁ Κ. *Czermak* μεταβαίνει εἰς τὴν ἔκθεσιν τῶν περὶ τῆς στεγανῆς ἀποφράξεως τοῦ λάρυγγος παρατηρήσεων, ἃς ἔκαμε διὰ τοῦ λαρυγγοσκοπίου. Ὅπως εὐχερῶς καὶ ἐναργῶς παρατηρήσῃ καθ' ὁπόσον συνεργεῖ ἕκαστον τῶν μερῶν τοῦ λάρυγγος πρὸς τὴν ἀπόφραξιν τούτου, ἐσχημάτισεν ἑαυτὸν κατὰ τὸν προεκτεθέντα ἐκεῖνον τρόπον, καθ' ὃν δύναταί τις εὐχερέστατα νὰ εἰσίδῃ εἰς τὰ ἔνδον τοῦ ἑαυτοῦ λάρυγγος καὶ προέβη εἶτα εἰς τὴν ἐθελουσίαν ἀπόφραξιν τῆς ἰδίας ἑαυτοῦ λαρυγγαίας εἰσίθμης, συστέλλων τοὺς κοιλιακοὺς αὐτοῦ μῦς, ἢ ῥήσσων ὀξύν τινα φθόγγον. Ἐκ τῶν παρατηρήσεων αὐτοῦ τούτων ἐδιδάχθη ὁ εἰρημένος βιοδίφης, ὅτι κατὰ τὴν ἐντελῶς στεγανὴν καὶ τὴν διείσδυσιν τοῦ πνεύματος μηδόλως ἐπιτρέπουσαν ἀπόφραξιν τῆς

γλωττίδος παρατηροῦνται τὰ ἑξῆς· α'.) οἱ ἀρυταινοειδεῖς χόνδροι συμβάλλουσι πρὸς ἀλλήλους, ἐρχομένων εἰς ἀμοιβαίαν κραταιὰν ἐπαφὴν τῶν ἔσω αὐτῶν χειλέων καὶ τῶν φωνητικῶν προβολῶν, ἐντεῦθεν δ' ἀγομένων εἰς ἀμοιβαίαν ἐπαφὴν μετὰ τῶν ἀληθῶν φωνητικῶν χορδῶν· β'.) οἱ ἀνώτεροι θυρεοαρυταινικοὶ σύνδεσμοι, προσκολλώμενοι εἰς τοὺς κατωτέρους (*τὰς φωνητικὰς χορδὰς*), ἀποφράσσουσιν ἐντελῶς τὴν μοργάνειον κοιλότητα· γ'.) ἡ ἐπιγλωττὶς, προσυσπωμένη ἀπὸ τῶν ἔμπροσθεν εἰς τὰ ὀπίσω, ἐπερείδεται κραταιῶς ἐπὶ τῆς ἤδη συμμεμυκυίας γλωττίδος. Ὁ Κ. *Czermak* θεωρεῖ παράδοξον, ὅτι τὰ πρὸς πᾶσαν ἐπαφὴν ἀλλοτρίου σώματος τοσοῦτον εὐαίσθητα μόρια τῆς γλωττίδος ἀνέχονται τήν τε ἀμοιβαίαν αὐτῶν ἐπαφὴν καὶ τὸν ἐπ' αὐτὰ ἐπερεισμὸν τῆς ἐπιγλωττίδος, χωρὶς νὰ ἐπέρχωνται τὰ σφοδρὰ ἐκεῖνα κατὰ νευρικὴν ἀντανάκλασιν φαινόμενα, ἅτινα προξενεῖ καὶ αὐτὴ ἡ ἐλαχίστη τῶν μορίων τούτων ἐπίψαυσις ὑπ' ἀλλοτρίου τινὸς σώματος. Ἀλλ' ἡμεῖς οὐδένα λόγον ἐκπλήξεως βλέπομεν ἐνταῦθα, ὅπως οὐδαμῶς ἐκπλήττει ἡμᾶς, ὅτι καὶ ὁ κερατοειδὴς καὶ ὁ σκληρωτικὸς, καίτοι τοσοῦτον εὐαίσθητοι καὶ οὗτοι πρὸς τὸ ἐλάχιστον ἀλλότριον σῶμα, ἀνέχονται οὐδὲν ἧττον τὴν τῶν βλεφάρων ἐπίψαυσιν, ἡ δὲ ἐνδοτέρα ὑπερῴα, τὸ ὑπερῴϊον ἱστίον, ὁ φάρυγξ καὶ ἡ ῥίζα τῆς γλώσσης τὴν ἀμοιβαίαν αὐτῶν καὶ τὴν μετὰ τῶν προσοισμάτων ἐπαφὴν, χωρὶς νὰ ἐπακολουθῇ οὐδεμία πρὸς ἔμετον συστολὴ τοῦ οἰσοφάγου. Ὅ τι ἀδυνατεῖ νὰ κατανοήσῃ ὁ Κ. *Czermak* διὰ τὴν γλωττίδα καὶ ἐπιγλωττίδα εἶναι καὶ δι' ἡμᾶς σπουδαῖον φυσιολογικὸν διαπόρημα, ἀλλὰ γενικώτερον διατετυπωμένον.

Αἱ εἰρημέναι, κατὰ τὴν ἀπόφραξιν τῆς γλωττίδος συμβαίνουσαι, μεταβολαὶ γίνονται ἐν μέρει μὲν συγχρόνως, ἐν μέρει δὲ ἐν ταχίστῃ διαδοχῇ, ὥστε εἶναι ἀνάγκη μεγίστης προσοχῆς, ὅπως παρακολουθήσῃ τις τὰ καθ' ἕκαστα αὐτῶν.

Γινώσκοντες ἤδη ἐκ τῶν διαληφθεισῶν ἐρευνῶν, ὁπόσον στεγανῶς ἀποφράσσεται ἡ γλωττὶς, κατανοοῦμεν εὐχερέστατα, διὰ τί αὕτη δύναται, ἄνευ ἐπισήμου δαπάνης δυνάμεως, ν' ἀντιτάξῃ τηλικαύτην ἀντίστασιν κατὰ τῆς μεγάλης ἐκείνης τοῦ ἀέρος πιέσεως, ἣν προξενεῖ ἡ διὰ τῆς συστολῆς τῶν κοιλιακῶν μυῶν ἐνεργουμένη σύντασις τοῦ σώματος. Εἶναι δὲ ἡ ἀποπεφραγμένη γλωττὶς τοσοῦτον δυσένδοτος, ὥστε ἐάν τις, εἰσπνεύσας πρῶτον, κλείσῃ τὴν γλωττίδα αὐτοῦ ὃν εἴρηται τρόπον, εἶτα δὲ συντείνῃ ἑαυτὸν κραταιῶς, παρατηροῦμεν, ὅτι τὰ τὴν γλωττίδα ἀποφράσσοντα μόρια ἀνακολποῦνται καταφανῶς, χωρὶς ὅμως νὰ ὑπείξωσι τὸ παράπαν εἰς τὴν πίεσιν τοῦ ἀέρος.

Κατὰ τὴν *ἀπόχρεμψιν* ἡ διὰ τῆς γλωττίδος ἐκβίασις τοῦ ἀέρος γίνεται τοιουτοτρόπως, ὥστε τὰ τὴν γλωττίδα ἀποφράσσοντα καὶ ἀνακεκολπωμένα ἐλαστικὰ μόρια ἐνδίδουσιν αἴφνης καὶ δονοῦνται ἰσχυρῶς ὑπὸ τοῦ ἐκβιαζομένου ἀέρος. Μάλιστα δὲ ἡ προσθία κατωτέρα τῆς ἐπιγλωττίδος μοῖρα, ἡ ἐπερείδουσα τὸ ἔσω αὐτῆς ἀγκωμάτιον ἐπὶ τῆς γλωττίδος, φαίνεται σκφέστατα ὡστικῶς ἀναπεταννυμένη.

Ἡ κάθεσις τῆς ἐπιγλωττίδος ἐν ταῖς εἰρημέναις συνθήκαις δὲν γίνεται, ὡς ἠδύνατό τις νὰ νομίσῃ, ἑτεροκινήτως (παθητικῶς) διὰ τῆς ῥίζης τῆς γλώσσης, ἀλλ' αὐτοκινήτως (ἐνεργητικῶς), τουτέστι διὰ τῶν ἐπιγλωττικῶν μυῶν. Εἶναι δὲ λίαν περίεργον, ὅτι ἤδη ὁ πρὸ ἑνὸς καὶ ἡμίσεος περίπου αἰῶνος ἀκράσας ἀνατόμος *Santorini*, ὁ πρῶτος σπουδάσας μετ' ἀπαραμίλλου ἀκριβείας τοὺς μῦς τοῦ λάρυγγος, ἀποδίδει ἐκ τῶν προτέρων εἰς τοὺς τῆς ἐπιγλωττίδος λειτουργικὴν σημασίαν, ἣν ἐπηλήθευσαν αἱ λαρυγγοσκοπικαὶ παρατηρήσεις, ἃς ὁ Κ. *Czermak* ἔκαμεν ἐπὶ τοῦ ἰδίου ἑαυτοῦ λάρυγγος.

Κατὰ τὴν *κατάποσιν* ἡ λαρυγγαία εἰσίθμη κλείεται κραταιῶς καθ' ὃν προεξέθεμεν τρόπον (ὡς δεικνύει καὶ αὐτὸ τὸ ἐξ ὑποκειμένου αἴσθημα) καὶ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον πρὶν ἢ ἔτι ἡ κατάποσις προχωρήσῃ ἐπὶ τοσοῦτον, ὥστε, ἐπιπροσθοῦσα, νὰ ἐμποδίσῃ τῆς γλωττίδος τὴν θέαν. Δυνάμεθα ὅμως μετὰ πάσης θετικότητος νὰ εἴπωμεν, ὅτι δὲν γίνεται ἡ ἐν καιρῷ τῆς καταπόσεως ἀπόφραξις τῆς λαρυγγαίας εἰσίθμης κατὰ τὸν τρόπον, ὃν περιγράφει ὁ Κ. *H. Meyer* ἐν τῷ ἑαυτοῦ «*Ἐγχειριδίῳ φυσιολογικῆς Ἀνατομίας τοῦ ἀνθρώπου*», λέγων· «ἡ λαρυγγαία εἰσίθμη κλείει, ἤ, μᾶλλον, ἐπικαλύπτεται *διὰ τῆς μηχανικῆς βίας*, ἣν μεταδίδουσιν αἱ πρὸς τὴν κατάποσιν συστολαὶ εἰς τὸν ἔγκαφον, ὅστις διὰ τοῦτο καταπιέζει τὴν ἐπιγλωττίδα καὶ προσερείδει αὐτὴν ἐπὶ τῆς κατωτέρας μοίρας τῆς λαρυγγαίας εἰσίθμης· ἀφοῦ δὲ ὁ ἔγκαφος προέλθῃ, ἀναθρώσκει ἡ ἐπιγλωττὶς διὰ τῆς ἐλαστικότητος αὐτῆς τε καὶ τῶν συνδέσμων της καὶ οὕτως ἐπανήκει εἰς τὴν προτέραν αὐτῆς θέσιν».

Παραλείποντες τὰς περὶ παραγωγῆς τῆς *κρυφίας φωνῆς* καὶ περὶ τῆς προέσεως τοῦ δασέος ἑλληνικοῦ πνεύματος καὶ τινων ἀραβικῶν· φθόγγων ἀξιολόγους παρατηρήσεις τοῦ Κ. *Czermak*, ὡς ἐνδιαφερούσας λίαν μὲν τὸν ἀκριβοῦντα τὰ κατὰ τὴν φυσιολογίαν τῆς φωνήσεως, ἥκιστα δὲ τὸν μετιόντα ἰατρὸν, οὗ τὰς ἀνάγκας ἔχει κυρίως ὑπ' ὄψιν τὸ ἀνὰ χεῖρας σύγγραμμα, μεταβαίνομεν εἰς τὰς διὰ

τοῦ λαρυγγοσκοπίου ὑπὸ τοῦ Κ. *Czermak* γενομένας *παθολογικὰς ἐξετάσεις*.

Ὁ Κ. *Czermak* προσεκλήθη τῷ **1858** ὑπὸ τοῦ καθηγητοῦ Κ. *v. Balassa* καὶ τοῦ ἰατροῦ Κ. *Porges* ἵνα λαρυγγοσκοπήσῃ νεάνιδά τινα, ἐτῶν **18**, τὴν μὲν κράσιν φλεγματικὴν, τὴν δὲ διάπλασιν ὑγιηρὰν καὶ τὸ ἀνάστημα μετρίαν. Ἡ νεᾶνις αὕτη, γεννηθεῖσα ἐκ γονέων χοιραδικῶν, ἐκληρονόμησε παρ' αὐτῶν, ὡς καὶ ὁ δεκατετραέτης αὐτῆς ἀδελφὸς, τὴν χοιραδικὴν δυσκρασίαν, ἐνῷ αἱ δύω πρεσβύτεραι αὐτῆς ἀδελφαὶ οὐδὲν φέρουσιν ταύτης σημεῖον. Ἡ πάσχουσα διετέλεσεν ὑγιὴς μέχρι τοῦ ἑβδόμου αὐτῆς ἔτους, εἶτα δὲ ἐάλω ὑπὸ σφοδρᾶς βηχὸς, διαρκεσάσης ὁλόκληρον ἔτος, μεθ' ὃ ἀνεφάνησαν κατ' ἐπανάληψιν εἰς διάφορα τοῦ σώματος μέρη ἐξογκώσεις τῶν ἀδένων, ἐκλιποῦσαι μετ' οὐ πολὺ, πλὴν τῆς τῶν μεσεντερίων ἀδένων, ἐξ ἧς ἦν μεγάλως ηὐξημένος ἐπὶ πέντε ἤδη ἔτη ὁ τῆς κάτω κοιλίας ὄγκος καὶ ἥτις παρέμενεν ὅπως καὶ κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος. Κατὰ δὲ τὸ θέρος τοῦ ἔτους τούτου ἐγένοντο κατὰ μικρὸν δυσκαμπεῖς ἀμφότεραι αἱ κατ' ἀγκῶνας ἀρθρώσεις τῆς ἀρρώστου, ἀλλ' ἀνέλαβον τὴν προτέραν αὐτῶν εὐκαμψίαν τῇ χρήσει τῶν δι' ἑλύος λουτρῶν (Schlammbäder). Ἡ πάσχουσα ἔσχε δεκαεξάετις τὴν ἔμμηνον αὐτῆς κάθαρσιν, ἥτις ἔκτοτε ἐξηκολούθει, μετά τινων ὅμως διαλείψεων· ἦν δὲ τὸ αἷμα τῶν ἐμμήνων ἀείποτε ὀλίγον. Προϊούσης τῆς ἡλικίας, ἀνεπτύσσετο θᾶσσον, ἢ συνήθως τὸ σῶμα τῆς πασχούσης καὶ ἐπέδιδεν ὁσημέραι εἴς τε εὐσαρκίαν καὶ εὐσθένειαν. Ἀλλ' ἡ εὐάρεστος αὕτη ἀνάπτυξις τοῦ σώματος δὲν ἐξήλειψε, δυστυχῶς, τὴν δυσκρασίαν, καθότι τὸ θέρος τοῦ **1858** ἐξοίδησαν ἐπισήμως, ἄνευ γνωστῆς τινος ἀφορμῆς, αἱ ὑπὸ τὴν γένυν ἀδένες. Ἐξελκωθεισῶν δὲ αὐτῶν ἐν βραχεῖ χρόνῳ, παρετηρεῖτο ἤδη κατὰ τὸν ἐπιόντα Μάρτιον πλατὺ ὑπὸ τὴν γένυν περιδέραιον χοιραδικῶν ἑλκῶν. Κατὰ τὸν Ἀπρίλιον τοῦ αὐτοῦ ἔτους ἤρξατο νὰ ἐξογκῶται καὶ ὁ λάρυγξ. Ἐπροχώρει δὲ τοσοῦτον ταχέως ἡ ἐξόγκωσις αὕτη, ὥστε ἐν βραχεῖ χρόνῳ ἐφαίνετο ὁ λάρυγξ κατὰ τὴν δειρὴν ἐκτετυπωμένος ὑπὸ τὸ δέρμα καὶ προεξέχων, γενόμενος καὶ εὐαίσθητος ἐπὶ τῇ πιέσει. Ἐν τῷ φάρυγγι οὐδεμία παρετηρεῖτο νοσηρὰ ἐρυθρότης, οὐδ' ἐξόγκωσις. Ἡ πάσχουσα ἦν πάντη ἀπύρετος. Ἡ φωνὴ αὐτῆς ἠκούετο βραγχώδης. Κατὰ τὸν ἑφεξῆς μῆνα ἠλαττώθη ἐπαισθητῶς ἡ ἐξόγκωσις τοῦ λάρυγγος, ἐκλιποῦσα μετ' οὐ πολὺ ὁλοσχερῶς. Προσέτι ἐγένετο πάντη ἀναλγὴς ἐπὶ τῇ πιέσει ὁ λάρυγξ. Ἀλλ' οὐδὲν ἧττον τὸ βραγχῶδες τῆς φωνῆς παρέμενε, μεταστὰν κατὰ μικρὸν εἰς παντελῆ ἀφωνίαν. Κατὰ τὸν Σεπτέμβριον ἐπῆλθε μικρὰ δύσπνοια, ἥ τε εἰσπνοὴ καὶ ἡ ἐκπνοὴ ἠκούοντο ἐν καιρῷ ἡμέρας τρανῶς, κατὰ δὲ τὴν νύκτα ἦν τοσοῦτον ῥεγχώδης ἡ ἀναπνοή, ὥστε ἐτάρασσε τὸν ὕπνον ἑτέρας τινὸς, ἐν τῷ αὐτῷ κοιτῶνι εὐναζομένης, γυναικός. Ἀπὸ δὲ τοῦ τέλους Σεπτεμβρίου ηὔξησε τοσοῦτον ἡ δύσπνοια, ὥστε ἡ κατάστασις τῆς πασχούσης δὲν ἐφαίνετο ἀκίνδυνος. Ἡ ἐπὶ τῇ πιέσει ἀλγεινότης τοῦ λάρυγγος ἐπανῆλθεν. Ἡ πάσχουσα διήρχετο τὰς νύκτας πάντη ἄϋπνος, ὡς ἐκ τῆς ἐπερχομένης πνιγμονῆς ὁσάκις ἐπειρᾶτο ἵνα ὑπνώσῃ, πᾶσα δὲ κίνησις αὐτῆς διετάραττε τὸν ῥυθμὸν τῶν ἀναπνευστικῶν κινήσεων καὶ ἐπέφερε δυσφόρητον ξενοχωρίαν. Τῇ 4η Ὀκτωβρίου ἐπῆλθον πρὸς τὴν ἑσπέραν σφοδρότερα τοῦ συνήθους φαινόμενα πνιγμονῆς, ἐπανελθόντα καὶ κατὰ τὴν τρίτην πρωϊνὴν ὥραν καὶ ἐνισχύσαντα ἐν τῷ θεραπεύοντι ἰατρῷ Κ. *Porges* τὴν ἰδέαν, ὅτι τὸ μόνον σωστικὸν βοήθημα κατὰ τὴν προκειμένην περίπτωσιν ἦν ἡ λαρυγγοτομία. Τὴν ἐγχείρησιν ταύτην (ἦν, καίτοι ἀποτρεπόντων ἀπ' αὐτῆς τινῶν τῶν πρὸς ἰατρικὴν συνδιάσκεψιν συγκεκλημένων ἰατρῶν, ἐπέμεινε θεωρῶν ἐνδεδειγμένην ὁ προτείνας Κ. *Porges*) ἐξετέλεσε τὴν ἐπιοῦσαν ὁ Χειρουργὸς Κ. *v. Balassa* διὰ τῆς ἰδιαζούσης αὐτῷ ἐπιδεξιότητος. Ἐπειδὴ δὲ ἡ πάσχουσα ἐγένετο ἀσφυκτικὴ ἐνῷ ἐξετελεῖτο ἡ ἐγχείρησις, ἐδέησε τῆς τεχνητῆς ἀναπνοῆς, ὅπως ἀνακληθῇ ἀπὸ τῆς ἀσφυξίας. Ἦν δὲ ἡ ἀπόφραξις τοῦ λάρυγγος οὕτως ἐντελὴς, ὥστε ἡ πάσχουσα ἠδυνάτει ἵνα εἰσπνεύσῃ διὰ τοῦ στόματος ἔστω καὶ τὸ ἐλάχιστον ἀέρος, ἀλλ' ἀνέπνεε διὰ μόνου τοῦ σωληνίσκου, τοῦ ἐγκειμένου ἐν τῷ ἀπὸ τῆς λαρυγγοτομίας τραύματι. Ἐπειδὴ δὲ καὶ κατὰ τὴν περίπτωσιν ταύτην πρὸ πάντος ἄλλου ἔπρεπεν ἵνα ὁρισθῇ τὸ χωρίον, καθ' ὃ ἦν ἀποπεφραγμένη ἡ ἀεροφόρος ὁδὸς καὶ διερευνηθῶσιν ἐπὶ τὸ ἀκριβὲς αἱ κατὰ τὸν λάρυγγα παθολογικαὶ ἀλλοιώσεις, ὅπως, εἰ δυνατὸν, ὑποστηριχθῇ ἡ διὰ καθολικῶν φαρμακευτικῶν μέσων θεραπεία τῆς παθήσεως τοῦ λάρυγγος καὶ διά τινος τοπικοῦ θεραπευτικοῦ βοηθήματος, διὰ ταῦτα παρεκλήθη ὁ Κ. *Czermak* ἵνα λαρυγγοσκοπήσῃ τὴν πάσχουσαν. Αἱ πρῶται ἀπόπειραι τοῦ μνησθέντος Φυσιολόγου, ὅπως εἰσίδῃ διὰ τοῦ λαρυγγοσκοπίου εἰς τὸ βάθος τοῦ λάρυγγος διὰ τῆς ἐσωπτρικῆς μεθόδου, ἐματαιώθησαν, τὸ μὲν διότι ἐπεπρόσθει ἡ ἐπιγλωττὶς, τὸ δὲ διότι ἡ πάσχουσα δὲν ἠδύνατο ἵνα ἐπὶ ἀρκοῦντα χρόνον ἀνεχθῇ τὴν εἰς τὸν φάρυγγα αὐτῆς ἐπαφὴν τοῦ λαρυγγοσκοπίου. Ὅπως δὲ ἄρῃ τὸ τελευταῖον τοῦτο ἐμπόδιον, προσεθίζων τὴν πάσχουσαν εἰς τὴν ταιαύτην ἐπαφὴν, τῇ ἔδωκεν ἐν λαρυγγοσκόπιον, συμβουλεύσας ἵνα τὸ εἰσάγῃ συχνάκις εἰς τὸν φάρυγγα αὐτῆς. Ἀφοῦ δὲ ἐπὶ **14** ἡμέρας ἠξηκολούθησεν ἡ ἀσθενὴς τὰς

ἀσκήσεις ταύτας, εἶχε τοσοῦτον ἀπαμβλυνθῆ ἡ εὐαισθησία τῶν μορίων, ὥστε ὁ Κ. *Czermak* ἠδυνήθη ἵνα ἐκτελέσῃ ἐπιτυχῶς τὴν λαρυγγοσκόπησιν, ἀφοῦ προσέτι κατώρθωσεν ἵνα διδάξῃ τὴν πάσχουσαν πῶς ν' ἀνασπᾷ τὴν ἐπιγλωττίδα αὐτῆς, ἐκτελοῦσα αἰφνιδίους βαθείας εἰσπνοάς, ἢ προσπαθοῦσα ἵνα ῥήσσῃ ὑψηλοὺς φθόγγους, ἢ ἐκπέμπουσα τὸν φθόγγον *αἴ*. Τὸ ἀποτέλεσμα τῆς λαρυγγοσκοπικῆς ταύτης ἐξετάσεως ἦν τὸ ἑξῆς· οἱ ἀνώτεροι θυρεοαρυταινικοὶ σύνδεσμοι ἦσαν κατά τι ἐξῳδηκότες καὶ ἐνερευθεῖς, ἀλλ' εὐκίνητοι, ὡς συμπλησιάζοντες πρὸς ἀλλήλους μέχρις ἀμοιβαίας ἐπαφῆς κατὰ τὴν μεσάτην κάθετον γραμμὴν τοῦ προσθίου ἡμίσεος τοῦ φάρυγγος καὶ ἀφιστάμενοι πάλιν ἀπ' ἀλλήλων τοσοῦτον, ὥστε ἐγίνοντο ὁραταὶ αἵ τε καθέτως μικρὸν ἐστενωμέναι μορφάνειοι κοιλότητες καὶ αἱ φωνητικαὶ χορδαί. Αἱ χορδαὶ αὗται ἐφαίνοντο ἔχουσαι σχεδὸν τὸ κατὰ φύσιν ὑπόλευκον αὐτῶν χρῶμα. Ἐξέπληξε δὲ τὸν Κ. *Czermak* ἡ οὐ μικρὰ τῶν χορδῶν τούτων εὐαισθησία καὶ αἱ κατὰ τὰς βιαίας καὶ αἰφνιδίους εἰσπνοὰς καὶ τὴν πρόεσιν παρατεταμένων φθόγγων δονήσεις τῶν ὀπισθίων αὐτῶν μοιρῶν, τῶν ἀποκρυπτουσῶν τὰς φωνητικὰς προβολὰς τῶν ἀρυταινοειδῶν χόνδρων. Δὲν κατωρθοῦτο δὲ στεγανὴ ἀπόφραξις τῆς γλωττίδος διὰ τῆς συμβολῆς τῶν φωνητικῶν χορδῶν. Τὸ σχίσμα τῆς γλωττίδος ἦν μᾶλλον ἀνεῳγὸς μεταξὺ τῶν φωνητικῶν προβολῶν. *Διὰ τῆς ἐξετάσεως λοιπὸν ταύτης ἀνεκαλύφθη τὸ χωρίον, καθ' ὃν ἀποπεφραγμένος ὁ λάρυγξ. Ἦν δὲ τοῦτο κατωτέρω τῶν ἐλευθέρων χειλέων τῶν φωνητικῶν χορδῶν.*

Ὅπως ἐξερευνήσῃ ὁ Κ. *Czermak* ἐν μείζονι ἀκριβείᾳ τήν τε ἔκτασιν καὶ ποιότητα τῆς ἀποφράξεως τοῦ λάρυγγος, διενοήθη ἵνα μεταχειρισθῇ ἐξεταστικήν τινα μέθοδον, ἣν εἶχεν ἤδη πρὸ αὐτοῦ προτείνει ὁ ἰατρὸς Κ. *Neudörfer* (ὅπερ ὅμως ἠγνόει ὁ Κ. *Czermak*) καὶ ἧς πρέπει νὰ γίνηται χρῆσις κατὰ πᾶσαν περίπτωσιν, ὁμοίαν τῇ προκειμένῃ. Κατὰ τὴν μέθοδον ταύτην εἰσάγεται διὰ τῆς ἐκ τῆς λαρυγγοτομίας ὀπῆς σμικρὸν κάτοπτρον καὶ δι' αὐτοῦ κατορθοῦται ἵνα γένωνται ὁρατὰ καὶ κάτωθεν τὰ ἐξεταστέα τοῦ λάρυγγος μόρια. Πρὸς ἐφαρμογὴν τῆς μεθόδου ταύτης ὁ Κ. *Czermak* κατεσκεύασε μετάλλινον σωλῆνα, μικρὸν ἐπικαμπῆ καὶ ὡς μάλιστα εὐρύτατον, φέροντα κατὰ τὴν ἀνωτέραν αὐτοῦ πλευρὰν μεγάλην τινὰ ἐκτομήν. Τὸν σωλῆνα τοῦτον εἰσήγαγεν εἰς τὴν ἐκ τῆς λαρυγγοτομίας ὀπήν. Ἀνέπνει δὲ καὶ διὰ τοῦ σωλῆνος τούτου ἡ πάσχουσα τοσοῦτον εὐκόλως, ὅσον καὶ δι' ἐκείνου, ὃν συνήθως ἔφερε. Εἰσαγαγὼν εἶτα εἰς τὸν σωλῆνα τοῦτον (τοσοῦτον βαθέως, ὅσον ἤρκει, ὅπως φθάσῃ εἰς τὴν ἐκτομήν) σμικρὸν, προτεθερμασμένον, κάτοπτρον, φέρον προσηκόντως κεκαμμένην λαβήν, καὶ ἔχον τετραμμένην τὴν ἀντανακλῶσαν αὐτοῦ ἐπιφάνειαν πρὸς τ' ἄνω καὶ ἔμπροσθεν, καὶ προστρέψας ἐπ' αὐτὸ διά τινος σμικροῦ ὀφθαλμοσκοπίου ἐκ τῶν συνήθων συγκεντρωμένον τεχνητὸν φῶς, παρετήρησεν, ὅτι τὰ ἔνδον τοῦ λάρυγγος, διαφωτισθέντα κάτωθεν, ἐγένοντο ὁρατὰ ἐν τῷ κατόπτρῳ εἰς τὸν διὰ τῆς ὀπῆς τοῦ ὀφθαλμοσκοπίου ὁρῶντα ὀφθαλμὸν αὐτοῦ. Καὶ εἶναι μὲν ἀληθὲς, ὅτι τὸ εἰς τὸν σωλῆνα εἰσηγμένον σμικρὸν κάτοπτρον παρεμπόδιζεν ὀλίγον τὴν ἀναπνοὴν, ἀλλὰ τοῦτο οὐδαμῶς παρέβλαπτε τὴν ἐξέτασιν. Παρατηρήσας λοιπὸν ὁ Κ. *Czermak* κατὰ τὸν ὑφηγημένον τρόπον εὐχερῶς τὸ χωρίον, καθ' ὃ ἦν ἀποπεφραγμένος ὁ λάρυγξ, εἶδεν ὅτι ἡ ὑποστρογγύλη εἰσίθμη τοῦ λάρυγγος ἦν παρεωσμένη κάτωθεν τῶν ἐλευθέρων χειλέων τῶν φωνητικῶν χορδῶν ὑπὸ δύω ὀγκωμάτων τῆς βλενομεμβράνης. Ἐξετάσας δὲ τῇ βοηθείᾳ τοῦ λαρυγγοσκοπίου (οὐ μόνον ἄνωθεν, τουτέστι διὰ τῆς κατὰ φύσιν εἰσίθμης τοῦ λάρυγγος, ἀλλὰ καὶ κάτωθεν, τουτέστι διὰ τῆς λαρυγγοτομικῆς ὀπῆς) τὸν βαθμὸν τῆς ἐνδοτικότητος τῶν τὴν γλωττίδα ἀποφρασσόντων ὀγκωμάτων, εὗρεν ὅτι τὰ ὀγκώματα ταῦτα ἦσαν λίαν στιφρά. Προσέτι κατώρθωσεν ἵνα ἐπανειλημμένως διωθήσῃ τὸ πυρήνιον τῆς διὰ τῆς λαρυγγοτομικῆς ὀπῆς εἰσηγμένης μήλης εἰς τὴν παρεωσμένην γλωττίδα. Ἐπείσθη δὲ περὶ τούτου οὐ μόνον ἐκ τοῦ ὅτι ἡ μήλη διεισέδυε βαθύτερον, ἀλλὰ καὶ ἐκ τῆς προξενουμένης βηχὸς (προφανῶς ἐξ αἰτίας τῆς θίξεως τῶν τῆς γλωττίδος χειλέων) καὶ τοῦ ἐξ ὑποκειμένου αἰσθήματος τῆς πασχούσης. Οὕτως ἀπεδείχθη, ὅτι ἦν διεξιτὸν τὸ παρεωσμένον τῆς γλωττίδος σχίσμα. Ἐντεῦθεν δὲ προσεγένετο καὶ ἡ θεραπευτικὴ ἔνδειξις περὶ διευρύνσεως τῆς ἐλαχίστης ἐκείνης τῆς γλωττίδος διεξόδου διὰ τῆς συχνῆς εἰσαγωγῆς κηριώνων (bougies). Τὸν τρόπον τοῦτον τῆς θεραπείας ἐθεώρησεν ἐνδεδειγμένον καὶ ὁ Χειρουργὸς Κ. *Balassa*, ἀρξάμενος μάλιστα τῆς ἐφαρμογῆς αὐτοῦ ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἐκείνης. Κατὰ τὴν προκειμένην περίπτωσιν, καθ' ἣν ὁ Κ. *Czermak* ἐφήρμοσε τὸ πρῶτον ἐπὶ ζῶντος ἀνθρώπου τὴν νέαν ἐξεταστικὴν μέθοδον (καθ' ἣν δηλονότι ἐξετάζεται ἐκ τῶν κάτω ὁ λάρυγξ), ἐπανελήφθη πολλάκις ἡ ἄνωθεν καὶ κάτωθεν ἐσωπτρικὴ τοῦ λάρυγγος ἐξέτασις, ὅπως ὁ θεραπεύων τὴν πάσχουσαν γινώσκῃ ἀκριβῶς τὰς μεταβολὰς τῶν ἐν τοῖς πεπονθότι μορίοις παθολογικῶν ἀλλοιώσεων. Αἱ περαιτέρω λαρυγγοσκοπικαὶ ἐξετάσεις ἔδειξαν, ὅτι ἡ χοιροδικὴ ἔνεσις τῆς βλενομεμβράνης, ἡ τὸν λάρυγγα κατωτέρω τοῦ ἐλευθέρου χείλους τῶν φωνητικῶν χορδῶν ἀποφράσσουσα, ἐπενείματο ἤδη τὸ τέως ἀπαθὲς διαμεῖναν μέρος τῶν εἰρημένων χορδῶν, προχωρήσασα καὶ κατωτέρω. Ἀλλὰ τὰ ἐνειμένα μόρια ἐφαίνοντο ἧττον περιτενῆ καὶ στιφρά, ἢ πρότερον. Ἡ ἀπὸ πολλοῦ δὲ, ὡς εἴρηται, ἐπαναλαμβανομένη διὰ κηριώνων καταμήλωσις τῆς ἀποπεφραγμένης γλωττίδος διὰ τοῦ ἐν τῇ λαρυγγοτομικῇ ὀπῇ ἀναπνευστικοῦ σωλῆνος, *ἔσχεν ἄχρι τοῦδε τὸ ἀποτέλεσμα, ὅτι μετὰ τὴν ἑκάστοτε ἐξαγωγὴν τοῦ κηρίωνος, ὑπολείπεται μεταξὺ τῶν ἐνειμένων τῆς γλωττίδος χειλέων σωληνοειδὴς εἰσοχή, ὁρατὴ διὰ τῆς κάτωθεν λαρυγγοσκοπικῆς ἐξετάσεως*(*).

[Ἀκολουθεῖ.]

14. Περὶ ἐκτοπισμοῦ τοῦ σπληνός.

Ὁ ἐν Βιέννῃ Παθολόγος Κ. *Rokitansky* [ἀφηγεῖται ἐν τῇ «*Wiener medicinische Zeitschrift*» τρεῖς περιέργους περιπτώσεις, καθ' ἃς ὁ σπλὴν εἶχεν ἐκστῆ τῆς κατὰ φύσιν θέσεως αὐτοῦ.

Ἡ πρώτη περίπτωσις ἀναφέρεται εἰς τριακοντούτιδα ἔγκυον θεράπαιναν, ἣν νεκροτομήσας ὁ Κ. *Rokitansky* εὗρεν ἔχουσαν τὸν σπλῆνα μεθεστηκότα εἰς τὴν *δεξιὰν* εἰλεακὴν χώραν, ἐξηρτημένον ἀπὸ συνεστραμμένου τινὸς μίσχου καὶ ἔχοντα τετραμμένην τὴν χηλὴν (bilus) αὐτοῦ πρὸς τ' ἄνω καὶ ἔξω. Ἦν δὲ ὁ σπλὴν τὸ μὲν μῆκος 6'', τὸ δὲ πλάτος 3'' καὶ παχύτερος, ἢ κατὰ φύσιν, φέρων πολλὰς ἐντομὰς, κατὰ τὰς ὁποίας τὸ παρέγχυμα αὐτοῦ ἦν τυλωδῶς μετηλλαιωμένον. Εἰς δύω χωρία διῆκον δι' ὅλου τοῦ σπλάγχνου τιτανικὰ συγκρίμματα. Ὁ ἴδιος σπληνικὸς χιτὼν ἦν πεπαχυσμένος. Τὸ ἀνώτερον τοῦ ἐκτετοπισμένου ὀργάνου ἄκρον ἦν συμπεφυκὸς μετὰ τοῦ μεγάλου ἐπιπλόου, τὸ δὲ κατώτερον μετὰ τοῦ δεξιοῦ πλατέος συνδέσμου κάτωθεν τῆς δεξιᾶς φαλλοπείου κεραίας. Προσέτι ἦν συμπεφυκὼς ὁ σπλὴν μετὰ τῆς τὸν εἰλεακὸν μῦν καλυπτούσης μοίρας τοῦ περιτοναίου. Τὸ πάγκρεας ἦν τοσοῦτον κατατεταμένον, ὥστε ἐσχημάτιζε δεκαδακτυλιαῖον μίσχον, διήκοντα ἀπὸ τοῦ ἀριστεροῦ ὑποχονδρίου μέχρι τῆς δεξιᾶς εἰλεακῆς χώρας καὶ περιστρεφόμενον τρὶς περὶ τὰ εἰς τὸν σπλῆνα καθήκοντα ἀγγεῖα. Ἡ σπληνικὴ ἀρτηρία ἦν ἐκ τῆς διατάσεως καὶ παραστροφῆς λίαν στενή, ἐνιαχοῦ μάλιστα ἀδιέξοδος. Αἱ ἐκ τῆς χηλῆς τοῦ σπληνὸς ἐξιοῦσαι φλέβες καὶ ὁ κορμὸς τῆς σπληνικῆς φλεβὸς εὑρέθησαν ἀδιεξίτητοι (obliterirt) εἰς ἔκτασιν τεσσάρων δακτύλων.

Δευτέρα περίπτωσις· τὸν σπλῆνα μαρασμώδους τινὸς γυναικὸς εὗρε κατὰ τὴν νεκροψίαν ὁ Κ. *Rokitansky* μεθεστηκότα εἰς τὴν ἀριστερὰν εἰλεακὴν χώραν, προσπεφυκότα εἰς χολικοειδῆ τινα μοῖραν τοῦ ἐπιπλόου, ὄντα σμικρότερον, ἢ κατὰ φύσιν καὶ ἀτροφοῦντα.

Τρίτη περίπτωσις· ἀναταμὼν ὁ αὐτὸς Παθολόγος φρενοβλαβῆ τινα, ἑβδομηκοντούτη καὶ μαρασμώδη, παρετήρησεν, ὅτι ὁ σπλὴν αὐτοῦ, ἀπηρτημένος ἀπὸ τοῦ πολλάκις περὶ ἑαυτὸν ἑλισσομένου γαστροσπληνικοῦ συνδέσμου, ἦν μεθεστηκὼς εἰς τ'

(*) Εἰρήσθω ἐν παρεκβάσει, ὅτι ἐπὶ τῆς προκειμένης περιπτώσεως ὁ Κ. Czermak παρετήρησε καὶ δύω ἄλλα, μνείας ἄξια, φυσιολογικὰ φαινόμενα.

Ὡς γνωστὸν, αἱ πειραματικαὶ ἔρευναι τοῦ Κ. Bidder ἐδίδαξαν ἡμᾶς, ὅτι πρὸς τὰ τῆς ὀσφρήσεως αἰσθήματα συμβάλλεται οὐσιωδῶς ἥ τε φορὰ καὶ ἰσχὺς τῶν ῥευμάτων τοῦ ὑπὸ τῶν ὀσφραντῶν οὐσιῶν κεκορεσμένου ἀέρος. Ἰδοὺ τί περὶ τούτου λέγει ἐν τῷ ἀπαραμίλλως ἀκριβεῖ Ἐγχειριδίῳ αὐτοῦ (Τόμ. Α', σελ. 290) ὁ καθηγητὴς Κ. C. Ludwig· «Ῥεύματ' ἀέρος, ἐν οἷς ἐναιωροῦνται ὀσμηραὶ οὐσίαι, διεγείρουσι πρὸ πάντων ὀσφραντικὰς ἀντιλήψεις, ὅταν εἰσρεύσωσιν εἰς τὴν ῥινικὴν κοιλότητα ἐν μεγάλῃ ταχύτητι ἐκ τῶν ἔμπροσθεν πρὸς τὰ ὀπίσω. Διὰ τοῦτο, ὅταν θέλωμεν ἵνα δοκιμάσωμεν τὴν κατ' ὀσμὴν ποιότητα οὐσίας τινὸς, εὐρύνομεν ἐνστιγματικῶς τοὺς μυκτῆρας ἡμῶν καὶ εἰσέλκομεν δι' αὐτῶν τὸν ἀέρα ἰσχυρῶς καὶ κατ' ὤσεις. Κρίνοντες ἐκ τῶν ἄχρι τοῦδε περὶ τὸ μηχανικὸν μέρος τῆς ὀσφρήσεως παρατηρηθέντων φαινομένων, δυνάμεθα ἵνα παραδεχθῶμεν, ὅτι διὰ τῶν ταχειῶν τοῦ ἀέρος εἰσρύσεων εἰς τὴν ῥινικὴν κοιλότητα κατορθοῦται ἵνα ἔλθωσιν εἰς ἐντελεστέραν ἐπαφὴν αἱ ὀσφρητικαὶ ἐπιφάνειαι μετὰ τῶν ὀσμωδῶν μορίων».

Ἐκ τῶν εἰρημένων κατανοεῖται, ὅτι ἐπὶ τῆς ἐν λόγῳ ἀῤῥώστου εἴπετο φυσιολογικῶς ἵνα ἐκλίπῃ ἡ ὄσφρησις. Ἀλλὰ παρὰ πᾶσαν προσδοκίαν ἡ ὄσφρησις αὐτῆς διετήρει τὴν πρός τινας ὀσμώδεις οὐσίας εὐαισθησίαν. Οὕτω διέκρινεν ἡ πάσχουσα τὴν ὀσμὴν προσφάτως τριβέντων φύλλων πελαργωνίου (Geranium, τρκστ. ἰντερσάχι) καὶ ἰσχυρῶς εὐωδιαζόντων κομμωμάτων, χεομένων πρὸ τῆς ῥινὸς αὐτῆς. Τοὐναντίον δὲ ὀλιγωθάνετο παντάπασιν οὔτε τῆς ὀσμῆς τῶν ἴων, οὐδὲ τῆς τῶν ὑακίνθων. Ἀφοῦ ἡ πάσχουσα ἐδιδάχθη ἵνα παράγῃ εἰσρύσεις ἀέρος εἰς τὴν ῥῖνα αὐτῆς δι' ἐντόνων ὠστικῶν διαστολῶν τοῦ φάρυγγος καὶ τῆς στοματικῆς κοιλότητος ἐβελτιώθη κατά τι ἡ ὄσφρησις αὐτῆς. Σημειωτέον προσέτι, ὅτι ἡ πάσχουσα διέκρινεν, ἀλλ' ἀσθενῶς, τὴν ὀσμὴν τῶν τε ἴων καὶ τῶν ὑακίνθων, ὁσάκις ἐφυσᾶτο διὰ φυσητηρίου εἰς τοὺς μυκτῆρας αὐτῆς ὁ ἀὴρ, ὁ ὑπεράνω ἀνθοδεσμῶν ἐκ τῶν ἀνθῶν τούτων.

Ἐπὶ τῆς περὶ ἧς ὁ λόγος ἀσθενοῦς ἐπεβεβαιώθη προσέτι ἐκ νέου ἡ σήμερον γενικῶς παραδεδεγμένη ἰδέα, ὅτι ἡ ἐν τῷ κοίλῳ τῆς ῥινὸς ἐκ τῆς ἀναπνοῆς προξενουμένη ἀποθετικὴ πίεσις τοῦ ἀέρος συνεργεῖ ἥκιστα πρὸς τὴν διὰ τῶν ῥινικῶν ἀγωγῶν ἐκροὴν τῶν δακρύων· ἐπὶ τῆς ἐν λόγῳ νεανίδος οὐδέποτε παρετηρήθη ἡ ἐλαχίστη διατάραξις περὶ τὴν τῶν δακρύων ἔκρυσιν.

ἀριστερά τῆς εἰσόδου τῆς λεκάνης καὶ προσπεφυκὼς διὰ ψευδομεμβρανῶν εἰς τὴν σιγμοειδῆ τοῦ κώλου καμπήν. Ἡ σπληνικὴ ἀρτηρία ἦν περὶ ἑκατὴν ἐσραμμένη καὶ ἐν μέρει ἀπεφθικυῖα (ὡς καὶ ἡ σπληνικὴ φλὲψ), τὰ δὲ πλευρώματ' αὐτῆς ἦσαν λεπτότερα, ἢ κατὰ φύσιν. Τὸ μέγεθος τοῦ σπληνὸς ἦν ὅσον ὠοῦ χηνείου. Ὁ ἴδιος σπληνικὸς χιτὼν ἦν πεπαχυσμένος. Τὸ παρέγχυμα τοῦ σπλάγχνου ἦν μεταβεβλημένον εἰς ἐρυθρόξανθόν τινα καὶ ἰξώδη πόλτον· ἐν ἑνὶ δὲ χωρίῳ, ὅπου καὶ πολλὴ χολοστεατίνη, εἶχε πάθη ἀθαρώδη ἀλλοίωσιν. Τὸ πάγκρεας διετήρει τὴν κατὰ φύσιν θέσιν αὐτοῦ.

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω περιπτώσεων καὶ τῶν ὑπ' ἄλλων παρατηρητῶν ἀφηγημένων ἐξάγει ὁ Κ. *Rokitansky* τ' ἀκόλουθα πορίσματα·

α'.) Ὁ ἐκτοπισμὸς τοῦ σπληνὸς γίνεται, καθιεμένου τοῦ σπλάγχνου τούτου καὶ μεθισταμένου εἰς τὴν ἀριστερὰν, ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ, ἔςιν ὅτε δὲ καὶ εἰς τὴν δεξιὰν εἰλεακὴν χώραν.

β'.) Τὸ αἴτιον τοῦ ἐκτοπισμοῦ τοῦ σπληνὸς εἶναι ὑπερτροφία αὐτοῦ ἐκ διαλειπόντων προερχομένη πυρετῶν καὶ ἀπεργαζομένη πρῶτον μὲν βαθμιαίαν κατάτασιν τῶν συνδέσμων τοῦ σπληνὸς, ἐπὶ τέλους δὲ καὶ διάρρηξιν αὐτῶν, μάλιςα τοῦ φρενικοσπληνικοῦ συνδέσμου. Ἀλλὰ πρὸς τὸν ἐκτοπισμὸν τοῦ σπληνὸς προσαπαιτεῖται ἀναμφιβόλως μεῖζον, ἢ κατὰ φύσιν, μῆκος τῶν σπληνικῶν συνδέσμων καὶ, ἑπομένως, ἀρχική τις χαλαρότης περὶ τὴν στήριξιν τοῦ σπλάγχνου ἐν τῇ κατὰ φύσιν θέσει. Κατά τινα ὑπὸ τοῦ Κ. *Ulmann* δημοσιευθεῖσαν περίπτωσιν, ἐνέστη ὁ ἐκτοπισμὸς τοῦ σπληνὸς ἀνθρώπου τινὸς, ἐνῷ οὗτος ἔτρεχε. Ἡ βαθμιαία τοῦ σπληνὸς κάθεσις προξενεῖ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖςον λύσιν τῶν τε συνεχόντων τὸ πάγκρεας μορίων καὶ τῆς σπληνικῆς ἀρτηρίας τε καὶ φλεβὸς, αἵτινες σχηματίζουσι μετὰ τοῦ ὑπολειπομένου γαστροσπληνικοῦ συνδέσμου ἰλλάδα τινὰ, ἀπὸ τῆς ὁποίας κρέμαται ὁ σπλὴν, ἔχων τετραμμένην πρὸς τ' ἄνω τὴν χηλὴν αὐτοῦ.

γ'.) Ὁ σπλὴν κατὰ τὴν κάθεσιν αὐτοῦ περιστρέφεται πολλάκις περὶ τὸν ὁριζόντειον αὐτοῦ ἄξονα. Τὰ ἀγγεῖα, ἅτινα ἀποτελοῦσι τὸν μίσχον, ἢ τὴν ἰλλάδα (ἢ, λατινοβαρβάρως, τὸν *ἰλῶρον*) ἀφ' ἧς κρέμαται ὁ τοῦ κατὰ φύσιν τόπου ἐξεςηκὼς σπλὴν, στενοῦνται κατατεινόμενα, ἢ καὶ ὅλως φθινύθουσι.

δ'.) Ὁ ἐκτετοπισμένος σπλὴν προσφύεται συχνότατα διὰ ψευδομεμβρανῶν εἰς τὰ παρακείμενα μόρια.

ε'.) Αἱ ψευδομεμβρανώδεις προσφύσεις τοῦ ἐκτετοπισμένου σπληνὸς καὶ αἱ τοῦ παρεγχύματος αὐτοῦ ἀλλοιώσεις (ὅταν ὁμολογουμένως ἐπῆλθον μετὰ τὸν ἐκτοπισμὸν) ἀποδεικνύουσιν, ὅτι ὁ σπλὴν διέμεινεν ἐπὶ πολὺ ἐν τῇ νέᾳ αὐτοῦ θέσει.

ς'.) Αἱ ἀλλοιώσεις τοῦ ἐκτετοπισμένου σπληνὸς εἰσὶν, ὁτὲ μὲν ῥίκνωσις, ὁτὲ δὲ μετάςασις τοῦ παρεγχύματος αὐτοῦ εἰς ἔγχρουν ὕλην (pigmentum), ἢ εἰς πιμελήν. Ἀποβλέποντες εἰς τὴν κατὰ τὴν τρίτην περίπτωσιν παρατηρηθεῖσαν κατάςασιν τοῦ τε σπληνὸς καὶ τοῦ μίσχου, ἀπὸ τοῦ ὁποίου ἦν ἐξηρτημένος, δυνάμεθα ἵνα παραδεχθῶμεν ὡς δυνατὴν τὴν παντελῆ ἀπόλυσιν τοῦ σπληνὸς καὶ ὡς ἀληθῆ τὴν ὑπὸ τοῦ Κ. *Voigtel* δημοσιευθεῖσαν περίπτωσιν, καθ' ἣν ὁ σπλὴν ἀνθρώπου τινὸς εὑρέθη ἐν τῇ κοιλιακῇ ὑδρότι ὅλως ἀπολελυμένος καὶ μὴ συνεχόμενος τὸ παράπαν μετ' ἄλλου τινὸς μορίου.

ζ'.) Κατὰ τὰ εἰρημένα, ὁ ἐκτοπισμὸς τοῦ σπληνὸς οὐδεμίαν ἐνίοτε ἐπάγεται βλάβην, ἑπομένως δύναται ἵνα ἀνέχηται αὐτὸν ἡ ζωϊκὴ οἰκονομία ἐπὶ πολὺ, ἢ καὶ δι' ὅλου τοῦ βίου. Ἐνίοτε ὅμως ἀποβαίνει, θᾶττον, ἢ βράδιον, θανατηφόρος. Ἡ ἔκβασις αὕτη προέρχεται ἐκ γαγγραινώσεως τοῦ πυθμένος τοῦ στομάχου, ἣν προξενεῖ τὸ καθεῖμενον σπλάγχνον, κατατεῖνον τὸν στόμαχον καὶ ἀποςενοῦν τὰ εἰς αὐτὸν καθήκοντα ἀγγεῖα. Πρὸς τὴν θανατηρὰν ἔκβασιν συνεργεῖ καὶ τὸ πάγκρεας, συμπιέζον τὴν δωδεκαδάκτυλον ἀπόφυσιν καὶ ἀπεργαζόμενον οὕτω διόγκωσιν τοῦ στομάχου.

η'.) Καὶ ἐκ τῶν ἐνταῦθα ἐκτεθεισῶν περιπτώσεων ἐπιβεβαιοῦται, ὅτι ὁ ἐκτοπισμὸς τοῦ σπληνὸς συμβαίνει πολλῷ συχνότερον ἐπὶ γυναικῶν, ἢ ἐπὶ ἀνδρῶν.

ΔΗΜΟΣΙΑ ΥΓΙΕΙΝΗ.

15. Περὶ τῆς βλάβης, τῆς προερχομένης ἐκ τῶν δι' ἀρσενικοῦ εἰργασμένων βιομηχανικῶν προϊόντων.

Ἀπό τινων ἤδη ἐτῶν προσετράπη ἐν τῇ δυτικῇ Εὐρώπῃ, οὐ μόνον ἡ ἐρευνητικὴ δρᾶσις τῶν ἰατρῶν, ἀλλὰ καὶ ἡ τοῦ κοινοῦ προσοχὴ ἐπὶ τὴν ἐπιβλαβῆ ἐπιῤῥοὴν, ἣν ἐξασκεῖ ἐπὶ τῆς ὑγείας ἡ διὰ τοῦ ἀρσενικοῦ κατασκευὴ τινῶν, ἐν χρήσει τοῦ ἀνθρώπου, βιομηχανημάτων. Οὕτω κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος ἡ σαξωνικὴ Κυβέρνησις ἐπέςησε δι' ἐγκυκλίου τὴν προσοχὴν τοῦ κοινοῦ εἰς τὰς ἐπικινδύνους συνεπείας, ἃς ἐπάγεται ἡ χρῆσις τῶν διὰ τοῦ *Πρασίνου τῆς*

Σουεδοφόρτης (*) κεχρωσμένων ἱματίων, ἐπανειλημμένα δὲ δυςυχήματα, προελθόντα, μάλιςα ἐν Γαλλίᾳ, ἐκ τῆς χρήσεως τοῦ μεταλλικοῦ ἀρσενικοῦ, ὡς μυιοκτόνου (mort-aux-mouches, fly-powder, Fliegenstein), παρέσχον ἀποχρῶσαν ἀφορμὴν, ὅπως ἀπαγορευθῇ καθ' ἅπασαν τὴν Εὐρώπην ἡ πρὸς τοιοῦτον σκοπὸν χρῆσις τοῦ ἀρσενικοῦ.

Τὸ μετὰ τοῦ λευκοχάλκου (**) προσμεμιγμένον ἀρσενικὸν δύναται μὲν ν' ἀποδῇ ἐπικινδύνως βλαπτικὸν, ἐὰν ἀφεθῶσιν ἐπὶ πολὺ ὀξέα ῥευςὰ ἐν τοῖς ἐξ ἀρσενικούχου λευκοχάλκου κατεσκευασμένοις ἀγγείοις, ἀλλ' εὐτυχῶς τὸ συμφέρον τῶν βιομηχάνων ἀπαιτεῖ ἵν' ἀποφεύγωσι τὴν πρόσμιξιν ταύτην τοῦ δηλητηριώδους μετάλλου, καθότι τὸ δι' ἀρσενικούχου νικελείου γινόμενον κρᾶμα τοῦ λευκοχάλκου δὲν μεταβάλλεται εὐχερῶς εἰς ἐλάσματα, ὡς εὔθρυπτον, τὰ δ' ἐξ αὐτοῦ σκεύη γίνονται ῥηγματώδη καὶ προφανῶς ἀπολείπονται κατ' ἀργυροφάνειαν τῶν ἐκ καθαροῦ λευκοχάλκου ἐξειργασμένων.

Τὸ ἀρσενικὸν δύναται προσέτι ἵνα γένηται παραίτιον ἐπισήμου βλάβης ὡς ἐκ τῆς ἐδωδῆς τοῦ κρέατος, ἢ τοῦ γάλακτος τῶν δι' ἀρσενικούχων φαρμάκων θεραπευομένων κτηνῶν. Τοὐλάχιςον αἱ ἔρευναι τοῦ ἐν Βερολίνῳ Κ. *Hertwig* ἀπέδειξαν ἀριδήλως, ὅτι ἐκ τῆς θεραπείας τῶν κρεουργικῶν κτηνῶν, οὐ μόνον διὰ μεγάλων, ἀλλὰ καὶ διὰ μικρῶν δόσεων ἀρσενικοῦ καθίςαται δηλητηριῶδες τό τε κρέας καὶ τὸ γάλα αὐτῶν, καὶ ὅτι ἡ δηλητηριοποίησις αὕτη ἑνίςαται ἅμα τῇ χρήσει τοῦ ἀρσενικούχου φαρμάκου καὶ διαρκεῖ ἐπὶ τρεῖς, τοὐλάχιςον, ἑβδομάδας.

Ἀλλ' ἡ συχνοτέρα καὶ ἡ πλειόνων δυςυχημάτων πρόξενος χρῆσις τοῦ ἀρσενικοῦ γίνεται πρὸς τὴν κονίασιν τῶν τοίχων καὶ τὸν χρωματισμὸν τῶν πρασίνων ταπίδων, ἢ τοιχοχάρτων (papier à tapisserie). Ὡς γνωςὸν δὲ πρῶτος ὁ διάσημος Χημικὸς *Gmelin* ἐπέςησε, τῷ **1839**, τὴν προσοχὴν τῶν ἰατρῶν εἰς τὴν βλάβην, ἣν πάσχουσιν οἱ κατοικοῦντες ἐν δωματίοις, ὧν οἱ τοῖχοι εἰσὶ κεκονιαμένοι δι' ἀρσενικούχου πρασίνου κονιάματος, ἢ τεταπιδωμένοι (tapissées) διὰ πρασίνων ἀρσενικούχων ταπίδων. Ἀλλὰ φαίνεται, ὅτι οἱ λόγοι τοῦ *Gmelin*, λησμονηθέντες, ἔμενον ἔτι ἐν τῇ λήθῃ μέχρις οὗ, τῷ **1846**, ὁ Κ. *Basedow* ἐδημοσίευσε (***) πολλὰς περιπτώσεις, καθ' ἃς ἡ ἐπὶ πολὺ ἐν τοιούτοις θαλάμοις ἐνδιαίτησις ἐπέφερε πλείςας νοσήσεις, ἐκλιπούσας ἀφοῦ, ἢ ὁ πάσχων κατέλιπε τὸν νοσοποιὸν θάλαμον, ἢ ἀφῃρέθη ἀπὸ τῶν τοίχων τὸ ἀρσενικοῦχον χρῶμα.

Αἱ τοιαῦται παρατηρήσεις ἐπολλαπλασιάσθησαν ἐφεξῆς, δημοσιευσάντων ὁμοίας περιπτώσεις πλείςων ἰατρῶν, οἷοι ὁ εἰρημένος *Basedow*, ὁ *Carlson* καὶ *Malmsten*, ὁ *Hoffmann* καὶ *Ascherson*, ὁ *Hinds*, ὁ *Halley*, ὁ *Whitehead* καὶ ἀρτίως ἤδη οἱ Κ.Κ. *Oppenheimer*, *Metcalff*, *Lorinser*, *Müller*, *Ballender*, *Wittstein* καὶ πολλοὶ ἄλλοι. Ἐκ τῶν παρατηρήσεων τούτων ἀρκούμεθα μεταφέροντες ἐνταῦθα τὰς περιεργοτέρας καὶ τὰς μᾶλλον διδακτικὰς, προτάσσοντες τὴν ἀναφερομένην εἰς αὐτὸν τὸν Κ. *Hinds*. Ὁ ἰατρὸς οὗτος διηγεῖται (*), ὅτι ἀφοῦ εἰργάσθη ἑσπέραν τινὰ ἐπὶ μίαν καὶ ἡμίσειαν ὥραν ὑπὸ τῷ δι' ἀερίου φωτὶ ἐν τῷ γραφείῳ του, οὗ οἱ τοῖχοι εἶχον ἀρτίως περικοσμηθῆ διὰ πρασίνων ταπίδων, ἢ τοιχοχάρτων, κατελήφθη αἴφνης ὑπὸ μεγίςης κοπώσεως τῶν γυίων, ναυτίας, λίαν ἀλγεινῶν στρόφων καὶ μικρῶν λειποθυμιῶν. Παρετήρησε δ' ἐφεξῆς ἐπανειλημμένως, ὅτι ὁσάκις διέμενεν ἐπί τινας ὥρας ἐν τῷ θαλάμῳ ἐκείνῳ, κεκλεισμένων τῶν παραθύρων καὶ ἀνημμένου τοῦ δι' ἀερίου φωτὸς, κατελαμβάνετο ἀείποτε ὑπὸ τῶν αὐτῶν ἐνοχλήσεων, αἵτινες ὅμως ἐξέλειπον ἅμα ἀπῆρχετο τοῦ θαλάμου ἐκείνου, παραμενούσης μόνον μεγάλης ἀτονίας καὶ δυσαρέςου τινὸς αἰσθήματος κατὰ τὴν στομαχικὴν χώραν. Ὑποπτεύσας, ὅτι ἅπαντα ταῦτα τὰ ἐνοχλήματα προήρχοντο ἐκ τῶν πρασίνων τοῦ γραφείου αὐτοῦ ταπίδων, ὑπέβαλεν αὐτὰς εἰς χημικὴν ἐξέτασιν καὶ *ἀνεῦρε τῷ ὄντι, ὅτι ἡ βαφὴ αὐτῶν περιεῖχεν ἀρσενικόν*. Περιελὼν ὅθεν τοῦ σπουδαςηρίου αὐτοῦ τὰ δηλητηριώδη ἐμπετάσματα, οὐδεμίαν πλέον ἔκτοτε ἔπαθεν ὁμοίαν ἐνόχλησιν. Διεβεβαίωσε δὲ τὸν Κ. *Hinds* καὶ ὁ τὸν θάλαμον ἐκεῖνον ταπιδώσας ἐργάτης, ὅτι κατελαμβάνετο ἑκάςοτε ὑφ' ὁμοίων ἐνοχλημάτων, ὁσάκις προσεκόλλα πρασινόχροα ἐμπετάσματα.

Ἐν τῇ α' *Ἐφημερίδι τῶν νοσοκομείων*» εὑρίσκομεν καὶ ἑτέραν, ὑπὸ τοῦ Κ. *Hinds* παρατηρηθεῖσαν, ὁμοίαν περίπτωσιν, τὴν ἑξῆς· δύω σύζυγοι ἐν Birmingham, μετοικισθέντες εἰς κατοικίαν, νεωςὶ διακοσμηθεῖσαν διὰ πρασίνων ἀρσενικούχων ταπίδων, ἐνόσησαν ἀμφότεροι. Τὰ κυριώτερα τῆς νόσου αὐτῶν συμπτώματα ἦσαν ἀτονία, κεφαλαλ-

(*) Ὁ πράσινος αὕτη βαφὴ παράγεται, ἑνουμένων ἀρσενικώδους καὶ ὀξικοῦ χαλκοῦ.

(**) Τὸ μεταλλικὸν τοῦτο κρᾶμα (γαλλ. melchior, ἀγγλ. German silver καὶ γερμ. Neusilber καὶ Argentan) συνέςηκεν ἐκ $^2/_4$ χαλκοῦ, $^1/_4$ ψευδαργύρου, καὶ $^1/_4$ νικελείου.

(***) Zeitung des Vereins für Heilkunde in Preussen.

(*) Gazette des Hôpitaux. « des différentes » sortes d'accidents, causés par les verts arsénicaux » employés dans l'industrie ».

γία, φλεγμονὴ τοῦ ἐπιπεφυκότος, δίψα, ἀϋπνία καὶ ξηρασία τοῦ φάρυγγος. Ἐξ ὅλων δὲ τούτων ἦν, ἀκατανοήτως, μεγάλη ἡ λειποδράνεια. Ἡ νοσηρὰ αὕτη ἀμφοτέρων τῶν συζύγων κατάστασις ἐξηκολούθει ἔτι μετά τινας ἑβδομάδας, ὅτε ὁ ἀνὴρ, μεταβὰς διά τινα αὐτοῦ ὑπόθεσιν εἰς ἑτέραν πόλιν καὶ διατρίψας ἐν αὐτῇ ἐπὶ ὀκτὼ ἡμέρας, ἐπανῆλθεν ἐντελῶς ὑγιής, ἐνῷ ἡ οἰκοι μείνασα σύζυγος αὐτοῦ ἐξηκολούθει πάσχουσα. Ἀλλὰ μετά τινας ἡμέρας κατελήφθη καὶ αὖθις ὁ σύζυγος ὑπὸ τῶν προτέρων ἐνοχλήσεων καὶ ἐξηκολούθει νοσῶν μέχρις οὗ περιῃρέθησαν ἀπὸ τῆς κατοικίας αὐτῶν αἱ πρασινόχροες ταπίδες· τότε δὲ ἀνέλαβον ἐντελῶς ἀμφότεροι οἱ πάσχοντες.

Ὁ ἰατρὸς Κ. *Willstein* ἀναφέρει ἐν τῷ «*Ἀρχείῳ τῆς Φαρμακευτικῆς*», ὅτι ἐν τῇ οἰκίᾳ αὐτοῦ, ἥτις εἶναι φωτεινὴ, ὑψόφορος καὶ ὅλως ξηρὰ, ὑπῆρχεν εἷς θάλαμος, εἰς ὃν πᾶς ὁ εἰσερχόμενος ἠσθάνετο δυσοσμίας τινὸς, ἐμφεροῦς πρὸς τὴν τοῦ σκοράδου. Ἡ ὀσμὴ αὕτη δὲν εἶχεν ἀείποτε τὴν αὐτὴν ἔντασιν; ἀλλ' ἦν μᾶλλον ἐπαισθητὴ κατὰ τὰς ὑγρὰς ἡμέρας. Ἦσαν δὲ τοῦ θαλάμου ἐκείνου οἱ τοῖχοι κεκαλυμμένοι ἀπὸ πολλοῦ διὰ ποικιλοχρόων ταπίδων, ὧν τὰ κοσμήματα παρίστων καί τινα πράσινα ἀνθύλλια. Οἱ ἐν τῷ θαλάμῳ ἐκείνῳ διαιτώμενοι κατελαμβάνοντο μετά τινας ἡμέρας ὑπὸ καρηβαρίας ἰσχυρᾶς, ἥτις ὅμως ἔπαυεν ἅμα κατέλειπε τὸν νοσηρὸν ἐκεῖνον θάλαμον ὁ ἐγκάτοικος αὐτοῦ. Ἀποξέσας δὲ ὁ Κ. *Wittstein* ὀλίγην ἐκ τῆς βαφῆς τῶν ἐπὶ τῶν ταπίδων ἐκείνων πρασίνων ἀνθυλλίων καὶ ρίψας αὐτὴν ἐπὶ διακπύρων ἀνθράκων, ἀντελήφθη ἰσχυρᾶς ὀσμῆς, προσομοίας τῇ τοῦ σκοράδου.

Ὁ αὐτὸς ἰατρὸς ἀφηγεῖται προσέτι τὴν ἀκόλουθον περίπτωσιν· ἐν τῇ κατοικίᾳ οἰκογενείας τινὸς ἐν Μυνάχῳ ἦσαν δύω θάλαμοι, ἀποπέμποντες, ἀκατανοήτως, λίαν δυσάρεστον ὀσμὴν, παραπλησίαν τῇ τοῦ σκοράδου. Πᾶς δὲ ὁ ἐπί τινας ὥρας διατρίβων ἐν τοῖς θαλάμοις ἐκείνοις ἡλίσκετο ὑπὸ σπουδαίων ἐνοχλημάτων. Τῶν δύω ἐκείνων θαλάμων ὁ μὲν ἦν κεκονιαμένος ἐσωτερικῶς δι' ὡραίου πρασίνου κονιάματος, οὗ ἡ βαφὴ ἦν ἀρσενικοῦχον Πράσινον τῆς Σουεδοφόρτης, ὁ δ' ἕτερος ἔφερε πρασίνους ταπίδας, κεχρωσμένας ἐπίσης δι' ἀρσενικούχου βαφῆς.

Ὁ ἐν Μαγχεστέρῃ ἰατρὸς Κ. *Ballendr* διηγεῖται, ὅτι τρία, καθ' ἅπαντα ὑγιῆ, παιδία, ἀφοῦ ἐνοικίσθησαν ἔν τινι θαλάμῳ, ἀρτίως περικοσμηθέντι διὰ πρασινοχρόων ταπίδων, ἐγένοντο νοσώδη, ἀπισχνοῦντο ὁλονὲν καὶ κατελήφθησαν ὑπὸ ἀϋπνίας καὶ σπασμῶν τῶν προσωπικῶν μυῶν. Ἅμα δὲ ἀπεμακρύνθησαν τῆς νοσοποιοῦ ἀτμοσφαίρας τοῦ θαλάμου ἐκεῖνοι, ἀπηλλάγησαν παραχρῆμα ἁπασῶν ἐκείνων τῶν ἐνοχλήσεων.

Ὁ Κ. *Metcalf* ἐδημοσίευσε κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος (Lancet II. 21.) μίαν περίπτωσιν *ὀξείας* δηλητηριάσεως, προελθούσης, καθ' ἃ φρονεῖ, ἐξ ἀρσενικώδους χαλκοῦ, δι' οὗ ἦσαν κεχρωματισμέναι αἱ ταπίδες τοῦ θαλάμου, ἐν ᾧ διῃτᾶτο ὁ δηλητηριασθεὶς παῖς. Ὁ παῖς οὗτος, ἐτῶν 3 ½, ἐγένετο, αἴφνης καὶ ἄνευ προδρομικῶν συμπτωμάτων, ἀνόρεκτος καὶ κατελήφθη ὑπὸ ῥίγους καὶ σπασμῶν. Ἀκολούθως ἐπῆλθον συχναὶ, λίαν κακώδεις, ὑδαρεῖς καὶ ἀδούλητοι κενώσεις, εἶτα δ' ἐπανειλημμένοι τετανικοὶ σπασμοὶ, ἐναλλάσσοντες μεθ' ἠρεμίας. Μετὰ 38 ὥρας ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τῆς νοσήσεως ἐπῆλθεν ὁ θάνατος. Ἀναταμέντος τοῦ νεκροῦ τοῦ παιδὸς, εὑρέθησαν ἐπὶ τῆς βλενομεμβράνης τοῦ στομάχου, πλησίον τῆς καρδίας, μικραὶ ἐρυθραὶ ἐξαγγίσεις (extravasationes). Ἐν τῷ περιεχομένῳ τοῦ στομάχου καὶ ἐν τῷ ἥπατι εὑρέθη διὰ τῆς χημικῆς διοχνεύσεως χαλκὸς καὶ ἀρσενικὸν, οὐχὶ δὲ καὶ ἐν τῷ ἐντερικῷ σωλῆνι (οὗ ἡ βλενομεμβράνη ἦν ἐνειμένη), οὐδ' ἐν ταῖς κενώσεσιν, οὐδ' ἐν τῷ ὑπολείμματι τῆς τροφῆς, ἣν προσηνέχθη τελευταῖον ὁ τεθνεώς. Ἀπεδείχθη προσέτι, ὅτι αἱ πρασινόχροες ταπίδες τοῦ θαλάμου, ἐν ᾧ διῃτᾶτο καὶ ἐτελεύτησεν ὁ παῖς, ἦσαν κεχρωσμέναι δι' ἀρσενικώδους χαλκοῦ. Ἦν δὲ ἡ δηλητήριος αὕτη βαφὴ οὕτω κακῶς προσκεκολλημένη ἐπὶ τῶν ταπίδων ἐκείνων, ὥστε ἀπέπιπτεν ἐκ τῆς ἀκροθιγεστέρας ἐπιψαύσεως.

Κατὰ τὴν προκειμένην περίπτωσιν οὐδεμία, ὕστερον τῆς χημικῆς ἐξετάσεως, δύναται νὰ ὑπάρχῃ ἀμφιβολία, ὅτι ἡ δηλητηρίασις προῆλθεν ἐκ τινος ἑνώσεως τοῦ χαλκοῦ καὶ τοῦ ἀρσενικοῦ. Ἀλλ' οὐδαμῶς φαίνεται ἀποδεδειγμένον, ὅτι τὸ δηλητήριον προήρχετο ἐκ τῆς βαφῆς τῶν ταπίδων, καθ' ὅσον ἐνδέχεται νὰ ἦτον τῆς δηλητηριάσεως τὸ αἴτιον πυξίς τις χρωμάτων, ἢ πρασινόχροα σακχαρικὰ, ἤ τι τῶν τοιούτων.

Ἀποδεικτικωτέρα ἁπασῶν τῶν περιπτώσεων τούτων εἶναι ἡ ὑπὸ τοῦ Κ. *Oppenheimer* ἐν τοῖς Πρακτικοῖς τῆς «*ἐν Ἐδελβέργῃ ἑταιρίας τῶν ἰατρῶν καὶ φυσιογράφων*» περιγεγραμμένη. Κατ' αὐτὴν εὑρέθη διὰ τῆς χημικῆς διοχνεύσεως ἀρσενικὸν, οὐ μόνον ἐν τῷ κονιάματι τῶν τοίχων, ἀλλὰ καὶ ἐν αὐτῇ τοῦ θαλάμου τῇ κόνει. Ἔχει δὲ ἡ περίπτωσις αὕτη ὡς ἑξῆς· γυνή τις, ἄγουσα τὸ 44ον ἔτος, ἔπαθε κατὰ τὸ θέρος τοῦ 1857 (ὅπερ ἦν καυματῶδες καὶ ξηρὸν) κατ' ἀμφοτέρους τοὺς ὀφθαλμοὺς βλεφαραδενίτιδα μετ' ἐπιπεφυκίτιδος τῶν τε ἄνω καὶ τῶν κάτω βλεφάρων καὶ μετὰ σμικρῶν ἐν αὐτοῖς ἐξελκώσεων. Μολονότι δὲ ἐγένετο χρῆσις

τῶν κατὰ τῆς ὀφθαλμίας ταύτης συνήθων βοηθημάτων, οὐδεμία ἐπῆλθε βελτίωσις. Ἀλλ' ἅμα ἡ πάσχουσα κατέλιπε τὸν πρασινοβαφῆ θάλαμον, ἐν ᾧ κατῴκει, ἰάθη πληρέστατα. Κατὰ δὲ τὸ θέρος τοῦ 1858, ἅμα ἡ γυνὴ ἐκείνη κατῴκησε καὶ αὖθις ἐν τῷ αὐτῷ θαλάμῳ, ἐπανῆκεν ἡ προτέρα ὀφθαλμία, μετ' αὐτῆς δὲ συνεπῆλθε καὶ χρόνιος τοῦ στομάχου κατάῤῥους. Τὸν Νοέμβριον τοῦ αὐτοῦ ἔτους ἡ ἄῤῥωστος ἠτιᾶτο ἀνορεξίαν, ναυτιάσεις καὶ κεφαλαλγίαν· κατελήφθη δὲ καὶ ὑπὸ σφοδροῦ πυρετοῦ, ἔσχεν ἐπίχρισμα παχὺ ἐπὶ τῆς γλώσσης, κενώσεις διαῤῥοϊκὰς, τὸν σπλῆνα μείζονα, ἢ κατὰ φύσιν, καὶ τὴν γλωττίδα σπασμώδη. Μετὰ τρεῖς ὅμως ἑβδομάδας ἀπὸ τῆς ἐκ νέου ἐν τῷ νοσώδει θαλάμῳ ἐνοικήσεως αὐτῆς, ἠλαττώθη ὅ τε πυρετὸς καὶ τὰ ἐντερικὰ συμπτώματα, ἀλλ' οὐδὲν ἧττον παρέμεινεν ἥ τε ἀνορεξία καὶ τὸ τῆς γλώσσης ἐπίχρισμα, προσεπελθούσης καὶ βλεφαρίτιδος. Ἀπὸ τῆς πέμπτης ἑβδομάδος ἡ πάσχουσα ἠτιᾶτο ἑκάστην ἑσπέραν ῥῖγος καὶ καῦσον, ἅτινα ὅμως ἔπαυσαν τῇ χρήσει τῆς θειικῆς κινίνης. Ἔκτοτε προσεπῆλθον, ἐν μετὰ τὸ ἄλλο, ἡ λεγομένη ὑστερικὴ σφαῖρα καὶ ἐξοίδησις τῶν παρισθμίων, ἐν οἷς παρετηροῦντο πολλαὶ κηλίδες λευκόφαιαι, ὅσον πίσου τὸ μέγεθος. Τοιαῦτα ἐξιδρώματα κατεῖχον καὶ τὴν ὀπισθίαν τοῦ φάρυγγος ἐπιφάνειαν. Πρὸς τούτοις αἱ καρδιακαὶ σφύξεις καὶ αἱ ἀναπνευστικαὶ κινήσεις ἐγένοντο λίαν ἄτακτοι, προσεπῆλθε δὲ καὶ δύσπνοια. Ἅπαντα ταῦτα τὰ συμπτώματα παρατηροῦνται, ὡς γνωστὸν, ἐπὶ τῶν ἐργαζομένων τὸ ἀρσενικὸν καὶ προτρέχουσι τοῦ μαρασμοῦ. Ἐν τῇ κόνει τοῦ θαλάμου τῆς πασχούσης ἀκρετηρήθησαν ἐμφανέστατα πλεῖστα ἀρσενικοῦ μόρια. Ἀπομακρυνθείσης τῆς πασχούσης ἀπὸ τοῦ δηλητηριώδους ἐκείνου θαλάμου, ἐπῆλθεν, ἐν διαστήματι 4—5 ἑβδομάδων, ἐντελεστάτη ἴασις.

Ἐν τῇ «*Ἐβδομαδιαίᾳ ἐφημερίδι Βιδρης*» εὑρίσκομεν, ὑπὸ τοῦ Κ. *Lorinser* ἀναγεγραμμένας, πέντε περιπτώσεις, ἀναγομένας ἐνταῦθα. Παρατηρήσας ὁ μνησθεὶς ἰατρὸς, ὅτι ἀσθενεῖς τινες, κατακείμενοι ἐν πρασινοχρόοις θαλάμοις, ἢ ἀδιαλείπτως ἐν αὐτοῖς διαμένοντες, διετέλουν ἐν νοσηρᾷ καταστάσει, ἐξηρεύνησεν ἐπιστατικώτερον τὸ ἀντικείμενον τοῦτο, μὴ ἀρκεσθεὶς εἰς μόνην τὴν ἀνεύρεσιν τοῦ ἀρσενικοῦ ἐν τῷ κονιάματι τῶν θαλάμων, ἀλλ' ὑποβαλὼν καὶ τὰ οὖρα τῶν πασχόντων εἰς χημικὴν ἐξέτασιν, γενομένην ὑπὸ τοῦ καθηγητοῦ Κ. *Kletzinsky*. Ἐκ τῆς ἐξετάσεως ταύτης προῆλθεν ἡ λίαν περίεργος γνῶσις, ὅτι *ἐν τοῖς οὔροις τῶν πασχόντων ἐνυπῆρχεν, οὐ μόνον ἀρσενικὸν, ἀλλὰ καὶ χαλκός*. Αἱ ὑπὸ τοῦ Κ. *Lorinser* δημοσιευθεῖσαι πέντε αὗται περιπτώσεις εἰσὶν αἱ ἑξῆς. Κοράσιόν τι δεκαεπταετὲς, ἀσθενικὸν, κατελήφθη ὑπὸ κεφαλαλγίας, ἀνορεξίας, ἐκλύσεως τῶν δυνάμεων, γενόμενον ἐνταύτῳ ὠχρὸν καὶ πλαδαρὸν τὴν ὄψιν καὶ καθ' ὅλον τὸ σῶμα λειπόσαρκον. Μολονότι δ' ἐπανῆκον διὰ τῆς παρατεταμένης τῶν σιδηρούχων φαρμάκων χρήσεως τὰ διαλιπόντα ἔμμηνα, ηὔξησεν οὐδὲν ἧττον ἡ ἀτονία τῆς πασχούσης τοσοῦτον, ὥστε πολλάκις αὕτη ἠδυνάτει ἵνα ἐξέλθῃ τῆς κατοικίας της, ἡ χροιὰ αὐτῆς ἦν ἔτι ὠχρὰ, αἱ παρειαὶ συμπεπτωκυῖαι, οἱ ὀφθαλμοὶ περιειλημμένοι ὑπὸ πελιδνωμάτων, ἡ δὲ ὄρεξις εἶχε παντελῶς ἐκλείψει. Προσέτι ἐνέστη δυσκοιλιότης καὶ ναυτιάσεις, ἡ πάσχουσα ἐγένετο δύσπνοος, κεφαλαλγὴς, ἔσχε διάττοντα ἄλγη κατὰ τοὺς ὤμους, βάρος κατὰ τὰ γόνατα καὶ ἦν λίαν ἄθυμος. Ἐπειδὴ δὲ τῆς πασχούσης ἡ κλίνη ἔκειτο, κατὰ τὸ μῆκος αὐτῆς, παρὰ τὸν τοῖχον τοῦ πρὸ δύω ἐτῶν κονιαθέντος κοιτῶνος, ὑπόπτευσεν ἐντεῦθεν ὁ Κ. *Lorinser*, ὅτι ἅπαντα ἐκεῖνα τὰ ἐνοχλήματα προήρχοντο ἐκ τῆς τοῦ ἀρσενικοῦ ἐπηρείας, διὸ ὑπέβαλε τὸ κονίαμα τοῦ θαλάμου εἰς χημικὴν ἐξέτασιν, ἐκτελεσθεῖσαν ὑπὸ τοῦ καθηγητοῦ Κ. *Kletzinsky*. *Τὸ ἀποτέλεσμα τῆς χημικῆς ταύτης ἐρεύνης ἦν, ὅτι ἡ βαφὴ ἐκείνη ἦν ἀρσενικώδης χαλκός*. Καταλιποῦσα διὰ τοῦτο ἡ πάσχουσα τὸν νοσώδη ἐκεῖνον θάλαμον, ἀνέλαβεν ἐντελῶς, ἐν διαστήματι δύω μηνῶν, τῇ χρήσει τοῦ τε ὑδροϊωδικοῦ καλίου καὶ τῶν χλιαρῶν λουτρῶν.

6'.) Γυνή τις, ἀρκούντως ῥωμαλέα, ἄγουσα τὸ 54ον ἔτος, κατελαμβάνετο ἐπανειλημμένως ἐπί τινα ἤδη ἔτη ὑπὸ πυρετοῦ καὶ πλανητικῶν ἀλγημάτων ἔν τε τοῖς ὠμιαίοις ἄρθροις καὶ κατὰ τὰ νῶτα. Τὰ ἐνοχλήματα ταῦτα, ἐνσκήψαντα ἐπιμονώτερον τὸν χειμῶνα τοῦ 1856—57, ὅτε προσεπῆλθεν ἴσχνανσις, ἀτονία καὶ παντελὴς ἀνορεξία, παρέμειναν ἐπὶ πολὺ, μέχρις οὗ ἡ πάσχουσα μετέβη εἰς τὴν ἐξοχὴν, ὅπου καὶ ἀνέλαβεν ἐντελῶς. Ἀλλ' ἐπαναστρέψασα τὸν Νοέμβριον τοῦ 1858 εἰς τὴν προτέραν αὐτῆς κατοικίαν, κατελήφθη ἐκ νέου ὑπὸ σφοδροῦ πυρετοῦ, μετ' οὐ πολὺ δὲ καὶ ὑπὸ σφοδρῶν ἀλγηδόνων κατά τε τὴν κεφαλὴν καὶ τοὺς ὤμους, ὥστε ἠναγκάσθη ἵνα διαμένῃ κλινήρης. Μεθ' ἡμέρας τινὰς ἐγένετο ὕφεσις τοῦ πυρετοῦ, ἐφιδρωσάσης ἀφθόνως τῆς ἀῤῥώστου, εἶτα δὲ παντελὴς αὐτοῦ ἐξαφάνισις. Αἱ κατὰ τὴν κεφαλὴν καὶ τοὺς ὤμους ἀλγηδόνες εἶχον ἤδη λωφήσει, ἀλλὰ προσεπῆλθε κατὰ μικρὸν ἰδιαίτερόν τι, λίαν δυσάρεστον, αἴσθημα κατὰ τὴν κεφαλὴν, ὡσεὶ ἀνεσκαλεύετο ὁ ἐγκέφαλος τῆς πασχούσης. Ἐπανερχόμενον δὲ τὸ αἴσθημα τοῦτο τακτικῶς ἑκάστην δευτέραν νύκτα, διήρκει μέχρι τῆς πρωΐας. Μετὰ τοῦ αἰσθήματος τούτου ἐνίσταντο ἕλκοντα μὲν ἀλγήματα κατὰ τοὺς ὤμους,

σφυγμώδη δὲ κατὰ τὴν στομαχικὴν χώραν. Ἐκ τῶν ἐνοχλήσεων τούτων ἡ πάσχουσα διήρχετο τὰς νύκτας ἄϋπνος. Μεθ' ἑκάστην καταβολὴν τῶν ἀλγημάτων τούτων ἐπήρχετο συνήθως δαψιλεστέρα ἐφίδρωσις, ἡ πάσχουσα ᾐσθάνετο μεγίστης κοπώσεως, ἐνίοτε δὲ ᾐτιᾶτο ἕλκοντα ἔτι ἄλγη κατὰ τοὺς ὤμους καὶ τὰς ὠλένας καὶ δυσάρεστόν τινα σύσπασιν κατὰ τὸν πυθμένα τοῦ στομάχου. Τὴν ἐπιοῦσαν νύκτα διήρχετο ἧττον ἀνησύχως, ὑπνώττουσα διακεκομμένον μὲν καὶ αὖθις ὕπνον, ἀλλὰ παρέχοντα αὐτῇ ὁπωσδήποτε σμικράν τινα ἀναψυχήν. Τὴν ἐπερχομένην ἡμέραν ᾐσθάνετο πραϋτέρων τῶν ἐνοχλήσεων; ἠδύνατο ἵν' ἀνακαθέζηται ἐπὶ τῆς κλίνης αὐτῆς ἄνευ μεγάλων ἐνοχλήσεων καὶ ἐφαίνετο ἧττον σκυθρωπή. Ἀλλ' ἡ σμικρὰ αὕτη βελτίωσις διήρκει μόνον μέχρι τῆς ἐπιούσης νυκτὸς, καθ' ἣν παρωξύνοντο ἔτι μᾶλλον τὰ μνησθέντα ἐνοχλήματα. Ὁ σφυγμὸς ἦν ἑκάστοτε ἐλάχιστα ἠλλαιωμένος, γινόμενος μόνον σμικρὸς καὶ ἀσθενής· ὁ ἀριθμὸς τῶν κατὰ λεπτὸν σφύξεων ἦν **70—80**. Ἡ ἀνορεξία ἦν καὶ κατὰ τὰς ἡμέρας τῆς ὑφέσεως παντελὴς, καίτοι τῆς γλώσσης οὐδὲν ἔχούσης ἐπίχρισμα. Κατὰ τὸν λαιμὸν ᾐτιᾶτο διηνεκῶς ἡ πάσχουσα ξηρασίαν καὶ καῦσιν. Ἡ ὑποχώρησις τῆς κοιλίας ἐγίνετο μετὰ ναυθρείας. Ὁ σπλὴν διετήρει τὸ κατὰ φύσιν μέγεθος. Ἀφοῦ ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας ἐγένετο χρῆσις τῆς θειικῆς κινίνης, ὑπεβλήθησαν εἰς χημικὴν ἐξέτασιν τά τε οὖρα τῆς πασχούσης καὶ τὸ πράσινον κονίαμα τοῦ θαλάμου, ἐν ᾧ αὕτη κατῴκει ἐκ πολλῶν ἤδη ἐτῶν. Ἡ κλίνη τῆς πασχούσης ἔκειτο, κατὰ τὸ μῆκος αὐτῆς, ἐγγυτάτω τοῦ τοίχου, τοῦ ὁποίου ἐφαίνετο ἀποτετριμμένον τὸ χρῶμα. *Ἀπέδειξε δὲ καὶ ἐνταῦθα ἡ χημικὴ ἔρευνα, ὅτι ἡ βαφὴ τῶν τοίχων ἦν ἀρσενιώδης χαλκὸς καὶ ὅτι ἐν τοῖς οὔροις τῆς γυναικὸς ἐμπεριείχετο ἀρσενικόν.* Πρὸς θεραπείαν τῆς χρονίας ταύτης δι' ἀρσενικοῦ δηλητηριάσεως ἐδίδοντο εἰς τὴν πάσχουσαν καθ' ἑκάστην δέκα κόκκοι ὑδροϊωδικοῦ καλίου. Τὰ δὲ συνενδεδειγμένα χλιαρὰ λουτρὰ δὲν μετεχειρίσθη ἡ πάσχουσα, ὡς μὴ ἀνεχομένη αὐτά. *Γενομένης μεθ' ἡμέρας δέκα καὶ ἑτέρας χημικῆς τῶν οὔρων ἐξετάσεως, ἀνευρέθη καὶ αὖθις ἐν αὐτοῖς ἀρσενικόν.* Παραταθείσης τῆς χρήσεως τοῦ ὑδροϊωδικοῦ καλίου, ἐπετεύχθη, ἀλλὰ λίαν βραδέως, ἡ ἐντελὴς ἴασις.

γ'.) Γυνή τις, ἄγουσα τὸ $45^{ον}$ ἔτος, εὐτραφὴς καὶ ῥωμαλέα, ἑάλω ὑπὸ τυφοειδοῦς πυρετοῦ, μεθ' ὃν παρέμεινε νοσηρά τις κατάστασις, μάλιστα δὲ παντελὴς ἀνορεξία, καίτοι ἐκλελοιπότος ἐντελῶς τοῦ ἐπιχρίσματος τῆς γλώσσης. Ἡ πάσχουσα ἀπεστρέφετο πᾶσαν τροφὴν, κατελαμβάνετο ἐκ διαλειμμάτων ὑπὸ κεφαλαλγίας, διήρχετο τὰς νύκτας ἄϋπνος, κατήντησε πάντη λειπόσαρκος καὶ τοσοῦτον ἐξησθενηκυῖα, ὥστε ἦν ἔτι κλινοπετὴς, καίτοι ἀποδραμόντος πρὸ ἑνὸς ἤδη μηνὸς τοῦ τυφώδους πυρετοῦ. Τελευταῖον προσεπῆλθε τρόμος τῶν χειρῶν καὶ ἕλκοντα ἄλγη κατὰ τοὺς πόδας. Ἐξασθενοῦσα δὲ ὁσημέραι ἡ πάσχουσα, κατήντησεν ἐπὶ τέλους εἰς τοσαύτην ἀτονίαν, ὥστε ἠδυνάτει ν' ἀνακαθεσθῇ ἐν τῇ κλίνῃ αὐτῆς. Ἐγένετο δὲ καὶ λίαν εὐόργιστος καὶ ἄθυμος, τὸ βλέμμα αὐτῆς ἦν περιδεὲς, ἀλλ' ὁ σφυγμὸς εἶχε κατὰ φύσιν. Ἐπειδὴ δὲ ἡ κλίνη, ἐν ᾗ διαρκῶς κατέκειτο ἐπὶ ἐννέα ἤδη μῆνας, ἦν ἔγγιστα τοῦ πρό τινων μόλις μηνῶν κονιασθέντος πρασίνου τοίχου, διηγέρθη ἐντεῦθεν ἡ ὑπόνοια περὶ *δηλίας δι' ἀρσενικοῦ δηλητηριάσεως.* Ἐξετασθέντων ὅθεν χημικῶς τοῦ τε κονιάματος τοῦ θαλάμου καὶ τῶν οὔρων τῆς πασχούσης, ἀνευρέθη ἐν αὐτοῖς ἀρσενικόν. Διὸ μετεκομίσθη ἡ πάσχουσα εἰς ἕτερον θάλαμον καὶ ἐθεραπεύετο διὰ τοῦ ὑδροϊωδικοῦ καλίου, ὅπερ ἐν διαστήματι τεσσάρων ἑβδομάδων ἐπήνεγκεν ἐντελεστάτην ἴασιν.

δ'.) Κοράσιόν τι δεκατετραετὲς, ἀρκούντως εὐσθενὲς καὶ τέως ὅλως ἄνοσον διατελέσαν, ἐνόσησε, τυφοειδῆ πυρετὸν, οὗ ἡ πορεία ἦν βραδεῖα μὲν, ἀλλ' ἀγαθή. Ἀποδραμόντος ἐντελῶς τοῦ νοσήματος, παρέμεινεν ἡ ἐπ' αὐτοῦ προσεπελθοῦσα ἐμβολὴ τῶν ὤτων, ἥτις παρηνόχλει μεγάλως τὴν πάσχουσαν, διαταράττουσα καὶ τὸν ὕπνον αὐτῆς. Μολονότι δὲ ὅ τε σφυγμὸς τῆς πασχούσης εἶχε κατὰ φύσιν καὶ ἡ γλῶσσα αὐτῆς εἶχεν ἐντελῶς ἀποβάλει τὸ ἐπίχρισμα, παρέμενεν οὐδὲν ἧττον εἰσέτι ἡ ἀνορεξία, ἡ δὲ ἀτονία ἦν τοσαύτη, ὥστε ἡ πάσχουσα μόλις ἠδύνατο ἵνα ἐπ' ὀλίγας μόνον ὥρας μένῃ ἐκτὸς τῆς κλίνης αὐτῆς. Ἡ ἀναπνοὴ ἐγίνετο κατὰ φύσιν, ἀλλ' ἡ τῆς γαστρὸς ὑποχώρησις ἦν νωθὴς καὶ τὰ ἔμμηνα ὑπερβαλλόντως ἄτακτα. Μολονότι δ' ἐγίνετο ἐπὶ πολὺ χρῆσις τῆς θειικῆς κινίνης καὶ τοῦ σιδήρου, ἡ πάθησις ἐπέμενεν οὐδὲν ἧττον ἐπὶ πολλοὺς μῆνας, νῦν μὲν ἐπιτεινομένη, νῦν δ' ὑφιεμένη, μέχρις οὗ ἡ πάσχουσα μετέβη, κατὰ τὸ ἐπιὸν ἔαρ, εἰς τὴν ἐξοχὴν, ὅπου καὶ ἀνέλαβεν ἐν βραχεῖ χρόνῳ. Καὶ οἱ μὲν ἦχοι τῶν ὤτων ἠλαττώθησαν, ἡ δ' ὄρεξις καὶ ὁ ὕπνος ἐπανῆκον ἐντελῶς, τὰ δ' ἔμμηνα ἐπορεύοντο μὲν τακτικῶς, ἀλλ' ἦσαν ὀλίγα. Ἐπιστρέψασα ἡ πάσχουσα τὸ φθινόπωρον τοῦ αὐτοῦ ἔτους εἰς τὴν προτέραν αὐτῆς κατοικίαν, ᾐσθάνθη, ὅτι ηὔξησαν ἐν βραχυτάτῳ χρόνῳ καὶ αὖθις αἱ τῶν ὤτων ἐμβολαὶ, ἐγένετο δύσπνοος, ἀνόρεκτος, ὠχρὰ καὶ μεθ' ἑκάστην προσφορὰν τροφῆς ᾐσθάνετο πιέσεώς τινος κατὰ τὰ προκάρδιον, διαρκούσης ὁλοκλήρους ὥρας. Ἐπὶ τέλους προσεπῆλθε λίαν ἐπαχθὴς δρύψις ἐν τῷ φαρυγγι (οὗ ἡ βλενομεμβράνη ἐφαίνετο ἐνερευθὴς καὶ ἐξωδηκυῖα) ναυτιάσεις, ἐνίοτε μάλιστα καὶ ἔμετοι. Ἐνῷ δὲ ἡ πάσχουσα εἶχεν ἀναλάβει ἐν τῇ ἐξοχῇ μέρος τῆς προτέρας αὐτῆς εὐσαρκίας, ἀπισχνοῦτο νῦν ὁσημέραι, γενομένη περιπλέον καὶ λίαν δύσθυμος. Ἐπειδὴ δὲ ὁ θάλαμος, ἐν ᾧ αὕτη ἐκ πολλῶν ἤδη ἐτῶν οὐ μόνον ἐκάθευδεν, ἀλλὰ καὶ διῆγε μέγα μέρος τῆς ἡμέρας, ἔφερε πράσινον κονίαμα, ὑπεβλήθη τοῦτο εἰς χημικὴν ἐξέτασιν. Ἀποδειχθέντος ἐντεῦθεν, ὅτι ἐν τῷ κονιάματι ἐκείνῳ ἐνυπῆρχε μεγάλη ποσότης ἀρσενικοῦ, ἐθεωρήθη ἐνδεδειγμένον τὸ ὑδροϊωδικὸν κάλι. Διὸ καὶ ἐγένετο χρῆσις αὐτοῦ, λαμβανούσης καθ' ἑκάστην τῆς ἀῤῥώστου ἀνὰ εἴκοσι κόκκους. Ἀφοῦ δ' ἐδόθη ἐπί τινας ἡμέρας τὸ φάρμακον τοῦτο, ἐξετασθέντων χημικῶς τῶν οὔρων τῆς γυναικὸς, ἀνευρέθη ἐν αὐτοῖς ἀρσενικόν τε καὶ χαλκός. Ἀφαιρεθέντος τοῦ πρασίνου κονιάματος τοῦ θαλάμου καὶ παραταθείσης τῆς χρήσεως τοῦ ὑδροϊωδικοῦ κάλεος μετὰ χλιαρῶν λουτρῶν καὶ πολλῆς ἐν καθαρῷ ἀέρι κινήσεως, ἐπετεύχθη ἐν βραχυτάτῳ χρόνῳ ἐπίσημος βελτίωσις. Μεταβᾶσα ἐφεξῆς ἡ πάσχουσα εἰς τὴν ἐξοχὴν καὶ διατρίψασα ἐν αὐτῇ ἑβδομάδας τινὰς, ἀνεκτήσατο ἐντελῶς τὴν προτέραν αὐτῆς εὐεξίαν.

ε.) Γραῦς τις ἐξησθενηκυῖα, ἄγουσα τὸ $78^{ον}$ ἔτος, ἐνοικοῦσα δὲ ἐκ τινων ἤδη ἐτῶν ἐν θαλάμῳ, οὗ τὸ πράσινον κονίαμα ἦν κακῶς προσκεκολλημένον ἐπὶ τῶν τοίχων, κατελήφθη τὸ ἔαρ τοῦ **1858** ὑπὸ περιοδικῶν ῥοίζων τῶν ὤτων καὶ καρηβαριῶν μετ' ἐνοχλήσεων περὶ τὴν πέψιν, πιέσεως κατὰ τὴν στομαχικὴν χώραν καὶ δυσκοιλιότητος. Ἀφεῖσα δὲ τὴν κατοικίαν αὐτῆς ἐκείνην καὶ μεταβᾶσα εἰς τὴν ἐξοχὴν, ἀνεκτήσατο ἐντελῶς τὴν ὑγείαν αὐτῆς, εἶτα δ' ἐπανῆλθεν εἰς τὴν ἐν τῷ ἄστει κατοικίαν της, ἀπὸ τῆς ὁποίας οὐδαμῶς ἐξῆλθεν ἐπὶ τέσσαρας ὅλους μῆνας, ἅτε ἠναγκασμένη οὖσα ἵνα νοσηλεύῃ τὸν χρόνιόν τι νόσημα πάσχοντα σύζυγον αὐτῆς. Ἀλλ' ἐν τῷ τετραμήνῳ τούτῳ διαστήματι ἐπανῆλθε καὶ πάλιν, λίαν ἰσχυρὸς, ὁ ῥοῖζος τῶν ὤτων, ὃν διεδέξαντο ἄλλαι ἀκουστικαὶ ἀντιλήψεις, οἷον, ὁτὲ μὲν οἱονεὶ κρότοι ἀλύσεων, ὁτὲ δὲ οἱονεὶ κραυγαὶ ἄγριαι, ὁτὲ δὲ οἱονεὶ πτηνῶν μινυρισμοί. Ἡ πάσχουσα ἐδείκνυε κατὰ τὴν ἰνικὴν χώραν τῆς κεφαλῆς αὐτῆς ἀκριβῶς τὸ μέρος, ἐν ᾧ ἤδραζε τὸ ἑκάστοτε ἄκουσμα. Κατὰ τὴν ὀβελιαίαν ῥαφὴν ἀντελαμβάνετό τις διὰ τῆς ἐπιψαύσεως ἐπαρμάτων τινῶν τῶν ὀστῶν, ἅτινα οὐδαμῶς ἤλγουν τὴν πάσχουσαν. Τὸ κατὰ τὰς μαστοειδεῖς ἀποφύσεις περιόστεον ἦν μικρὸν ἐξωδηκὸς καὶ ὑπαλγῦναν, τὸ δ' ὑπερκείμενον δέρμα ὑπέρυθρον, ἀλλ' οὔτε ἐξωδηκὸς, οὐδ' ἀλγεινόν. Ἡ πάσχουσα ἠνορέκτει, καίτοι οὐδαμῶς ἐπικεχρισμένην ἔχουσα τὴν γλῶσσαν, καὶ ᾐσθάνετο κατὰ τὴν στομαχικὴν χώραν πιέζοντος ἄλγους. Ὁ στόμαχος ἦν πεφυσιωμένος καὶ ἐπὶ τῇ πιέσει εὐαίσθητος, αἱ ἀῤῥοδεύσεις ἐγίνοντο μετὰ ναυθρείας, ὁ σφυγμὸς καὶ ἡ ἀναπνοὴ εἶχον κατὰ φύσιν, τὸ δὲ δέρμα ἦν ξηρόν. Ἡ πάσχουσα διήρχετο τὰς νύκτας ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἄϋπνος, βασανιζομένη ὑπὸ διηνεκοῦς ἀνησυχίας καὶ φόβου. *Διεγερθείσης καὶ ἐνταῦθα τῆς ὑποψίας, ὅτι ἡ ἀῤῥώστος ἔπασχε χρονίαν δι' ἀρσενικοῦ δηλητηριάσιν, ἐξητάσθησαν χημικῶς κατ' ἀρσενικὸν τό τε πράσινον τοῦ κοιτῶνος αὐτῆς κονίαμα (ὅπερ ἀπέπιπτεν ἐκ τῆς ἀκροθιγεστέρας ἐπιψαύσεως) καὶ τὰ οὖρα αὐτῆς· ἀνευρέθη δ' ἐν ἀμφοτέροις ἀρσενικὸν καὶ χαλκός.* Κρίνας ἐντεῦθεν ὁ Κ. *Lorinser*, ὅτι ἦν ἐνδεδειγμένον τὸ ὑδροϊωδικὸν κάλι καὶ ποιησάμενος χρῆσιν αὐτοῦ, παρετήρησεν, ὅτι ἡ κατάστασις τῆς ἀσθενοῦς ἐγίνετο ὁσημέραι βελτίων. Ἀλλὰ φλεγμήναντος τοῦ δεξιοῦ αὐτῆς πλευρικοῦ ὑμένος, εἶτα δὲ καὶ τοῦ ἀριστεροῦ πνεύμονος, ἐπηνέχθη ἐκ τῶν παθήσεων τούτων ὁ θάνατος. Γενομένης τῆς νεκροψίας, εὑρέθη, ὅτι ἡ βλενομεμβράνη τοῦ στομάχου ἦν μεμαλακυσμένη, ἐνιαχοῦ δὲ καὶ ἀπεφθορυῖα. Περὶ τὴν καρδιακὴν τοῦ στομάχου εἰσίθμην παρετηροῦντο πολλαὶ διαβρώσεις, μεθ' αἱμορῥαγικῶν ἐξαγγίσεων.

Αἱ προτεταγμέναι περιπτώσεις εἰσὶ βεβαίως καθ' ἑαυτὰς ἀρκούντως πειστικαὶ, ἀπελέγχουσαι ἄντικρυς ἀνυποστάτους τοὺς ἰσχυρισμοὺς τοῦ Κ. *Baer*, ἀντιγνωμονοῦντος πρὸς ἅπαντας τοὺς περὶ τὸ ζήτημα τοῦτο ἀσχοληθεμένους καὶ ἀνακηρύττοντος (ἀλλὰ πάντη ἀναποδείκτως καὶ ἐκ μόνου πνεύματος ἐναντιολογίας) ὅλως ἀσινῆ καὶ ἀθῶα τὰ ἀρσενικοῦχα κονιάματα. Ἀναλογιζόμενοι ὅμως τὴν σπουδαιότητα τοῦ ἀντικειμένου καὶ τὴν ἐν Ἀθήναις ἐκτεταμένην βλέποντες χρῆσιν τῶν δι' ἀρσενιώδους χαλκοῦ κεχρωσμένων κονιαμάτων (*), σκόπιμον κρί-

(*) Ἐξετάσαντες χημικῶς τὸ πράσινον κονίαμα τῆς τε αἰθούσης ἡμῶν καὶ τεσσάρων θαλάμων ἔν τισιν οἰκίαις τῶν Ἀθηνῶν, εὕρομεν ἅπαντα ἀρσενικοῦχα. Μετεχειρίσθημεν δὲ πρὸς διίχνευσιν τοῦ ἀρσενικοῦ τὴν ἑτέραν τῶν ὑπὸ τοῦ Κ. **Pappenheim** ἐφευρημένων δύω ἐρευνητικῶν μεθόδων, ἔχουσαν ὡς ἑξῆς· ἀναμιχθέντων ἴσων μερῶν νιτρικοῦ ὀξέος καὶ νιτρικοῦ ἀργύρου, σταλάζομεν ἐπὶ τοῦ ἐξετασθέντος ἀντικειμένου μίαν σταγόνα ἐκ τοῦ ῥευστοῦ τούτου. Καὶ ἐὰν μὲν τὸ πράσινον χρῶμα συνέχῃ ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου κηρὸς, ἢ ῥητίνη, ἀφίνομεν νὰ παρέλθωσι τρία λεπτὰ μέχρι πέντε ἀπὸ τῆς ἐπισταλάξεως τοῦ ῥευστοῦ. Ἐὰν δὲ τὸ συνέχον τὸ χρῶμα ᾖ ἄμυλον, ἢ κόμμι, περιμένομεν ἐπὶ μόνον ἕν, ἢ δύω λεπτά. Προσαγαγόντες εἶτα εἰς τὴν ἐπεσταλαγμένην σταγόνα τὸ ἄκρον σμικροῦ ἡμήματος ποτικοῦ χάρτου (ὅπερ οὕτω πιπίσκεται ὑπὸ τῆς σταγόνος), φέρομεν αὐτὸ ὑπεράνω ληκυθίου, πλήρους ὑγρᾶς καυστικῆς ἀμμωνίας. Ἐὰν τὰ

νομεν ἵνα μεταφέρωμεν ἐνταῦθα καὶ τὰς ἀκολούθους περιπτώσεις, αἵτινες αἴρουσι τὴν γιμελίνειον δοξασίαν ὑπὲρ πᾶσαν ἀμφισβήτησιν.

Ὁ ἐν Αὐγούστῃ ἰατρὸς Κ. *Müller*, γράψας (*) ἐπίσης περὶ τῆς ἐπιβλαβοῦς εἰς τὴν ὑγείαν ἐπιῤῥοῆς τῶν δι' ἀρσενικοῦ κονιαμάτων, ἀναφέρει πρὸς τεκμηρίωσιν τῶν λεγομένων τὰς ἑξῆς τρεῖς περιπτώσεις· α'.) οἱ τρόφιμοι τοῦ ἐν Αὐγούστῃ διδακτηρίου τῶν κωφαλάλων, δεκαεπτὰ τὸν ἀριθμὸν, ἐνῷ εἰσῆλθον εἰς τὸ κατάστημα ἐκεῖνο εὐχροοῦντες καὶ καθ' ἅπαντα ὑγιεῖς, ἀπέβαλον κατὰ μικρὸν τὴν εὔχροιαν αὐτῶν, γενόμενοι καχεκτικοὶ καὶ λειπόσαρκοι. Ἡ ὄρεξις αὐτῶν ἠλαττοῦτο ὁσημέραι, ἡ θερμοκρασία τοῦ δέρματος αὐτῶν ἦν ὑπεσταλμένη, οἱ δὲ σφιγμοὶ αὐτῶν ἦσαν σμικροὶ καὶ ἀσθενεῖς. Ἐπί τινων προσεπῆλθον καὶ ναυτιάσεις, εἶτα κωλικὰ ἄλγη καὶ διάῤῥοια, ἐπ' ἄλλων δὲ ξηρὰ καὶ βασανιζικὴ βὴξ μετὰ δυσπνοίας. Ἐφαίνοντο δ' ἅπαντες χαῦνοι, νωθροὶ, ἀτονοι, ἀμβλεῖς καὶ οὐδόλως εὐδιάθετοι, οὐ μόνον πρὸς τὸ μανθάνειν ἀλλ' οὐδὲ πρὸς τὸ παίζειν. Τινῶν ἐξ αὐτῶν ἀνοίδησαν τό τε πρόσωπον καὶ οἱ πόδες. Ἐφ' ἑνὸς μάλιστα, τοῦ μᾶλλον προσβεβλημένου καὶ διὰ τοῦτο μετενεχθέντος εἰς τὸ θεραπευτήριον, κατ' ἀρχὰς μὲν ἐφαίνετο ἡ πάθησις ἔχουσα τὸν χαρακτῆρα θωρακικοῦ νοσήματος, εἶτα δὲ παρουσίασε τὰ συμπτώματα τοῦ ὀξέος καθολικοῦ ὕδρωπος, οἷον δύσπνοιαν, ἐκτεταμένην ἀμβλύτητα τοῦ ἐπικρουστικοῦ ἤχου κατά τε τὴν καρδιακὴν χώραν καὶ τὰς ὀπισθίους καὶ προσθίους μοίρας ἀμφοτέρων τῶν πνευμόνων, ἔπαρσιν καὶ περιτένειαν τῆς κάτω κοιλίας, βρογχικὴν ἀναπνοὴν κατὰ τὰς γωνίας ἀμφοτέρων τῶν ὠμοπλατῶν, σφυγμοὺς μεγάλους καὶ πρόσωπον οἰδηματῶδες. Ἐπειδὴ δὲ πρὸς τοῖς εἰρημένοις συμπτώμασι τοῦ ὀξέος καθολικοῦ ὕδρωπος προσεπῆλθον καὶ ἐξαγγίσεις αἵματος πολλαχοῦ τῶν κάτω ἄκρων ἔν τε τῷ δέρματι καὶ τῷ ὑπ' αὐτῷ συνδετικῷ ἱστῷ, ἐνῷ οὐδεμία προηγήθη πίεσις, ἢ πληγή, καὶ ἐπειδὴ προσέτι, ἀκριβοῦς ἐξετάσεως γενομένης, εὑρέθη, ὅτι οὐδέτερον τῶν δύω κυριωδεστέρων τοῦ καθολικοῦ ὕδρωπος αἰτίων παρῆν, τουτέστιν οὔτε ἡ βραΐτειος τῶν νεφρῶν πάθησις, οὔτε νοσηρά τις τῶν πνευμόνων, ἢ τῆς καρδίας, κατάστασις, ἐπαγομένη καθολικὴν φλεβώδη στάσιν, τὰ δ' ἐν τοῖς νεφροῖς καὶ τῇ καρδίᾳ ἑδράζοντα συμπτώματα ἐξηγοῦντο εὐχερῶς ἐξ αὐτοῦ τοῦ καθολικοῦ ὕδρωπος, εἴπετο ἐντεῦθεν, ὅτι ἡ πάθησις προήρχετο ἐκ νοσηρᾶς τοῦ αἵματος διακράσεως. Ἐξετασθείσης τῆς τε ἐν χρήσει τροφῆς καὶ τοῦ πρὸς πόσιν ὕδατος, ἔτι δὲ καὶ τῶν μαγειρικῶν σκευῶν καὶ οὐδεμιᾶς ἐν αὐτοῖς εὑρεθείσης νοσοποιοῦ ἰδιότητος, ἐτράπη ἅπασα ἡ ὑπόνοια εἰς τὸ πράσινον κονίαμα, ὅπερ ἔφερον ἅπαντα τὰ ἐνδιαιτήματα τῶν τροφίμων, οἷον οἱ κοιτῶνες, αἱ αἴθουσαι τῶν παραδόσεων καὶ τὸ ἐστιατόριον. Ἀποξέσας τότε ὁ Κ. *Müller* μικρὸν ἐκ τοῦ κονιάματος ἐκείνου καὶ ὑποβαλὼν αὐτὸ εἰς χημικὴν ἔρευναν, εὗρεν, ὅτι ἐμπεριεῖχεν ἀρσενιώδη χαλκόν. Διὸ περιῃρέθη παραχρῆμα πανταχόθεν τοῦ καταστήματος τὸ δηλητηριῶδες ἐκεῖνο κονίαμα καὶ ἔκτοτε ἀνέλαβον ἅπαντες οἱ τρόφιμοι, ἀλλὰ τοσοῦτον βραδέως, ὥστε μόλις μετὰ μῆνας 3—4 ἀνεκτήσαντο πλήρη τὴν προτέραν αὐτῶν ὑγείαν. Ἀπὸ τῆς ἀφαιρέσεως δὲ τοῦ πρασίνου ἐκείνου κονιάματος οὐδεμία πλέον συνέβη ἐν τῷ καταστήματι ὁμοία νόσησις, τοὐναντίον μάλιστα οἱ ἐν αὐτῷ διαιτώμενοι παῖδες διετέλεσαν ἔκτοτε καθ' ὑγείαν ἐν λίαν εὐχαρίστῳ καταστάσει.

[Ἀκολουθεῖ].

ἐξεταζόμενον χρῶμα ᾖ ἀρσενικοῦχον, παρατηροῦμεν μετά τινας στιγμὰς, ὅτι ὁ χάρτης γίνεται ὠχρὸς ὡς ἐκ τοῦ παραγομένου ἀρσενικώδους ἀργύρου. Ἐὰν δὲ ὁ χάρτης κρατηθῇ ἐπὶ μακρότερον χρόνον ὑπὲρ τὴν ἀμμωνίαν, μεθίστανται εἰς κυανοῦν χρῶμα ἐν πρώτοις τὰ ἄκρα τῆς ὑγρᾶς αὐτοῦ μοίρας, εἶτα δὲ καὶ ὁλόκληρος αὕτη, ὡς ἐκ τῆς παραγωγῆς ἐναμμωνίου χαλκοῦ (Cupri ammoniacalis, ἢ C. ammoniati). Τὸ ὠχρὸν ἐκεῖνο χρῶμα ἐνίσταται ἐν τῷ χάρτῃ καὶ ὅταν ἡ ἐξεταζομένη πράσινος βαφικὴ ὕλη δὲν παρήχθη δι' ἀρσενικοῦ ἀλλ' δι' ὀξέος πικρικοῦ καὶ Ἰνδικοῦ· τότε ὅμως οὐδόλως μεταβάλλεται τὸ ὠχρὸν εἰς πράσινον, ὡς ἐπὶ τῶν ἀρσενικούχων χρωμάτων.

Ἡ δευτέρα τῶν ὑπὸ τοῦ Κ. Pappenheim πρὸς ἐξίχνευσιν τοῦ ἀρσενικοῦ ἐφευρημένων μεθόδων σκοπεῖ τὴν ἀποχώρισιν τοῦ ἀρσενικοῦ ἐν μετυλλικῇ καταστάσει. Ἔχει δὲ ἡ μέθοδος αὕτη ὡς ἑξῆς· ἐπισταλάξαντες ἐπὶ τοῦ ἐξεταστέου χρώματος ῥανίδα ἀκράτου ὑδροχλωρικοῦ ὀξέος καὶ περιμείναντες ἄχρις οὗ ἐκεῖνο διαβραχῇ προσηκόντως, προσάγομεν εἰς τὸ ἐπεσταλαγμένον ὀξὺ χαλκῆν σκυταλίδα, διακινοῦντες ταύτην ἐπ' ὀλίγον· ἐὰν τὸ ἐξεταζόμενον χρῶμα ᾖ ἀρσενικοῦχον, παρατηροῦμεν μετά τινα λεπτὰ ἀποτιθέμενον τὸ ἀρσενικὸν ἐπὶ τῆς χαλκῆς σκυταλίδος ἐν εἴδει χαλυβδοχρόου καὶ στίλβοντος ἀποθέματος.

(*) Wiener medicinische Wochenschrift, N°. 18 κ. ἑ. 1860.

ΦΑΡΜΑΚΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΗ.

16. Περὶ τῆς χρήσεως τοῦ αἰθερείου σιναπελαίου ὡς φοινικτικοῦ.

Ἐν τῷ στρατιωτικῷ νοσοκομείῳ Βιέννης καὶ ἐν ταῖς δυσὶ κλινικαῖς τῆς ἐν τῇ αὐτῇ πόλει στρατιωτικῆς Σχολῆς τῆς Ἰατρικῆς (*Josephsakademie*) ἐγένοντο ἀρτίως δοκιμαὶ διὰ τοῦ αἰθερείου σιναπελαίου πρὸς ἐκτίμησιν τῆς πρακτικῆς αὐτοῦ ἀξίας ὡς φοινικτικοῦ, ὅπως ἀντικαταστηθῇ δι' αὐτοῦ τὸ πρὸς φοινιγμὸν σύνηθες διὰ σινάπεως φύραμα· ἔτι δὲ πρὸς ἐξεύρεσιν τοῦ προσφορωτέρου τρόπου τῆς ἐφαρμογῆς καὶ συγκριτικὸν ὑπολογισμὸν τῆς δαπάνης.

Ἐκ τῶν δοκιμῶν τούτων ἐξήχθη, ὅτι τὸ δι' οἰνοπνεύματος ἠραιωμένον (4 σταγόνες τοῦ ἐλαίου ἐν 1℔ 3 οἰνοπνεύματος) αἰθέρειον σιναπέλαιον, ἐφαρμοζόμενον ἐπὶ τοῦ δέρματος, ἢ καθ' ἑαυτὸ, ἢ διὰ λινῶν ὀθονίων, ἐμβεβρεγμένων εἰς αὐτὸ, ἐργάζεται τοιοῦτον φοινιγμὸν, οἷον οἱ συνήθεις σιναπισμοί. Μάλιστα παρετηρήθη, ὅτι τὸ ἐκ τῆς χρήσεως τοῦ αἰθερείου σιναπελαίου φοινικτικὸν ἀποτέλεσμα ἐπέρχεται πολλῷ τάχιον καὶ πολλῷ ἐντονώτερον, ἢ τὸ ἐκ τῶν συνήθων σιναπισμῶν. Ὥστε τὸ καθολικὸν ἀποτέλεσμα τῶν δοκιμῶν τούτων ἦν, ὅτι τὸ αἰθέρειον σιναπέλαιον, προσηκόντως ἠραιωμένον τῇ προσθήκῃ οἰνοπνεύματος, εἶναι ἐπιτηδειότατον, ὅπως ἀντικαταστήσῃ ὡς φοινικτικὸν τοὺς διὰ τῆς φυράσεως ὑγδισμένου σινάπεως σκευαζομένους συνήθεις σιναπισμούς.

Τῆς προτιμήσεως τοῦ νέου φοινικτικοῦ ὑπεραγορεύουσι καὶ οἰκονομικοὶ λόγοι, ἐπειδὴ, καθ' ἃ οἱ γενόμενοι ὑπολογισμοὶ ἀπέδειξαν, ποσὸν τοσοῦτον τοῦ δι' οἰνοπνεύματος ἠραιωμένου αἰθερείου σιναπελαίου, ὅσον νὰ ὑπερτερῇ κατ' ἐνέργειαν τοῦ συνήθους δι' ὑγδισμένου σινάπεως φυράματος (τουτέστι 2 3), τιμᾶται δώδεκα περίπου λεπτῶν καὶ ἡμίσεος, ἐνῷ ἰσοδύναμον ποσὸν συνήθους σιναπισμοῦ χρήζει δαπανης δεκατριῶν λεπτῶν.

Ὁ ἐπίατρος Κ. *Russheim*, ὁρμώμενος ἐκ τῆς ἰδέας, ὅτι, ἐὰν ἐφαρμώσωμεν ἐπὶ τοῦ δέρματος λινοῦν ὀθόνιον, διάβροχον εἰς τὸ δι' οἰνοπνεύματος ἠραιωμένον αἰθέρειον σιναπέλαιον, τὸ ὑγρὸν διεισδύει εἰς τὸ λινοῦν ὀθόνιον καὶ οὕτως ἔρχεται σμικρὸν μόνον μέρος αὐτοῦ εἰς ἐπαφὴν μετὰ τοῦ δέρματος, ἐντεῦθεν δὲ καὶ ὁ φοινιγμὸς τούτου ἐπέρχεται βράδιον καὶ ἀσθενέστερος, μεταχειρίζεται τὸ αἰθέρειον σιναπέλαιον ἀναμεμιγμένον μεθ' ὕδατος, καθότι, ὡς λέγει, πρὸς τὸ σκοπούμενον φοινικτικὸν ἀποτέλεσμα δὲν εἶναι χρεία *διαλύσεως* τοῦ ἐλαίου, ἀλλ' ὡς μάλιστα λεπτεπιλεπτοτέρας αὐτοῦ *καταμερίσεως*. Τὸ αἰθέρειον σιναπέλαιον, ὅπερ μετεχειρίσθη ὁ Κ. *Russheim*, εἶχεν ἐν θερμοκρασίᾳ 10° Ρ. εἰδικὸν βάρος 10203· μία δὲ δραχμὴ αὐτοῦ περιεῖχεν 150 σταγόνας. Ὁ προσφορώτερος τρόπος τῆς χρήσεως τοῦ νέου φοινικτικοῦ εἶναι ὁ ἑξῆς· ἀναμιχθείσης μιᾶς σταγόνος τοῦ ἐλαίου σὺν 1℔ 3 ὕδατος (διὰ δὲ τοὺς παῖδας καὶ τοὺς λεπτὴν ἔχοντας τὴν ἐπιδερμίδα μιᾶς τοῦ ἐλαίου σταγόνος μετὰ 1 ½ 3 ὕδατος) διαβρέχομεν διὰ τοῦ ἀναμίγματος τούτου τμῆμα παχέος ποτικοῦ χάρτου, καὶ ἐφαρμόζομεν αὐτὸ ἐπὶ τοῦ φοινικτέου χωρίου τοῦ δέρματος. Ἐπιθέντες εἶτα τμῆμα κηρωτοῦ, ὅπως οὕτω διακωλυθῇ ἡ ταχεῖα τοῦ ἐλαίου ἐξάτμισις, ἀσφαλίζομεν τὸ ἐπίθεμα δι' ἐπιδέσμου, ἢ διὰ ταινίων ἐμπλάστου τοῦ κολλητικοῦ. Ἅμα τὸ ἐπίθεμα τοῦτο ἐράψηται τοῦ δέρματος, ὁ πάσχων αἰσθάνεται παραχρῆμα καύσεώς τινος, ἥτις, αὐξάνουσα κατὰ μικρὸν, φθάνει εἰς τὸν ὕπατον αὐτῆς βαθμὸν μετὰ δέκα λεπτά. Ἐλαττουμένη δὲ εἶτα κατ' ὀλίγον, ἐκλείπει σχεδὸν ὁλοτελῶς μεθ' ἡμίσειαν περίπου ὥραν, μὴ ἀπολειπομένων οὔτε φλυκτίδων, οὐδ' ἄλλης τινὸς ὀχληρᾶς συνεπείας· μόνον τὸ ἐφ' οὗ ἐπετέθη ὁ χάρτης χωρίον τοῦ δέρματος φαίνεται ἐξέρυθρον. Κατὰ τοὺς ὑπολογισμοὺς τοῦ Κ. *Russheim* ἐν κατὰ τὴν μέθοδον αὐτοῦ ἐσκευασμένον φοινικτικὸν ἐπίθεμα δεῖται ἐλάσσονος δαπάνης, ἢ τὸ σκευαζόμενον κατὰ τὴν προεκτεθεῖσαν μέθοδον τοῦ Κ. *Bernatzik* διὰ τῆς ἐν οἰνοπνεύματι διαλύσεως τοῦ αἰθερείου ἐλαίου.

17. Περὶ τῆς δι' ὠξυδωμένου χαλκοῦ (Cupri oxydati) ἀλοιφῆς.

Ὁ ἐν Βασιλείᾳ καθηγητὴς Κ. *Hoppe* ἀφηγεῖται (*Zeitung des Vereins für Heilkunde in Preussen*) τὴν ἑξῆς περίπτωσιν· ἀνήρ τις, 23 ἐτῶν, παθὼν πρό τινων μηνῶν συφιλιτικὰ ἕλκη, βλενόῤῥοιαν, συφιλιτικὴν ὀρχίτιδα καὶ σ. φαρυγγίτιδα, ἀπηλάγη ἁπάντων τούτων διὰ τοῦ διττοχλωρούχου ὑδραργύρου (Hydrarg. bichlorat. corrosivi, κ. τ. ἑ. φ. ἁλικοῦ ὑδραργύρου ἄχνης), ὑπολειφθέντων ἰχνῶν μόνων τινῶν τῆς φλεγμονῆς τοῦ ἀριστεροῦ ὄρχεως. Ἡ ἀριστερὰ ἐπιδιδυμὶς ἦν μείζων, ἢ κατὰ φύσιν, παρ' αὐτῇ δὲ καὶ πρὸς τὰ ἔσω παρετηρεῖτο σμικρὸς ὄγκος τὸ μὲν μέγεθος ὅσον λεπτοκαρύου, τὴν ἐνδοτικότητα περιτενὴς καὶ ἐπὶ τῇ πιέσει μικρὸν ἀλγύνων, ὡς καὶ ἡ ἐπιδιδυμίς. Ὁ ῥηθεὶς ὄγκος δὲν ὑπῆρχε πρότερον, κατὰ τὴν διαβεβαίωσιν τοῦ πάσχοντος. Διὰ τὴν παραμόνιμον ταύτην πάθησιν τοῦ

ὄρχεως ὁ πάσχων ἐξηκολούθει λαμβάνων πρωτιωδοῦχον ὑδράργυρον, ἐκτελῶν ἅμα τὰς συνήθεις αὐτῷ ἐργασίας. Μετὰ μῆνας πέντε ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τῆς νοσήσεως ὁ πάσχων ἠσθάνθη γενικῆς κοπώσεως καὶ ἀτονίας τῶν κάτω ἄκρων, αἰτιώμενος προσέτι ἀϋπνίαν. Διὰ ταῦτα, κατακλινάμενος καὶ πάλιν, ἐλάμβανε τακτικώτερον τὸν πρωτιωδοῦχον ὑδράργυρον. Μετὰ δύω μῆνας ἀπὸ τῆς ἄρσεως τῆς ὀρχίτιδος ἐνέστη κατὰ τὸν ἀριστερὸν ὄρχιν νῦσσον ἄλγος, τὸ ὁποῖον, ἐλάχιστα ὀχληρὸν τὸ κατ' ἀρχάς, ηὔξησε κατὰ μικρὸν καὶ, ἐνῷ πρότερον ἐπήρχετο ἐκ διαλειμμάτων, κατήντησεν ἐπὶ τέλους ἀδιάλειπτον, σπανίως μόνον ἐλαττούμενον κατά τι. Τὸ ἄλγος τοῦτο δὲν διῆκε καθ' ἕξιν τοῦ σπερματιστῆρος (*) (Funiculi spermatici), ἀλλὰ δι' ὅλου τοῦ μήκους τοῦ πέους, ὁτὲ μὲν σφοδρῶς διᾷττον, ὁτὲ δὲ γινόμενον ὠστικόν. Εἰς τοὺς ὄρχεις οὐδεμία, ἔξωθεν ἀντιληπτὴ, παρετηρεῖτο ἀλλοίωσις, δυναμένη νὰ θεωρηθῇ ὡς τοῦ ἄλγους τὸ αἴτιον. Ἀποβάσης πάντη ἀνωφελοῦς τῆς χρήσεως τῆς δι' ὑδραργύρου τεφρᾶς καὶ ἑτέρας ἀλοιφῆς δι' ὀπίου, ἔτι δὲ τῆς τοπικῆς ἐφαρμογῆς τῆς θερμότητος, ἐνετείλατο ὁ Κ. *Hoppe* ἵνα ἐπαλείφηται δαψιλῶς τρὶς τῆς ἡμέρας ἐπὶ τοῦ ὀσχέου ἡ δι' *ὠξυδωμένου χαλκοῦ ἀλοιφὴ* (1 ϑ ὠξυδωμένου χαλκοῦ πρὸς 1 ℥ λίπους) εἶτα δὲ νὰ ἐπιτίθεται κηρωτὸν καὶ σπλήνια καὶ ἐπὶ τούτων νὰ ἐπιδεσμεῖται τὸ πεπονθὸς χωρίον. Ἐσωτερικῶς οὐδενὸς φαρμακευτικοῦ μέσου ἐδέησε. Ἤδη μεθ' ὥρας τέσσαρας ἀπὸ τῆς πρώτης ἐπιχρίσεως ἐλώφησε μικρὸν τὸ ἄλγος, τὴν δ' ἐπιοῦσαν, μετὰ τὴν τρίτην ἐπίχρισιν, ἐξέλιπε καθ' ὁλοκληρίαν. Ἐξακολουθήσαντος τὰς ἐπαλείψεις τοῦ πάσχοντος, ἐνέστη κατὰ τὸν ὄσχεον κνησμονὴ, ἥτις ὅμως ἐξέλιπε καὶ αὕτη, ἐλαττωθέντος τοῦ ἐπαλειφομένου ποσοῦ τῆς ἀλοιφῆς.

Ὁ Κ. *Hoppe*, δημοσιεύων τὴν ἀνωτέρω περίπτωσιν, πειρᾶται νὰ ἐξήγησῃ τὴν ἀκεσιώδυνον ταύτην ἐνέργειαν τοῦ ὠξυδωμένου χαλκοῦ ὡς ἑξῆς· «αἱρεθισθέντων, λέγει, ἐξ ἀγνώστου τινὸς αἰτίας τῶν «αἱμοφόρων ἀγγείων τοῦ ὄρχεως καὶ διασταλέντων «ἐντεῦθεν, προῆλθεν ἐκ τούτου πίεσις τῶν νεύρων, «ἐξ ἧς τὸ ἄλγος. Ἀρθείσης δὲ τῆς ἐπὶ τὰ νεῦρα «ταύτης πιέσεως τῶν ἀγγείων διὰ τῆς εἰς τὸν ὠ«ξυδωμένον χαλκὸν ἰδιαζούσης δυνάμεως, ἐν ᾗ τὸ «μέταλλον τοῦτο συστέλλει τὰ αἱμοφόρα ἀγγεῖα, «ἐξέλιπεν, ἑπομένως, καὶ τὸ ἄλγος». Τὴν ἐξήγησιν ὅμως ταύτην τοῦ Κ. *Hoppe* ἐφ' οὐδενὸς τῶν θετικῶν ἐκείνων δεδομένων θεωροῦμεν ἐστηριγμένην, ἐφ' ὧν, κατὰ τὴν ἐνεστῶσαν τῆς ἐπιστήμης κατάστασιν, πρέπει νὰ βαίνῃ πᾶσα ἐξηγηματικὴ θεωρία. Ποῖα ὁ Κ. *Hoppe* εὗρεν ἀναφερόμενα παρ' ἄλλων, ἢ ποῖα αὐτὸς ἔσχε πειραματικὰ δεδομένα, ἀποδεικνύοντα, ὅτι ὁ ὠξυδωμένος χαλκὸς κέκτηται τὴν ἰδιότητα τοῦ συστέλλειν τὰ αἱμοφόρα τῶν ἀγγείων; Ἡ θετικὴ ἐπιστήμη ἀγνοεῖ τὸ τοιοῦτον, καθ' ὅσον ἡμεῖς τοὐλάχιστον γινώσκομεν, διασκαλεύσαντες ἅπαντας τοὺς ἐν Ἑλλάδι προσιτοὺς ἡμῖν περὶ φαρμακοδυναμικῆς πραγματευομένους ἀξιόχρεως συγγραφεῖς. Ὁ Κ. *Oesterlen*, ὁμολογουμένως εἷς τῶν ἑλλογωτέρων Φαρμακολόγων, λέγει, ὅτι αἱ τοῦ χαλκοῦ σκευασίαι δίδονται «κατὰ τῶν «νευραλγιῶν ἕνεκα τῆς ἀναποδείκτως (angeblich) «ἀποδιδομένης αὐταῖς ἐνεργείας ἐπὶ τὰ νεῦρα».

18. Περὶ τοῦ Κρεωσόου (Kreosoti) ὡς ἀντεμετικοῦ.

Ὁ ἰατρὸς Κ. *Henoch* ἀνεκοίνωσε *τῇ ἐν Βερολίνῳ ἰατρικῇ Ἑταιρίᾳ* σπουδαίαν διατριβὴν περὶ τῆς θεραπείας τοῦ ἐμέτου διὰ τῆς ἐσωτερικῆς χρήσεως τοῦ Κρεωσόου. Ὁ συγγραφεὺς νουθετεῖ ἐν πρώτοις τοὺς καταχρωμένους τῷ ὄρῳ *νευρικὸς ἔμετος* καὶ μεταχειριζομένους αὐτὸν καὶ ἐπὶ ἀτόμων (μάλιστα δὲ ἀνδρῶν καὶ παίδων), ἅτινα οὐδαμῶς φαίνονται ὄντα, οἷα δὴ λέγονται, *νευρικὰ τὴν κράσιν*. Ἀναφέρει δὲ πρὸς τεκμηρίωσιν τῶν λόγων αὐτοῦ περίεργόν τινα περίπτωσιν, καθ' ἣν ἐπί τινος νεαρᾶς Κυρίας, πασχούσης ὑστερικάς, ἢ, μᾶλλον εἰπεῖν, καταληπτικὰς ἐνοχλήσεις, ἔτι δὲ καὶ χρόνιον ἔμετον καὶ ἐφ' ἧς, ζώσης, οὐδ' ἡ ἐλαχίστη παθολογικὴ ἀλλοίωσις ὀργάνου τινὸς ἐφαίνετο, εὑρέθη κατὰ τὴν νεκροψίαν ἐπίσημος ἐν τῷ εἰλεῷ στένωσις.

Τὰ αἴτια τῶν χρονίων ἐμέτων, οἵτινες οὐδαμῶς ἄλλως δύνανται νὰ ἐξηγηθῶσιν, εἶναι, κατὰ τὸν Κ. *Henoch*, σμικραί, λανθάνουσαι κῆλαι, ἢ πρὸς τὰ ἔσω κλίσις τῆς ξιφοειδοῦς τοῦ στέρνου ἀποφύσεως.

Ὁ Κ. *Henoch* ἱστορεῖ ἐν τῇ Διατριβῇ αὐτοῦ τρεῖς περιπτώσεις τοῦ οὕτω δὴ ὀνομαζομένου *νευρικοῦ* (τουτέστι τοῦ ἄνευ γνωστῆς αἰτίας) *ἐμέτου*, ὧν τὴν μὲν παρετήρησεν ἐπὶ ἑκκαιδεκαετοῦς παιδὸς, τὴν δὲ ἐπὶ ἑνδεκαετοῦς καὶ τὴν τρίτην ἐπὶ ἀνδρὸς, ἐτῶν **37**. Ἐπὶ πασῶν τούτων τῶν περιπτώσεων, ἀφοῦ ἀπέβησαν ἀνωφελῆ πολλὰ ἄλλα

(*) Κρίνοντες ἐξοβελιστέον τὸν ἄχρι τοῦδε ἐν χρήσει λατινοβάρβαρον ὅρον σπερματικὸς lorus, ἀντεισηγάγομεν τὸν ἀνωτέρω, πεποιημένον κατὰ τὸ οὐρητήρ, πρὸς ὃν ἀναλογεῖ κατὰ λειτουργίαν τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος ὄργανον, ἔχον πρὸς τὸν ὄρχιν, οἵαν ἐκεῖνος πρὸς τὸν νεφρὸν σχέσιν.

θεραπευτικὰ μέσα, μετεχειρίσθη ὁ Κ. *Henoch* τὸ Κρεωσόον, δίδων αὐτοῦ καθ' ἑκάστην 8—10 σταγόνων ἐν 3—4 ℥ ὑγροῦ, ἐξ οὗ ἐλάμβανον κατὰ πᾶσαν δευτέραν ὥραν οἱ μὲν παῖδες ἀνὰ ἓν σμικρὸν κοχλιάριον, ὁ δὲ ἀνὴρ ἀνὰ ἓν μέγα. Διὰ τῆς θεραπείας ταύτης ὁ ἔμετος ἠλαττώθη μὲν παραχρῆμα, ἔπαυσε δὲ μετ' οὐ πολὺ παντελῶς.

Τὸ Κρεωσόον, ὡς ἀξιόλογον ἀντιζυμωτικὸν μέσον, θεωρεῖ ὁ Κ. *Henoch* ὠφέλιμον καὶ κατὰ τῶν εἰδῶν ἐκείνων τῆς δυσπεψίας, ἅτινα προέρχονται μὲν ἐξ ἀνεπαρκοῦς ἐκκρίσεως τοῦ γαστρικοῦ χυμοῦ, ὑπερεκκρίσεως βλέννης ἐν τῷ στομάχῳ, διευρύνσεως αὐτοῦ διὰ στένωσιν τοῦ πυλωροῦ, συνοδεύονται δὲ ὑπὸ μὴ κατὰ φύσιν ζυμώσεως τῶν ἐν τῷ στομάχῳ σιτίων, καὶ ὑπὸ γενέσεως ἐν τῷ στομάχῳ ζυμωτικῶν μυκητίων, ἢ τῶν ἐντοσθιδίων ζωϊκῶν ὀργανισμῶν *σαρκίνης* καὶ *κερκύωνος τοῦ γλαυκοῦ* (Penicillii glauci).

19. Περὶ τῆς θεραπευτικῆς χρήσεως τοῦ ἰωδούχου σιδήρου μετ' ἰωδούχου κινίνης (Ferri cum Chinino jodato).

Ἡ ὑπὸ *Bouchardat* τὸ πρῶτον σκευασθεῖσα καὶ θεραπευτικῶς δοκιμασθεῖσα ἕνωσις τοῦ ἰωδούχου σιδήρου μετ' ἰωδούχου κινίνης ἐβελτιώθη ἐφεξῆς ὑπὸ τοῦ Γάλλου *φαρμακοποιοῦ* Κ. *Rebillon*, σκευάζοντος αὐτὴν κατὰ τὸν ἀκόλουθον τρόπον.

Διαλύσας Βαρείας (Terræ ponderosæ, Barytæ) τὸ ἀρκοῦν ἐν ζέοντι ὕδατι καὶ διηθήσας τὴν διάλυσιν ταύτην, προσμιγνύει σμικρὸν βάμματος ἰωδίου, ὅπως οὕτω καθιζήσῃ μὲν τὸ θεῖον, σχηματισθῇ δὲ ἰωδοῦχος Βαρεία. Διηθήσας καὶ αὖθις τὸ ῥευστὸν καὶ χλιάνας, ὅπως ἐξατμισθῇ τὸ τοῦ βάμματος οἰνόπνευμα, προσθέτει κατὰ μικρὸν ὑπερκορῆ (concentratam) διάλυσιν θειικῆς κινίνης. Τοιουτοτρόπως σχηματίζεται θειικὴ Βαρεία καὶ ἰωδοῦχος κινίνη. Διηθήσας νῦν ἐκ τρίτου τὸ ῥευστὸν καὶ μεταβαλὼν, τῇ προσθήκῃ βάσεώς τινος, εἰς ἀλκαλικὸν, ἐὰν εἶναι ὀξύ, προσθέτει διάλυσιν ἰωδούχου σιδήρου καὶ ζέσας τὸ ὑγρὸν ἀποτίθεται πρὸς θεραπευτικὴν χρῆσιν.

Ἡ οὕτω παραγομένη διπλῆ ἕνωσις ἰωδούχου σιδήρου καὶ ἰωδούχου κινίνης ἔχει τοὺς ἑξῆς χαρακτῆρας· χρῶμα πράσινον, σύγασιν ῥητινώδη, γεῦσιν πικρὰν καὶ στύφουσαν· θραυσθεῖσα, φαίνεται κρυσταλλίζουσα καὶ ὑαλοειδής· διαλύεται εἴς τε τὸ ζέον ὕδωρ, μάλιστα δὲ τὸ σακχαροῦχον, καὶ τὸ οἰνόπνευμα· ἐπὶ τοῦ χάρτου τῆς κροκορρίζης καὶ ἐπὶ τοῦ ἀμύλου οὐδεμίαν ἐργάζεται χημικὴν ἐπίδρασιν· ἐν τῷ ἀτμοσφαιρικῷ ἀέρι γίνεται φαιὰ καὶ ἀποσυντίθεται, διὸ πρέπει νὰ δίδωμεν αὐτὴν ἐν εἴδει καταποτίων, περικεκαλυμμένων διὰ ῥητίνης, ἢ συμμεμιγμένην μετὰ σιραιωποῦ (Syrupi).

Τὸ φάρμακον τοῦτο εἶναι ἐνδεδειγμένον πρὸς ἁπάσας ἐκείνας τὰς παθήσεις, ἐν αἷς ἀπεδείχθη ὠφέλιμος ὁ σίδηρος, τὸ ἰώδιον καὶ ἡ κινίνη, οἷον τὴν ἐξ ἀναιμίας ἀτονίαν, ἰδίως δὲ τὴν φυματώσεν τῶν πνευμόνων κ.τ.τ. Ὁ ἰατρὸς Κ. *Fagolle* διαβεβαιοῖ, ὅτι, δοὺς τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος φάρμακον κατὰ τοῦ διαλείποντος πυρετοῦ, παρετήρησεν, ὅτι αἱ ὑποτροπαὶ ἦσαν πολλῷ σπανιώτεραι, ἢ ἐπὶ τῇ χρήσει τῆς θειικῆς κινίνης.

Καὶ ὁ ἰατρὸς δὲ Κ. *Violette*, χρησάμενος θεραπευτικῶς τῷ περὶ οὗ ὁ λόγος φαρμάκῳ καθ' ὅλων ἐκείνων τῶν νόσων, ἐφ' ὧν εἶναι ἐνδεδειγμέναι αἱ τοῦ σιδήρου σκευασίαι, παρετήρησεν, ὡς λέγει, πολλὴν τὴν ὠφέλειαν, οὐδεμιᾶς ἐπελθούσης βλάβης ἐξ ἐκείνων, ἃς ἐπάγεται ἡ ἐπὶ μέρους χρῆσις ἑνὸς ἑκάστου τῶν συστατικῶν τῆς περὶ ἧς ὁ λόγος φαρμακευτικῆς σκευασίας. Ἐπὶ τῇ χρήσει τοῦ νέου φαρμάκου εἶδεν ὁ εἰρημένος ἰατρὸς ἐπανερχομένας ταχέως τάς τε δυνάμεις καὶ τὴν ὄρεξιν καὶ ἐκλείποντα τὰ ὑπάρχοντα πυρέτια (mouvement fébrile) καὶ τοὺς ἐξασθενοῦντας ἱδρῶτας. Κατ' ἐξοχὴν ὠφέλιμον ἀπεδείχθη τὸ εἰρημένον φάρμακον, καθ' ἃ λέγει ὁ Κ. *Violette*, πρὸς τὰς ἀπὸ τῶν τυφοειδῶν πυρετῶν ἀναῤῥώσεις, τὴν μετὰ τὰς μεγάλας ἐγχειρήσεις ἐξάντλησιν τῶν δυνάμεων καὶ τὴν χλώρωσιν νεαρῶν ἀτόμων.

Ὅτι δὲ ὠφέλιμος ἡ χρῆσις τοῦ νεοφανοῦς φαρμάκου ἐπιμαρτυρεῖ καὶ ἡ κλινικὴ πεῖρα τοῦ ἰατροῦ Κ. *Desormes*, ἐκθειάζοντος τὸ νέον φάρμακον· α'.) ὡς μὴ ἀπεργαζόμενον ἢν ὁ σίδηρος καθ' ἑαυτὸν δυσκοιλιότητα· β'.) ὡς εὐδιάλυτον ἐν τῷ στομάχῳ καὶ γ'.) ὡς ἔχον ἁπάσας τὰς ἀγαθὰς ἰδιότητας τοῦ ἰωδίου, τοῦ σιδήρου καὶ τῆς θειικῆς κινίνης. Κατ' ἐξοχὴν ἐνδεδειγμένον θεωρεῖ τὸ εἰρημένον φάρμακον ὁ μνημονευθεὶς ἰατρὸς ἐπὶ τῆς χλωρώσεως, μάλιστα δὲ τῆς ἐκ χρονίων διαλειπόντων πυρετῶν προερχομένης, ἐπὶ τῶν παραμονίμων διαλειπόντων πυρετῶν καὶ τῶν πλείστων χοιραδικῶν παθήσεων.

20. Περὶ τῆς ἐξωτερικῆς χρήσεως τοῦ διττιωδούχου ἐρυθροῦ ὑδραργύρου (Hydrargyri bijodati rubri) κατὰ τῆς βρογχοκήλης.

Ὁ Ἄγγλος ἰατρὸς Κ. *Mill Frodsham* διαβεβαιοῖ (*Lancet. I.* **22.**) ἐξ οἰκείας πείρας, ὅτι ὁ διττιωδοῦχος ἐρυθρὸς ὑδράργυρος ἔχει ἀληθῶς τὴν τὸ πρῶτον μὲν ὑπὸ τοῦ ἐν τῷ στρατῷ τῶν ἀνατολι-

κῶν Ἰνδιῶν ὑπηρετοῦντος Κ. *Cunningham* γνωστὴν γενομένην, πρὸ δύω δὲ περίπου ἐτῶν ὑπὸ τοῦ ἰατροῦ Κ. *Morcal* εἰς τὸν ἰατρικὸν κόσμον κοινοποιηθεῖσαν, ἔκτοτε δὲ παρεωραμένην ἰαματικὴν κατὰ τῆς βρογχοκήλης δύναμιν. Ἡ πρὸς τὴν πάθησιν ταύτην χρῆσις τοῦ περὶ οὗ ὁ λόγος φαρμάκου γίνεται κατὰ τὸν ἀκόλουθον τρόπον· ἀναμιχθέντων 16 κόκκων διττιωδούχου ἐρυθροῦ ὑδραργύρου σὺν 1 ᾳ 3 λίπους, ἀλείφεται ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας ἡ βρογχοκήλη διὰ τῆς ἀλοιφῆς ταύτης. Μεθ' ἑκάστην δ' ἐπάλειψιν ἐκτίθεται τὸ πεπονθὸς χωρίον ἐν σταθερᾷ μεσημβρίᾳ εἰς τῶν ἡλιακῶν ἀκτίνων τὴν ἐπίδρασιν. Μετὰ μίαν, ὡς ἐπὶ τὸ πολύ, ὥραν ὁ πάσχων αἰσθάνεται σφοδρᾶς κατὰ τὴν βρογχοκήλην καύσεως, ὡσανεὶ ἐπετίθετο ἐπ' αὐτῆς ἐκδόριον. Τότε δὲ πρέπει νὰ παύῃ ἡ ἐπὶ τοῦ πεπονθότος χωρίου ἐπίδρασις τῶν ἡλιακῶν ἀκτίνων. Ἀντὶ τῆς ἡλιοκαΐας ἐδοκιμάσθη καὶ ἡ τεχνητὴ ἐπίκαυσις, κρατουμένου ἐγγυτάτω τῆς βρογχοκήλης τοῦ εἰς ἐρυθρὸν πεπυρακτωμένου καυτηριαστικοῦ σιδηρίου. Ἀλλ' ἀποδειχθεὶς ὑπερβολικὸς ὁ καυτηριασμὸς οὗτος ἐγκατελείφθει. Καθ' ἃ δὲ διαβεβαιοῖ ὁ Κ. *Mill Frodsham*, ὁ εἰρημένος θεραπευτικὸς μεταχειρισμὸς ἐπέτυχε ἐπὶ πλειόνων, ἢ μιᾶς, περιπτώσεων, ἐφ' ὧν ἅπαντα τὰ λοιπὰ θεραπευτικὰ βοηθήματα ἀπέβησαν μάταια. Συνήθως ἀρκεῖ μία καὶ μόνη ἐπάλειψις ὅπως ἐν διαστήματι ὀλίγων μηνῶν ἐξαφανισθῇ καθ' ὁλοκληρίαν ἡ βρογχοκήλη.

21. Περὶ τῆς θεραπείας τῆς ὀξείας δυσεντερίας διὰ μεγάλων δόσεων ἰπεκακουανῆς.

Ὁ ἐν ταῖς ἀνατολικαῖς Ἰνδίαις Ἄγγλος ἰατρὸς Κ. *Cuningham* δημοσιεύει διὰ τῆς *Ἰατρικῆς ἐφημερίδος* τοῦ *Ἐδιμβούργου*, ὅτι μεταχειρίζεται ἐπιτυχῶς τὴν τῆς ἰπεκακουανῆς ῥίζαν πρὸς τὴν ὀξεῖαν δυσεντερίαν κατὰ τὸν ἑξῆς τρόπον· ἀφοῦ πρῶτον ἐπιτεθῇ ἐπὶ τοῦ ἐπιγαστρίου σιναπισμός, δίδονται εἰς τὸν πάσχοντα σταγόνες τινὲς τοῦ ἁπλοῦ βάμματος τοῦ ὀπίου, ὅπως ὁ γόμαχος, προπαρασκευασθεὶς οὕτως, ἀνάσχηται τὸ κύριον φάρμακον. Μετὰ μίαν ὥραν λαμβάνει ὁ πάσχων 1—1 ½ 3 κόνεως ῥίζης ἰπεκακουανῆς. Ἅμα τῇ προσφορᾷ τοῦ φαρμάκου ἐνίσταται ἰσχυρὰ ναυτίασις· ἀλλὰ σπανίως ἐπιγίνεται ἔμετος, πρὶν ἢ παρέλθωσι 1—2 ὡ. Διαρκούσης τῆς ναυτιάσεως ἐπέρχεται ἄφθονος καθ' ὅλον τὸ σῶμα ἐφίδρωσις, ὁ σφιγμὸς γίνεται πληρέστερος, μαλακώτερος καὶ ἧττον συχνός, τὸ πρόσωπον ἀποβάλλει τὴν ἐπὶ τῆς ὀξείας δυσεντερίας τοσοῦτον προφανῆ ἔκφρασιν τῆς δυσθυμίας, ὁ τεινεσμὸς καὶ οἱ στρόφοι ἐλαττοῦνται παραχρῆμα, ἡ δὲ ῥύσις τῆς κοιλίας ἐπίσχεται ἐφ' ὥρας 12—24. Ἅμα δὲ ἡ ναυτίασις παύσῃ, ὁ πάσχων, καίτοι σμικρὸν ἐξησθενηκώς, αἰσθάνεται ἑαυτὸν οὐδὲν ἧττον μεγάλως ἀνακεκουφισμένον. Ἡ ἐπιοῦσα ἀφόδευσις γίνεται ἀναλγήτως, τὰ δὲ κατ' αὐτὴν ἀφοδεύματα εἰσὶν ὑδαρῆ μέν, ἀλλ' οὐχὶ δίαιμα, οὐδὲ βλενώδη καὶ ἐμπεριέχουσιν ἤδη συνεστηκυίας κοπρανώδεις ὕλας. Ἐὰν αἱ δυσεντεριακαὶ ἀφοδεύσεις ἐπανήκωσιν, ἐπαναλαμβάνεται καὶ ἐκ δευτέρου τὸ φάρμακον. Ὁ ἄῤῥωστος προσφέρεται ζώμευμα ἐκ μαρανταμύλου (Arrow-root) καὶ ζωμοῦ ὀρνιθίου. Συνήθως οὐδὲν ἄλλο προσαπαιτεῖται πρὸς ἐξυγίασιν φάρμακον. Τοιαύτη δὲ οὖσα ἡ θεραπεία, ἀπαλλάττει τὸν πάσχοντα οὐ μόνον τοῦ ὀξέος νοσήματος καὶ τῆς εἰς ἣν τοῦτο ἐνίοτε μεθίσταται χρονίας δυσεντερίας, ἀλλὰ καὶ πάντων τῶν τῇ ὀξείᾳ δυσεντερίᾳ συνήθως ἑφεπομένων ἡπατικῶν ἰδίως παθήσεων.

[11.] Περὶ τῆς ἐνεργείας τῆς ἀβροτονίνης (Santonini) καὶ τῶν σκευασιῶν αὐτῆς. [Συνέχεια καὶ τέλος.]

Ὅτι προσέτι σφάλλονται οἱ δογματίζοντες, ὅτι τὴν ξανθοψίαν ἀπεργάζεται ἡ ἐν τοῖς οὔροις χρυσίζουσα βαφικὴ οὐσία, μεταδίδουσα δῆθεν τὸ χρῶμα αὐτῆς εἰς τὸν ὀῤῥὸν τοῦ αἵματος, ἀποδεικνύεται ἐκ τοῦ ὅτι ἡ οὐσία αὕτη μεταβάλλεται διὰ τῶν ἀλκαλικῶν οὐσιῶν, ἑπομένως δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ παράγηται ἐν τῷ ὀῤῥῷ τοῦ αἵματος, ἅτε ἀλκαλικῷ. Ἡ παραδοχὴ τοιαύτης χρώσεως τοῦ ὀῤῥοῦ τοῦ αἵματος ἀντίκειται καὶ πρὸς τὴν καταγωγὴν τῆς χρωστικῆς οὐσίας, περὶ ἧς ὀφείλομεν νὰ παραδεχθῶμεν, ὅτι σχηματίζεται ἐν τοῖς νεφροῖς, καθότι μόνων τῶν νεφρῶν τὸ παρέγχυμα εὑρίσκεται κεχρωσμένον κατὰ τὴν νεκροτομὴν, ἐνῷ οὐδαμοῦ ἀλλαχοῦ (μήτε ἐν τῷ ὀῤῥῷ τοῦ αἵματος, μήτε ἐν τοῖς πνεύμοσι, μήτε ἐν τῷ ἰδρῶτι, μήτε ἐν τῷ ἀμνιακῷ ῥευστῷ, μήτε ἐν τῷ ὑελώδει σώματι, μήτε ἐν τῷ ἀμφιβληστροειδεῖ) εὑρίσκεται ἡ εἰρημένη χρωστικὴ οὐσία. Τοῦτο ἀποδεικνύει, ὅτι ἡ ἐν τοῖς οὔροις χρυσίζουσα βαφὴ σχηματίζεται ἐν τῷ παρεγχύματι τῶν νεφρῶν καὶ μάλιστα ἀφοῦ κατὰ μέγα μέρος παρέλθωσιν αἱ κυριώτεραι τοῦ ἀβροτονικοῦ νάτρου ἐνέργειαι, τουτέστιν ἡ ἐπὶ τὸν ἐγκέφαλον καὶ αἱ ὀπτικαὶ ἀπάταιαι, αἵτινες, ἑπομένως, δὲν προέρχονται ἐκ χρώσεως τῶν ὀπτικῶν μέσων τοῦ ὀφθαλμοῦ. Τρανωτάτην ἄλλην ἀπόδειξιν τοῦ ὅτι τοιαύτη χρῶσις δὲν γίνεται ἀναφέρει ὁ Κ. *Rose* τὴν ἑξῆς· ἐὰν τὰ ὀπτικὰ μέσα τοῦ ὀφθαλμοῦ ἦσαν ἀληθῶς κεχρωσμένα, ἔπρεπε νὰ βλέπωμεν ἐπίσης ξανθὰ τ' ἀντικείμενα καὶ διὰ τῶν ἐξηρημένων ἀλλοτρίωνόφθαλμῶν (περιῃρημένων τὸν χοροειδῆ αὐτῶν χιτῶνα), ὡς ἐὰν ἡμεῖς αὐτοὶ ἐλαμβάνομεν τὸ ἀβροτονικὸν νάτρον, ὅπερ ὅμως δὲν συμβαίνει. Ὥστε οὐδεμία ἄλλη ὑπολείπεται ἐξήγησις, εἰμὴ, ὅτι ἡ ξανθοψία προέρχεται ἐκ ποιᾶς τινος ἀλλοιώσεως τοῦ τὰς ἀντιλήψεις ὑποδεχομένου κεντρικοῦ ὀργάνου· τουτέστιν, ὅτι ἡ ξανθοψία προέρχεται ἐκ *καρκώσεως*. Πρὸς ἰσχυροποίησιν δὲ τῆς ὄντως ἐλλόγου ταύτης δοξασίας ὁ Κ. *Rose* προσεπάγει τὰς ἑξῆς παρατηρήσεις. Ἐκτὸς τοῦ ὅτι, κατὰ τὰ εἰρημένα, οὐδαμῶς ἄλλως δύναται νὰ ἐξηγηθῇ τὸ διηπορημένον, ὑπεραγορεύει τοῦ εἰρημένου ἐξηγητικοῦ τρόπου καὶ ὁ ἰσχυρὸς λόγος, ὅτι ἅπαντα τὰ ἐκ τῆς ἐνεργείας τοῦ ἀβροτονικοῦ ὀξέος φαινόμενα (πλὴν τῆς πολυουρίας) ἐμφαίνουσιν, ὅτι ἡ οὐσία αὕτη ἐνεργεῖ ἐπὶ τὰ νευρικὰ κέντρα, μάλιστα δὲ τὸν ἐγκέφαλον. Εἰσὶ δὲ τὰ φαινόμενα ταῦτα ἐλάττωσις τῶν δυνάμεων, κεφαλαλγία καθολικὴ καὶ μὴ κατεστηριγμένη εἰς ἓν καὶ μόνον σημεῖον τῆς κεφαλῆς, καρηβαρία, ἐπὶ δὲ τῶν ὑψηλοτέρων βαθμῶν τῆς ἐνεργείας σπασμοὶ τῶν τε προσωπικῶν ἐν πρώτοις καὶ τῶν κατὰ τὰ νῶτα μυῶν. Ἐνίοτε ἐπέρχονται καὶ ἐξ ὑποκειμένου ὀσμαί.

Περὶ δὲ τῆς ποιότητος τῶν ἐκ τῆς ἀβροτονίνης ὀπτικῶν ἀπατῶν ὁ Κ. *Rose* φρονεῖ, ὅτι πρέπει νὰ διακρίνωμεν δύω καταστάσεις, δηλονότι τὴν ξανθοψίαν καὶ τὴν ταύτης προηγουμένην ἰανθοψίαν. Καὶ ἡ μὲν ξανθοψία ἐπέρχεται ἀείποτε ἐμφανῶς μετά τινα χρόνον, τὸ δὲ ἰάνθινον χρῶμα (violette) ἐπέρχεται μὲν μόνον ὅταν ἡ ἀβροτονίνη ἐνεργήσῃ ταχέως, ἀλλ' ὑπερτερεῖ μεγάλως κατ' ἔντασιν τοῦ ξανθοῦ, διαφέρον αὐτοῦ καὶ κατὰ τὸ ὅτι ἐπὶ μόνων σχεδὸν τῶν μελάνων ἀντικειμένων φαίνεται καθ' ὅλην αὐτοῦ τὴν ἔντασιν, ἐνῷ τὸ ξανθὸν φαίνεται ἐπὶ ἀντικειμένων παντὸς χρώματος, μᾶλλον δ' εὐαντιλήπτως ἐπὶ τῶν λαμπρότερον πεφωτισμένων.

Ὁ ἰατρὸς Κ. *A. Guepin* (Bulletin de Thérapeutique), ὁρμώμενος ἐκ τῆς δοξασίας, ὅτι ἡ ἀβροτονίνη τροποποιεῖ τὰς ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς κυκλοφορικὰς καὶ διαπιδυτικὰς συνθήκας, δίδει αὐτῆς δὶς τῆς ἡμέρας ἀνὰ $\frac{2}{100}$ τοῦ Γράμματος εἰς τοὺς πάσχοντας ὑποξεῖαν ἰρίτιδα, ἢ χοροειδίτιδα. Ἐκ τῆς χρήσεως τοῦ φαρμάκου τούτου οὐδεμία ἐκφανὴς ἀλλοίωσις παρετηρήθη ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς, ἀλλ' οὐδὲν ἧττον ἐβελτιώθη μεγάλως ἡ ὀπτικὴ αὐτῶν δύναμις. Ὁ Κ. *Guepin* θεωρεῖ προσέτι ὠφέλιμον τὴν ἀβροτονίνην πρός τε τὴν κερατίτιδα καὶ τὴν φλεγμονὴν τῶν ἐξ ἐπιπολῆς μορίων τοῦ ὀφθαλμοῦ.

ΠΟΙΚΙΛΑ.

22. *Περὶ τῆς ἐπιῤῥοῆς τοῦ χρώματος τῶν ὑελίνων ἀγγείων ἐπὶ τῶν ἐν αὐτοῖς φυλαττομένων φαρμάκων.*

Ὁ Γάλλος φαρμακοποιὸς Κ. *Dumay* διαβεβαιοῖ, ὅτι, καθ' ἃ ἐξ ἰδίων παρατηρήσεων ἐδιδάχθη, τὰ πρὸς διαφύλαξιν τῶν φαρμάκων ἀπὸ τῆς ἐπ' αὐτὰ ἀλλοιωτικῆς ἐπιῤῥοῆς τοῦ φωτὸς ἐν τοῖς φαρμακείοις ἐν χρήσει κυανᾶ ὑέλινα ἀγγεῖα οὐδεμίαν ἔχουσιν ἐπιῤῥοὴν ἐπὶ τῶν φωτιστικῶν ἀκτίνων, αἵτινες διέρχονται δι' αὐτῶν ὅλως ἀμετάβλητοι, ὅπως καὶ διὰ τῆς συνήθους ἀχρωματίστου ὑέλου. Εὗρε δὲ προσέτι, ὅτι πρὸς τὸν εἰρημένον σκοπὸν εἰσὶ πολλῷ προτιμότερα τῶν κυανῶν τὰ ἐρυθρὰ ὑέλινα ἀγγεῖα. Πρὸς τεκμηρίωσιν τῶν λόγων αὐτοῦ ἀναφέρει καί τινα παραδείγματα ἀλλοιώσεως τῶν ἐν τοῖς κυανοῖς ἀγγείοις ἀποκειμένων φαρμάκων. Οὕτως ἡ μὲν κόνις τοῦ ἱεροξύλου (Ligni sancti s. I. Guajaci) γίνεται, καθ' ἃ, ὡς λέγει, παρετήρησε, κυανοπρασίζουσα, ἡ δὲ τοῦ σανταλίνου ξύλου ὀρφνὴ, ἅπαντα τὰ φύλλα καὶ τὰ ἄνθη ὠχρότερα, ἡ βενζίνη καὶ τὸ πετρέλαιον ὑπόξανθα. Ἔτι δὲ μεταβάλλονται, ὡς λέγει, καί τινα τῶν ἁλάτων. Καθ' ἃ δὲ παρατηρεῖ ὁ Κ. *Bouchardat* τὰ δι' οὐρανίου κεχρωσμένα χρυσίζοντα ἀγγεῖα ἐμποδίζουσι μᾶλλον τῶν λοιπῶν τὴν ἐπὶ τῶν ἐν αὐτοῖς φυλαττομένων φαρμακευτικῶν οὐσιῶν ἀλλοιωτικὴν ἐπιῤῥοὴν τῶν ἰανθίνων ἀκτίνων τοῦ φωτὸς, καὶ διὰ τοῦτο πρέπει νὰ προτιμῶνται πρὸς διατήρησιν τῶν φαρμάκων.

23. *Περὶ τετραμάστου γυναικός.*

Ὁ Γάλλος ἰατρὸς Κ. *Chatard* διηγεῖται ἐν τῇ *Ἐφημερίδι τῆς Βουρδιγάλης*, ὅτι παρετήρησε τὸ σπάνιον φαινόμενον *γυναῖκα ἔχουσαν τέσσαρας μαστούς*. Ἡ γυνὴ αὕτη, ἐτῶν 26, ἦν τὴν μὲν ἕξιν ἀσθενικὴ, τὴν δὲ κρᾶσιν λυμφική. Ἡ ἔμμηνος αὐτῆς κάθαρσις, ἥτις ἤρξατο ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τοῦ ἑκκαιδεκάτου αὐτῆς ἔτους, ἐπορεύετο τακτικῶς, διήρκει ἐπὶ πέντε ἑκάστοτε ἡμέρας καὶ ἐπεφοίτα κατὰ πᾶσαν 28^{ην} ἑκάστου μηνός, μὴ συνοδευομένη ὑπ' οὐδενὸς ἐνοχλήματος. Τὴν 15^{ην} τοῦ παρελθόντος Ἀπριλίου ἔτεκε τὸ πρῶτον ἡ περὶ ἧς ὁ λόγος γυνὴ, μετ' ὠδῖνας ἑπτὰ ὡρῶν, ἄρτιον καὶ βιώσιμον ἄῤῥεν παιδίον. Ἡ λοχεία διῆλθεν ἄνευ φαινομένου τινὸς, ἀξίου ἰδιαιτέρας μνείας.

Ἐπὶ τοῦ στήθους τῆς τεκούσης παρετηροῦντο τέσσαρες μαστοὶ κατὰ τὴν ἑξῆς διάταξιν· δεξιόθεν καὶ

ἀριστερόθεν τοῦ στέρνου καὶ 12 ἑ. τ. μ. ὑπὸ τὰς κλεῖς ὑπῆρχεν ἀνὰ εἷς μαστὸς, ἐντελῶς ἰσομεγέθης πρὸς τὸν ἕτερον καὶ ἔχων τὸ μέγεθος, ὅπερ συνήθως ἔχουσιν οἱ τῶν πρωτοτόκων γυναικῶν. Οἱ μαστοὶ οὗτοι προέβαλλον ὀπωσοῦν, κατὰ δὲ τὴν ἄλω τῆς θηλῆς αὐτῶν ἔφερον ἀνὰ δέκα, ἀρκούντως συμμετρικῶς διατεταγμένους, γαλακτοφόρους πόρους, οἵτινες ἐπὶ τῇ πιέσει ἔβλυζον πῦαρ. 63 χ.τ.μ. ὑπὸ τοὺς ἀνωτέρους τούτους μαστοὺς ἐφαίνοντο δύω ἄλλοι, ἐλάσσονες τῶν ἀνωτέρων κατὰ τὰ $^{3}/_{4}$. Αἱ θηλαὶ αὐτῶν ἦσαν σμικραὶ καὶ ἐπανίσταντο κατὰ πᾶσαν διέγερσιν. Περιεβάλλοντο δὲ ὑπὸ στενῆς ἅλω, ἧς τὸ χρῶμα ἦν λίαν ὀρφνόν. Οἱ τέσσαρες οὗτοι μαστοὶ ἀπεξέκρινον ἅπαντες γάλα. Καθ' ἃ δὲ ἡ μικροσκοπικὴ ἐξέτασις ἔδειξε, τὸ ἀπέκκριμα ἑνὸς ἑκάστου τῶν μαζῶν τούτων ἦν ὅμοιον πρὸς τὸ τῶν λοιπῶν. Ἀλλ' οἱ κατώτεροι, οἱ πλεονάζοντες (surnuméraires), ἐξέκρινον ὀλιγώτερον γάλα, ἢ οἱ ἀνώτεροι, ἅτε καὶ πολλῷ ἐκείνων ἐλάσσονες. Ἐπειδὴ δὲ ἡ τεκοῦσα ἦν ὀλίγαιμος, εἶχε δὲ καὶ φυμάτια ἐν τοῖς πνεύμοσιν, ἐδέησεν ἵνα, μετὰ δύω ἡμέρας ἀπὸ τοῦ τοκετοῦ, δοθῇ τὸ νεογνὸν εἰς θηλάστριαν. Ὅπως ἐπισχεθῇ ἡ τοῦ γάλακτος ἀπέκκρισις, ἐγένετο (ἀλλ' ἐπὶ μόνων τῶν ἀνωτέρων μαστῶν) τοπικὴ χρῆσις τοῦ ὑδροϊωδικοῦ κάλεος, ἐπὶ τῇ ὁποίᾳ ἡ μὲν ἀπεκκριτικὴ λειτουργία τῶν ἀδένων ὑπεστάλη, αὐταὶ δὲ ἐσμικρύνθησαν ἐπισήμως ἅπασαι. Αἱ πλεονάζουσαι μάλιστα (αἱ κατώτεραι) ἐπανῆλθον εἰς ἣν πρὸ τῆς κυήσεως ἦσαν ἐλλειμματικὴν (rudimentaire) κατάστασιν.

Ὁ Κ. *Chatard* θεωρεῖ ἀναπόδεικτον τὴν δοξασίαν, ὅτι γυναῖκες, ἔχουσαι πλείονας, ἢ κατὰ φύσιν, μαστοὺς, ἔχουσι καὶ ἰδιάζουσαν προδιάθεσιν πρὸς πολλαπλῆν κύησιν.

24. *Περὶ τῆς ἐξωτερικῆς χρήσεως τῆς ἀγρίας νάρδου (Valerianae silvestris) ὡς ληξιπυρέτου.*

Ὁ ἐν Βαρκελόνῃ ἰατρὸς Κ. *Poujadas*, δοκιμάσας, ἐν μέρει ἐφ' ἑαυτοῦ, εὗρεν, ὡς λέγει, ὄντως ὠφέλιμον τὸ ἐν τῇ πόλει ἐκείνῃ εὔχρηστον δημῶδες ληξιπύρετον, τουτέστι τὴν ἀγρίαν νάρδον, ἧς τὴν ῥίζαν μεταχειρίζονται οἱ ἐγχώριοι κατὰ τοῦ διαλείποντος πυρετοῦ ἐν εἴδει καταπλασμάτων, ἐφαρμοζομένων ἐπὶ τῶν πελμάτων, ἰδίως μάλιστα μικρῶν ἐξησθενηκότων παιδίων, ὧν ὁ στόμαχος εὐανάτρεπτος, καὶ ἐπὶ νύξημένων, παρ' οἷς ἐπανειλημμένως ὑποτροπιάζει ὁ διαλείπων πυρετός. Ὁ Κ. *Poujadas* ποιεῖται χρῆσιν τοῦ εἰρημένου μέσου ὡς ἑξῆς· λαβὼν ὁ πάσχων προσφάτως λειοτριβηθεῖσαν κόνιν νάρδου τῆς ἀγρίας, ἐπιπάσσει αὐτὴν δαψιλῶς ἐπὶ λινοῦ ὀθονίου, ἢ ἐπὶ τοῦ πρὸς τὰ πέλματα μέρους τῶν περικνημίδων, καὶ φέρει αὐτὴν ἐπὶ τῶν πελμάτων ἐπὶ δύω ἑβδομάδας νυκτὸς καὶ ἡμέρας, ἀνανεῶν μόνον αὐτὴν, ὅταν προσλάβῃ ὑγρασίαν, ἢ κακώδη ὀσμήν.

25. *Περὶ τῆς χρήσεως τοῦ ὀφθαλμοσκοπίου πρὸς διάγνωσιν τῶν νοσημάτων τοῦ νευρικοῦ συστήματος.*

Ὁ Ἄγγλος ἰατρὸς Κ. *John Ogle*, ὁρμώμενος, ὡς λέγει (*), ἐκ τῆς ἰδέας, ὅτι ἡ κατάστασις τῶν ἀγγείων τοῦ ἀμφιβληστροειδοῦς καὶ χοροειδοῦς χιτῶνος τοῦ ὀφθαλμοῦ ἐκφαίνει καὶ τὴν τῶν ἀγγείων τοῦ ἐγκεφάλου, μεταχειρίζεται τὸ ὀφθαλμοσκόπιον πρὸς διάγνωσιν τῶν ἐγκεφαλικῶν νοσημάτων. Προσέτι ἐλπίζει, ὅτι διὰ τῆς ὀφθαλμοσκοπικῆς ἐξετάσεως τῶν ἔνδον τοῦ ὀφθαλμοῦ ἀγγείων θέλομεν δυνηθῆ ἐν δεδομένοις τισὶ περιπτώσεσιν ἵνα διαγνώσωμεν καθ' ὁπόσον συμμετέχει τῆς νοσηρᾶς διαταράξεως καὶ τὸ συμπαθητικὸν νευρικὸν σύστημα. Προσθέτει δὲ, ὅτι τὸ ὀφθαλμοσκόπιον δύναται ν' ἀποδῇ πολύτιμον βοηθητικὸν μέσον, δι' οὗ ἐν ἀμφιβόλοις περιστάσεσι θέλομεν δύνασθαι ἵνα διαγνῶμεν, ἂν νευρικά τινα συμπτώματα προέρχωνται ἐκ πληθώρας τοῦ ἐγκεφάλου, ἢ ἐξ ἀναιμίας αὐτοῦ.

Πρὸς πίστωσιν δὲ τῶν λεγομένων ἀναφέρει καί τινας περιπτώσεις, ἐν αἷς ἐφήρμοσε τὴν περὶ ἧς ἡμῖν ὁ λόγος διαγνωστικὴν μέθοδον. Τούτων αἱ πλεῖσται εἰσὶ περιπτώσεις, καθ' ἃς, ὑπαρχούσης σκοτοδινίας, ἢ ἀτονίας τῶν γυίων, τουτέστι συμπτωμάτων, παθολογικῶς μὴ καθωρισμένων, εὑρέθησαν διὰ τοῦ ὀφθαλμοσκοπίου ἐξαγγίσεις αἵματος ἔνδον τοῦ ὀφθαλμοῦ καὶ οὕτω διεγνώσθη, ὅτι ἡ ὑπάρχουσα πάθησις προῆλθεν ἐξ ὑπεραιμίας, οὐχὶ δ' ἐξ ἀναιμίας τοῦ ἐγκεφάλου. Μία τῶν ἀναφερομένων περιπτώσεων εἶναι διὰ τοῦτο περίεργος, ὅτι τὸ κατὰ τὴν ἐξέτασιν ἐπὶ τὸν ἀμφιβληστροειδῆ χιτῶνα προσπίπτον φῶς παρεῖχε σφοδροτάτας ἀλγηδόνας εἰς τὸν ἐξεταζόμενον.

(*) Med. Times and Gaz.